

**UCHWAŁA NR XXIV/254/17
RADY GMINY WIŚNIOWA**

z dnia 13 września 2017 r.

w sprawie: zmiany uchwały Nr XXII/235/17 Rady Gminy Wiśniowa z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji do 2023 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2016 r.poz. 446 z póź. zm.) w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. *o rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.) - **Rada Gminy Wiśniowa uchwala, co następuje:**

§ 1. Zmienia się uchwałę Nr XXII/235/17 Rady Gminy Wiśniowa z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji do 2023 r. w ten sposób, że załącznik Nr 1 zmienianej uchwały otrzymuje brzmienie określone w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiśniowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Wiśniowa

Dorota Rokosz

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXIV/254/17
Rady Gminy Wiśniowa
z dnia 13 września 2017 r.

Gmina Wiśniowa

Gminny Program Rewitalizacji do 2023 roku

Wiśniowa 2017

Projekt pn. „Uzupełnienie LPR Gminy Wiśniowa o elementy zgodne z wymogami Ustawy o rewitalizacji i przekształcenie dokumentu w GPR” został zrealizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 – 2020

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. Identyfikacja obszaru rewitalizacji	11
2. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	18
2.1. Analiza zjawisk negatywnych – analiza wskaźnikowa	18
2.2. Analiza zjawisk negatywnych – analiza jakościowa	33
2.3. Analiza zjawisk negatywnych – podsumowanie	37
2.4. Analiza lokalnych potencjałów	37
3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi Gminy	40
4. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	43
5. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań	46
6. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	52
6.1. Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	52
6.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	59
7. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	63
8. Komplementarność działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	65
9. Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji	73
9.1. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji.....	73
9.2. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych	74
10. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	77
11. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji	80
12. Partycypacja społeczna	83
13. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach.....	88
14. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	89
SPIS TABEL	90
SPIS RYSUNKÓW.....	90
SPIS WYKRESÓW.....	91

WSTĘP

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, przed przystąpieniem do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, Gmina musi przejść procedurę identyfikacji i wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Procedura ta jest opisana w Ustawie i polega na zidentyfikowaniu obszaru gminy znajdującego się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, który może zostać uznany za zdegradowany, gdy dodatkowo występuje na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

OBSZAR ZDEGRADOWANY

zgodnie z art. 9.ust.1. Ustawy o rewitalizacji, jest to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu **koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim **ponadto co najmniej jednego** z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

Po spełnieniu przez dany obszar przesłanek uznania go za zdegradowany, jego całość lub część może zostać uznana za obszar rewitalizacji. Istotnym warunkiem do wyznaczenia obszaru rewitalizacji jest fakt, iż obszar rewitalizacji nie może być większy

niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

OBSZAR REWITALIZACJI

zgodnie z art. 10.ust.1. Ustawy o rewitalizacji, jest to obszar obejmujący **całość lub część obszaru zdegradowanego**, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji **nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy**. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji cechują się tym, iż stanowią pewne całości, o wytyczonych granicach. Możliwa jest łatwa identyfikacja terenów zawierających się w obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji, jak również poza nimi. Ponadto, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji muszą obejmować miejsca koncentracji zabudowy i zamieszkania ludności, gdyż tylko w takich jednostkach objawiają się problemy społeczne, które stanowią główny wyznacznik obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W przypadku, gdy obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji składają się z podobszarów, podobszary te posiadają te same cechy.

Gmina Wiśniowa przystąpiła do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W tym celu dokonano delimitacji poszczególnych obszarów i poddano je

diagnozie, by możliwe było zidentyfikowanie tych części gminy, w których negatywne zjawiska społeczne cechują się dużą koncentracją.

Przyjęto kilkietapową procedurę delimitacji spełniającą wymogi Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku. Procedura ta składała się z kilku następujących po sobie etapów:

A) Etap I polegał na wyznaczeniu tzw. jednostek urbanistycznych (zamieszkałych), które określa się jako najmniejsze, niepodzielne na kolejnych etapach postępowania obszary gminy, dla których możliwe jest pozyskanie danych statystycznych dotyczących w szczególności zjawisk społecznych (art. 9 ustawy), a także gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych. Podział na jednostki urbanistyczne opierał się na szeregu zdefiniowanych czynników, został on skonsultowany i zatwierdzony przez Radę Gminy.

Cechą charakterystyczną jednostek urbanistycznych jest fakt, iż obejmują one wyłącznie obszary zamieszkałe. Dzięki temu obejmują one tereny, których główną cechą jest koncentracja zabudowy mieszkaniowej jako podstawowej formy użytkowania. Dzięki objęciu podziałem na jednostki urbanistyczne wyłącznie obszarów zamieszkałych, unika się prowadzenia diagnozy dla obszarów użytkowanych w inny sposób, gdzie funkcja mieszkaniowa ma dużo mniejsze znaczenie lub nie występuje w ogóle (np. lasy, pola, zieleń zorganizowana), w związku z czym nie koncentrują się w nich zjawiska społeczne. Z uwagi na fakt, iż rewitalizacja ma przede wszystkim służyć społeczności nią objętej, wyznaczenie jednostek urbanistycznych jako obszarów zamieszkałych pozwala na skupienie się na obszarach w których zachodzą procesy społeczne.

B) W kolejnym etapie pozyskano niezbędne dane statystyczne oraz przeprowadzono analizę wskaźnikową wyznaczonych uprzednio jednostek urbanistycznych. Analiza dotyczyła przede wszystkim sfery społecznej, jednak zgodnie z zapisami ustawy zebrano również informacje dotyczące negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Analizę dla sfery społecznej przeprowadzono z wykorzystaniem wskaźnika syntetycznego.

C) Ostatnim etapem było wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Za obszar zdegradowany uznano te jednostki urbanistyczne, w których w wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zdiagnozowano kryzys

z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz zidentyfikowano problemy w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Spośród zdegradowanych jednostek urbanistycznych wybrano obszar rewitalizacji.

W wyniku przeprowadzonej analizy wyznaczono jednostki, które spełniają warunki ustawowe i mogą być uznane za obszar zdegradowany. Są to jednostki Lipnik Wschód, Lipnik Zachód oraz Wiśniowa Centrum.

Tabela 1. Wynik przeprowadzonej delimitacji i diagnozy obszaru zdegradowanego

Jednostka	Nazwa obszaru	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzennie-funkcjonalna	Sfera techniczna	Jednostka zdegradowana
3.	Lipnik Wschód	X	X	-	X	X	X
4.	Lipnik Zachód	X	-	-	X	X	X
9.	Wiśniowa Centrum	X	-	X	X	X	X

Źródło: *Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*

W trzech ww. jednostkach zidentyfikowano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, w każdej z nich także wystąpiło co najmniej jedno negatywne zjawisko z pozostałych sfer.

Wyznaczone w wyniku przeprowadzonej diagnozy i analizy obszary zdegradowane przekraczają ograniczenia ustawowe, zgodnie z którymi obszar rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy i obejmować więcej niż 30% mieszkańców. Trzy jednostki urbanistyczne tworzące obszar zdegradowany posiadają łączną powierzchnię około 6,5% gminy, co nie przekracza 20%, natomiast mieszka w nich 42,06% mieszkańców. Z tego względu całość obszaru zdegradowanego zamieszkałego nie mogła zostać uznana za obszar rewitalizacji.

Zdecydowano się na zmniejszenie obszaru rewitalizacji w stosunku do obszaru zdegradowanego, biorąc pod uwagę przede wszystkim specyfikę zdegradowanych jednostek urbanistycznych. Obszar 9. Wiśniowa Centrum jest to obszar ważny z punktu widzenia rozwoju całej gminy. Cechuje się dużym skoncentrowaniem zabudowy oraz pełnieniem istotnych funkcji pozamieszkańcowych (gospodarczych, społecznych, administracyjnych) na rzecz mieszkańców gminy. Uznanie tej jednostki za obszar rewitalizacji jest uzasadnione.

Obszary Lipnik Wschód i Lipnik Zachód także cechują się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych i problemami występującymi w pozostałych sferach,

jednak ze względu na ich specyfikę, uzasadnione jest wyłączenie ich z obszaru rewitalizacji. Obszary są położone w niedalekiej odległości od obszaru Wiśniowa Centrum, nie posiadają wyraźnych miejsc koncentracji usług publicznych i funkcji gospodarczych, pełnią głównie funkcję osadniczą i rolniczą. Ze względu na bliską odległość Lipnika od Wiśniowej oraz duży wpływ jednostki Wiśniowa Centrum na obszar całej gminy, podjęcie działań rewitalizacyjnych w obszarze Wiśniowa Centrum będzie miało także korzystny wpływ na jednostki Lipnik Wschód i Lipnik Zachód.

Tabela 2. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji

	Liczba ludności	% ludności gminy	Powierzchnia	% powierzchni gminy
Wiśniowa Centrum	1379	18,94%	1,46	2,18%
RAZEM OBSZAR REWITALIZACJI	1379	18,94%	1,46	2,18%

Źródło: *Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*

Pełna analiza jednostek urbanistycznych wyznaczonych na terenie gminy Wiśniowa wraz z metodologią przeprowadzenia badania i wykorzystanymi danymi znajduje się w dokumencie „Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji”, który był dokumentem podczas procesu wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy pomocniczym Wiśniowa i stanowi załącznik do niniejszego Programu Rewitalizacji. Rada Gminy Wiśniowa drogą uchwały przyjęła zidentyfikowany obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, dzięki czemu możliwe jest objęcie wyznaczonego obszaru procesem rewitalizacji.

REWITALIZACJA

zgodnie z art. 2. ust. 1. Ustawy o rewitalizacji, to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności,

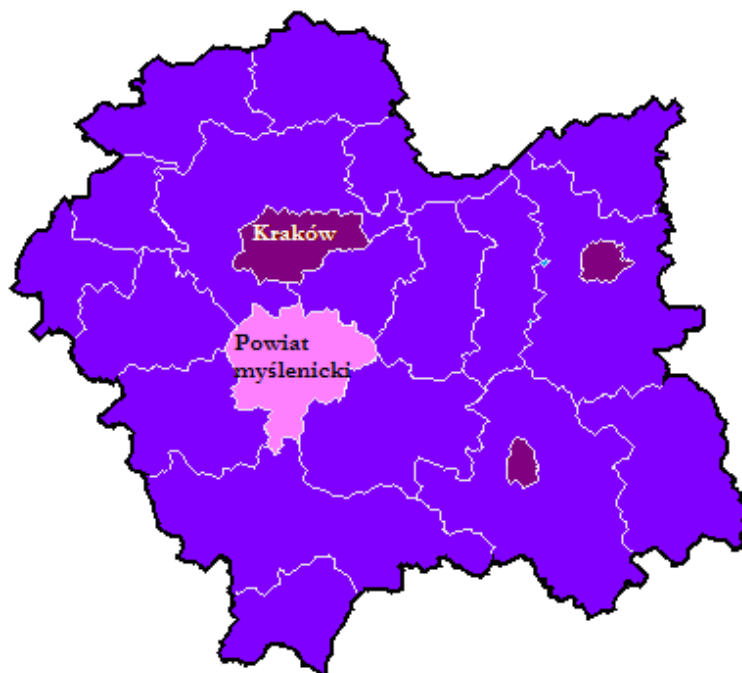
przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie,
prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie
gminnego programu rewitalizacji.

1. Identyfikacja obszaru rewitalizacji

Miejscowość Wiśniowa, w obrębie której zidentyfikowano obszar zdegradowany i wyznaczono obszar rewitalizacji, jest siedzibą wiejskiej Gminy Wiśniowa, położonej w województwie małopolskim. Administracyjnie gmina przynależy do powiatu myślenickiego. Obszar powiatu posiada wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, charakteryzuje się niedalekim położeniem od Krakowa i dobrym z nim skomunikowaniem. Przecina go droga krajowa łącząca Kraków z Zakopanem (tzw. „zakopianka”). Cechy położenia powiatu sprawiają, że jest on obszarem o wysokiej atrakcyjności, zarówno dla mieszkańców, jak i dla turystów oraz inwestorów.

Rysunek 1. Położenie powiatu myślenickiego na tle województwa małopolskiego

Opracowanie własne na podstawie źródeł internetowych

Gmina Wiśniowa położona jest we wschodniej części powiatu myślenickiego, sąsiaduje z gminami Dobczyce, Raciechowice, Myślenice, Pcim (powiat myślenicki) oraz Jodłownik, Dobra i Mszana Dolna (powiat limanowski). Odległość Gminy od Krakowa to około 40 km. Najważniejszym szlakiem komunikacyjnym Gminy jest droga wojewódzka nr 964 biegnąca z Krakowa przez Wieliczkę, Dobczyce i Wiśniową w kierunku

południowym do Mszany Dolnej. Ponadto, Wiśniowa posiada dobre połączenia drogowe z drogą krajową E4 (biegnącą przez Kraków, Wieliczkę, Bochnię, Tarnów, Rzeszów i Przemyśl do granicy z Ukrainą), stanowiącą jeden z ważniejszych, międzynarodowych szlaków komunikacyjnych w południowej części Polski. Wiśniowa oddalona jest od Myślenic o około 15 km, od Limanowej – ok. 25 km, Wieliczki – ok. 25 km, Nowego Targu – ok. 40 km, Nowego Sącza – ok. 50 km. Stosunkowo dobra komunikacja z miastem wojewódzkim, bliskość ważnych dróg krajowych oraz niedaleka odległość od ważniejszych ośrodków miejskich tej części regionu należą do mocnych stron Gminy pod względem jej położenia i korzystnie wpływają na jej atrakcyjność.

Gmina graniczy terytorialnie z gminami Pcim, Myślenice, Dobczyce, Raciechowice, Jodłownik, Dobra i Mszana Dolna, Zajmuje obszar 67,3 km², w jej skład wchodzi siedem wsi - Wiśniowa, Wierzbanowa, Poznachowice Dolne, Węglówka, Glichów, Lipnik i Kobielnik.

Rysunek 2. Schematyczna mapa powiatu myślenickiego

Opracowanie własne na podstawie źródeł internetowych

Miejscowość Wiśniowa jest położona w środkowo-wschodniej części gminy, przy drodze wojewódzkiej nr 964 z Krakowa przez Wieliczkę, Dobczyce, Wiśniową i dalej w kierunku południowym do Mszany Dolnej, która jest głównym szlakiem komunikacyjnym gminy i jednym z ważniejszych na obszarze powiatu myślenickiego. Jest

to droga alternatywna do „Zakopianki”. Drugą istotną trasą jest prowadząca od zachodu droga powiatowa z Myślenic przez Zasań i Lipnik do Wiśniowej.

Wiśniowa jest drugą pod względem wielkości powierzchni wsią Gminy Wiśniowa oraz najbardziej zaludnioną miejscowością spośród jej siedmiu sołectw. Stanowi ona administracyjne, kulturalne, społeczne i edukacyjne centrum gminy – na jej obszarze znajduje się siedziba władz gminy, funkcjonują szkoły i placówki kulturalne. Wiśniowa położona jest na obszarze o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Miejscowość usytuowana jest w rozległej kotlinie na wysokości 350 – 400 m n.p.m., którą otacza od strony zachodniej pasmo gór Lubomira i Łysiny, należące do Beskidu Średniego, zwanego również Makowskim, a od strony wschodniej i południowej sięgający tu Beskid Wyspowy z dominującą górą Ciecień. Przez wieś przepływa rzeka Krzyworzeka. Wiśniowa zajmuje obszar 16,10 km², co stanowi 24 % powierzchni gminy.

Rysunek 3. Mapa Gminy Wiśniowa

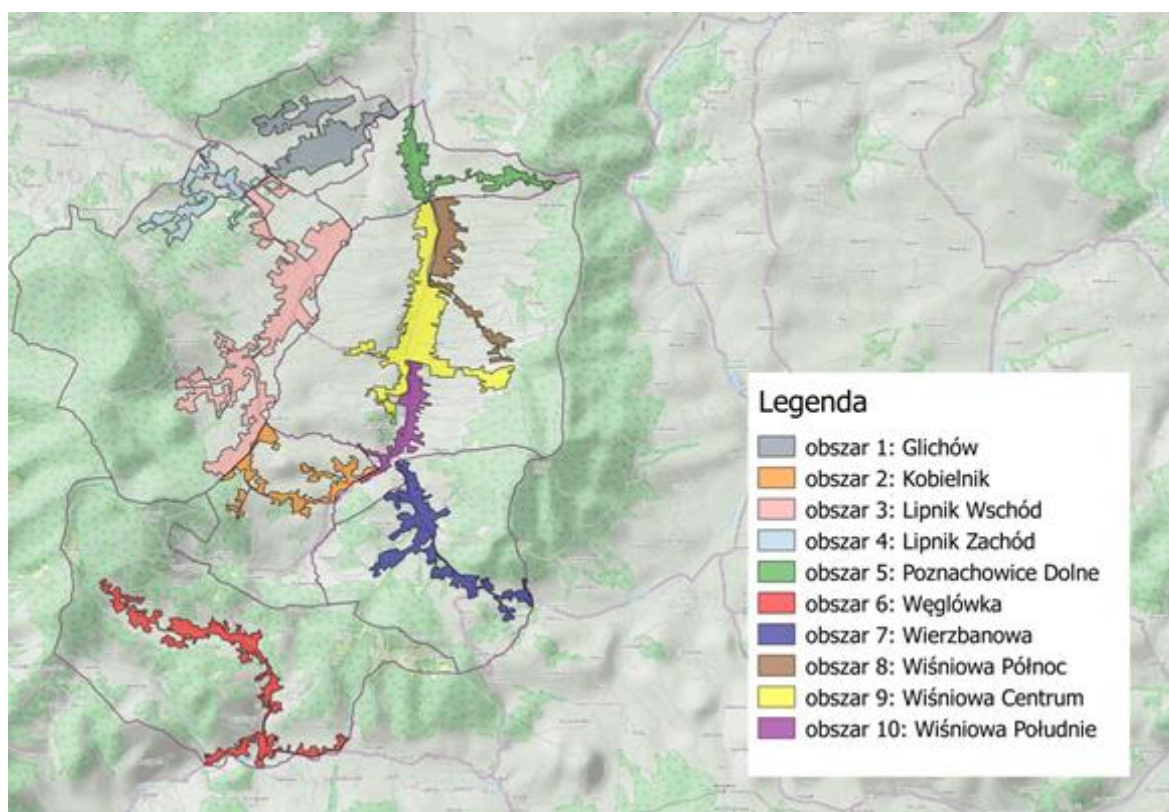
Źródło: <http://www.gok.wisniowa.net.pl/> - strona internetowa Gminnego Ośrodka Kultury w Wiśniowej

Położenie gminy należy do jej atutów i sprawia, iż jest ona atrakcyjna dla mieszkańców. Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2015 roku na terenie gminy Wiśniowa mieszkało 7 258 osób (stan na 31.12). W badanym 10-letnim okresie, obejmującym lata 2006-2015, liczba mieszkańców gminy wzrosła o 413 osób (6,03%).

Obszarem wybranym do rewitalizacji na terenie gminy Wiśniowa, cechującym się zarówno koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, jak i występowaniem co najmniej jednego negatywnego zjawiska gospodarczego, funkcjonalno-przestrzennego, technicznego, środowiskowego, jest obszar Wiśniowa Centrum. Jest to jedna z 10 jednostek urbanistycznych wyznaczonych na terenie gminy Wiśniowa.

Rysunek 4. Jednostki urbanistyczne gminy Wiśniowa

Źródło: *Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*

Obszar Centrum obejmuje tereny koncentracji zabudowy i obiektów użyteczności publicznej w centralnej części miejscowości Wiśniowa. Z uwagi na pełnione przez Wiśniową funkcje jest to obszar istotny dla funkcjonowania i rozwoju całej gminy. Wiśniowa stanowi administracyjne, kulturalne, społeczne i edukacyjne centrum gminy – na jej obszarze znajduje się siedziba władz gminy, funkcjonują szkoły i placówki kulturalne. Wiśniowa położona jest na obszarze o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

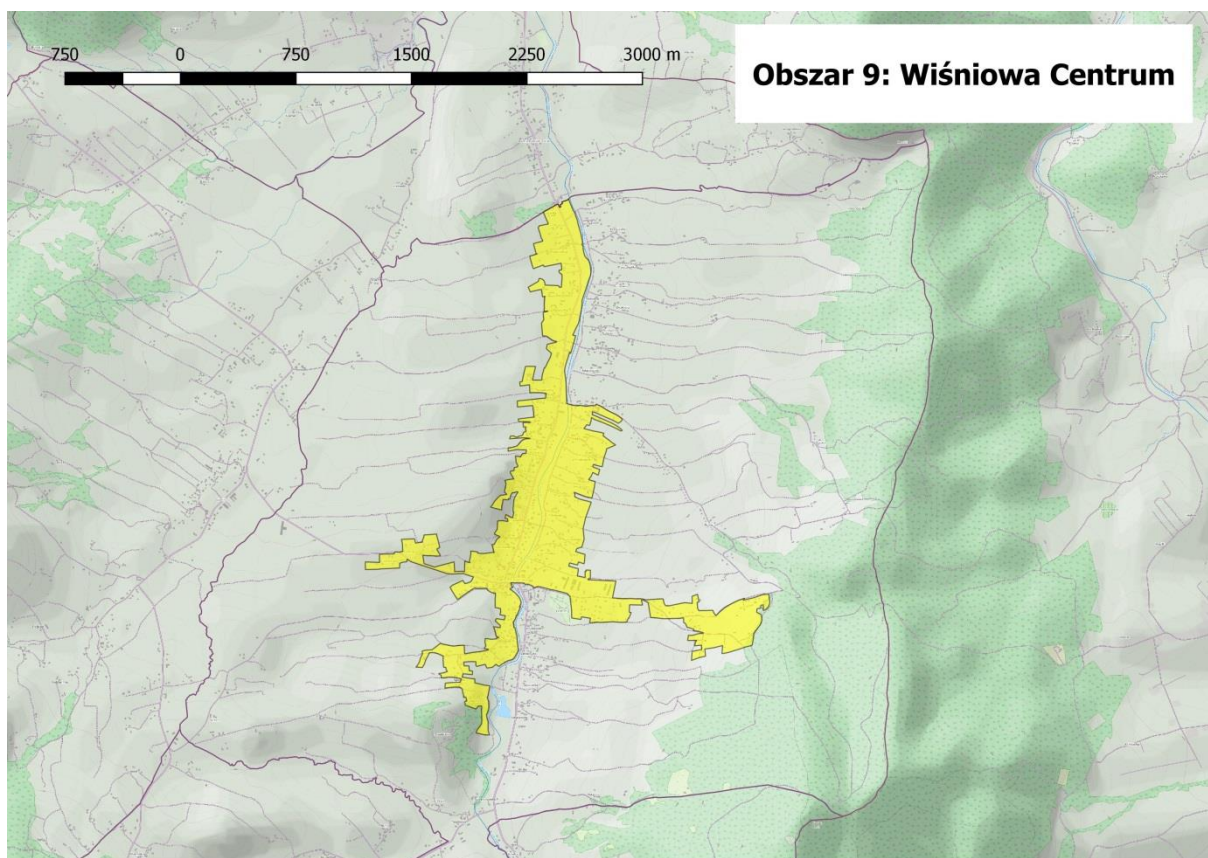
Obszar Centrum obejmuje tę część miejscowości Wiśniowa, na terenie której skupione są siedziby instytucji publicznych, sklepy i punkty usługowe, przestrzenie

pełniące funkcję publiczną. W obszarze tym zawierają się także położone najbliżej centrum osiedla zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej. Jednostka urbanistyczna Wiśniowa Centrum cechuje się dużym skoncentrowaniem zabudowy oraz pełnieniem istotnych funkcji pozamieszkańczych (gospodarczych, społecznych, administracyjnych) na rzecz mieszkańców gminy. W jej obrębie położone są m.in. Urząd Gminy, Zespół Placówek Oświatowych, hala sportowa, Kościół Parafialny p.w. Św. Marcina.

Główną osią obszaru jest droga wojewódzka nr 964, która stanowi komunikacyjne połączenie z Krakowem. Przy niej skupiona jest większość obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc koncentracji funkcji gospodarczych. Jednocześnie postępuje rozwój osiedli położonych przy drogach gminnych, odchodzących od drogi głównej. Jednostka posiada place i skwery pełniące funkcje przestrzeni publicznych.

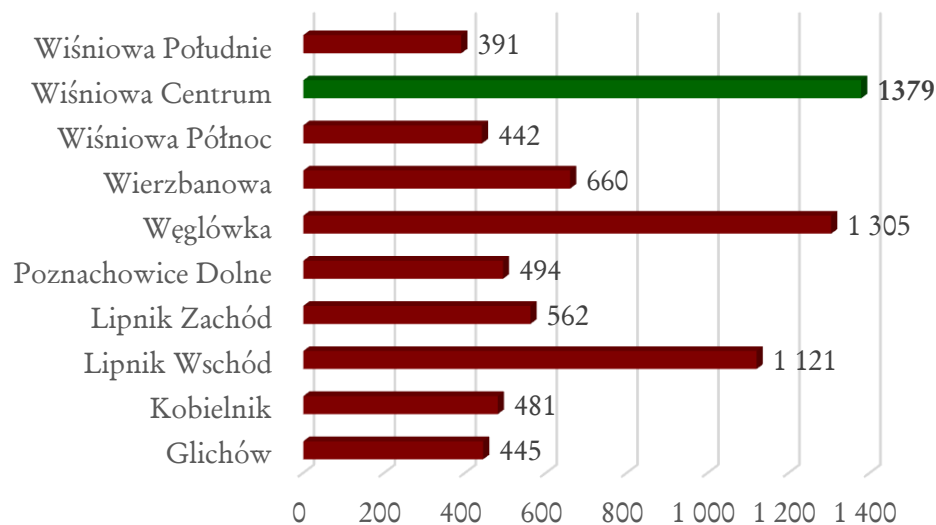
Rysunek 5. Obszar Wiśniowa Centrum

Źródło: *Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*

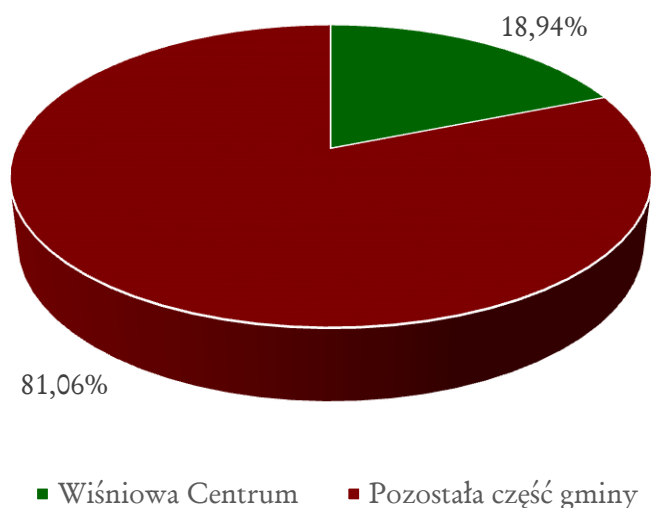
Wykres 1. Liczba ludności w poszczególnych jednostkach urbanistycznych gminy Wiśniowa w 2015 roku

Źródło: Dane UG Wiśniowa

Obszar Wiśniowa Centrum jest obszarem cechującym się największą liczbą ludności spośród wszystkich wyznaczonych jednostek. Jego mieszkańcy stanowią niemal 20% mieszkańców gminy.

Wykres 2. Udział mieszkańców obszaru rewitalizacji i pozostałej części gminy w liczbie ludności ogółem w 2015

Źródło: Dane UG Wiśniowa

2. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

2.1. Analiza zjawisk negatywnych – analiza wskaźnikowa

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacji jest to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się **koncentracją negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym (art. 9 Ustawy), a także występowaniem na **nim co najmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych**. Poniższa analiza polega na badaniu powyższych sfer za pomocą wskaźników bazujących na danych pozyskanych z Urzędu Gminy Wiśniowa oraz innych instytucji.

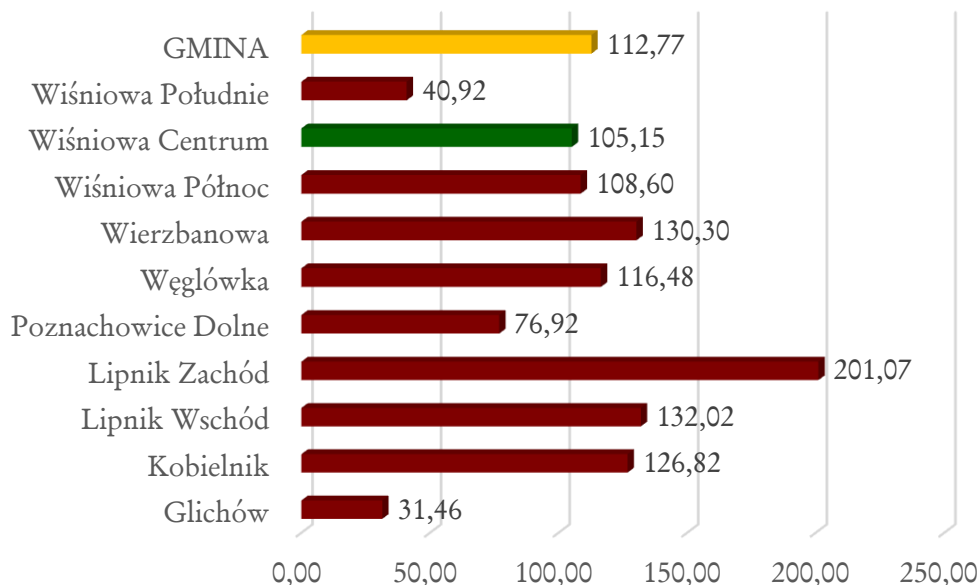
SFERA SPOŁECZNA

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, obszar może zostać uznany za zdegradowany jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Do zbadania tych zjawisk w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa, wykorzystano niżej zaprezentowane wskaźniki. Zostały one ujęte w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, żeby ich wartości były porównywalne.

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniowej wskazują, iż obszar Wiśniowa Centrum nie należy do obszarów o najwyższej wartości wskaźnika dotyczącego liczby osób objętych świadczeniami GOPS. Wartość wskaźnika dla obszaru jest niższa od średniej dla gminy.

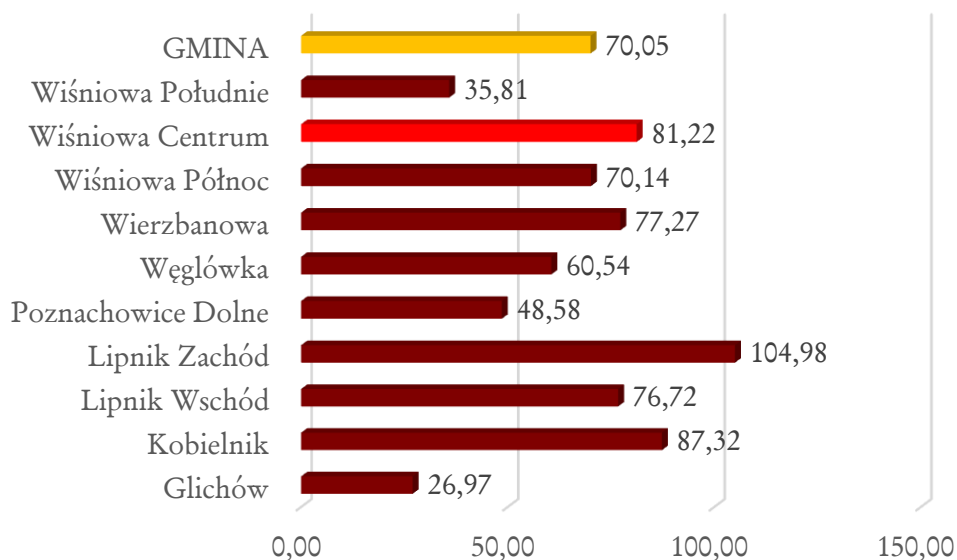
Wykres 3. Liczba osób objętych świadczeniami GOPS na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach w 2015 roku

Źródło: Dane GOPS w Wiśniowej

Z uwagi na różnorodność świadczeń GOPS, zdecydowano się także na zbadanie wskaźnika dotyczącego ubóstwa (kryterium braku osiągnięcia pewnego progu dochodu na osobę), który jest powiązany ze złą sytuacją materialną osób nim objętych i obniżoną jakością życia.

Wykres 4. Liczba osób dotkniętych zjawiskiem ubóstwa na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa

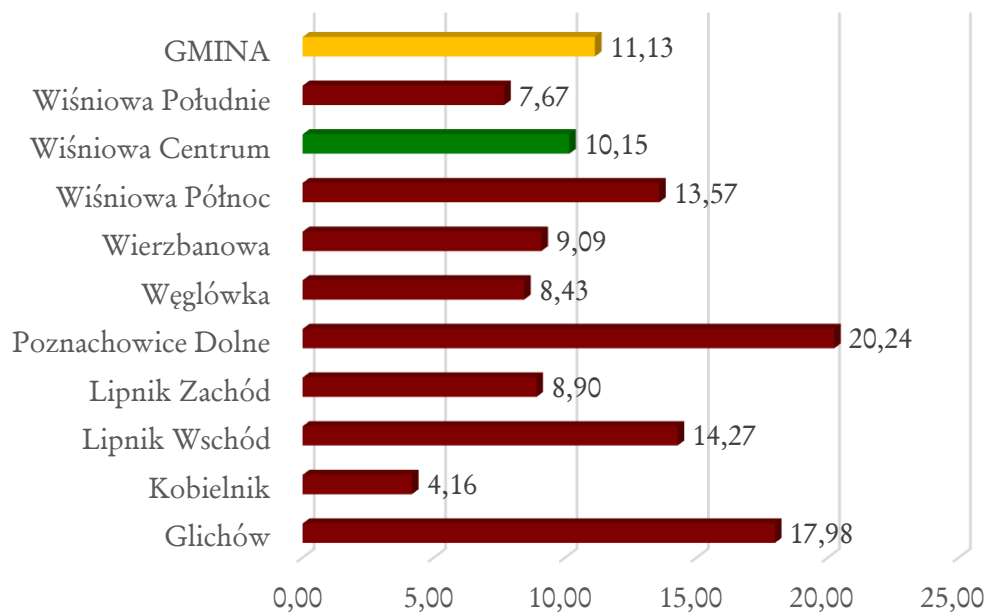
Źródło: Dane GOPS w Wiśniowej

Pod względem ubóstwa obszar Wiśniowa Centrum należy do trzech jednostek o najwyższej wartości wskaźnika. Jego wartość dla obszaru przyjmuje wartości wyższe od średniej dla gminy.

Powyższe dane wskazują na to, iż obszar rewitalizacji jest miejscem, w którym występuje koncentracja problemów związanych z ubóstwem. Porównanie danych dotyczących ubóstwa jako nieosiągnięcia pewnych progów dochodowych potwierdza, iż obszar jest jednostką, w którym zidentyfikowano sytuację pod tym względem negatywnie wyróżniającą się na tle gminy.

Kolejnym badanym zjawiskiem jest zjawisko bezrobocia. Podobnie jak w przypadku wskaźników dotyczących ubóstwa, by możliwe było wymierne porównanie skali zjawiska, wskaźniki dotyczące bezrobocia zaprezentowano w ujęciu na 1000 mieszkańców. W celu pełniejszego zobrazowania specyfiki zjawiska, zbadano kształtowanie się liczby bezrobotnych w szczególnej sytuacji: do 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia. Zgodnie z danymi pozyskanymi z Powiatowego Urzędu Pracy, w 2015 roku pod względem liczby bezrobotnych na 1000 mieszkańców do 30-tego roku życia, obszar Centrum nie prezentuje się negatywnie, nie przekracza średniej dla gminy. Jednocześnie, nie należy on do obszarów o najniższej wartości tego wskaźnika i znacznie przekracza wartość najmniejszą, zidentyfikowaną w obszarze Kobielnik.

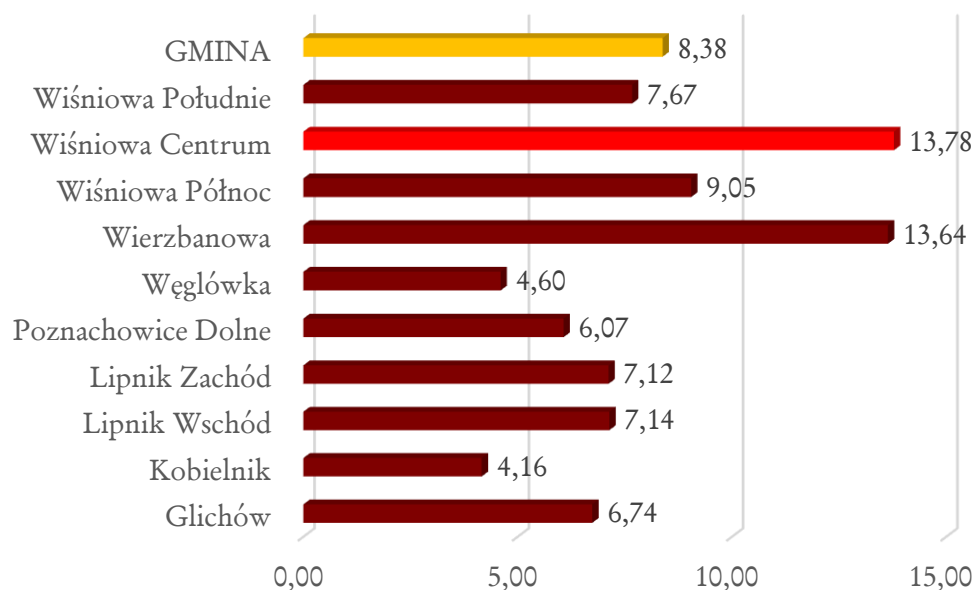
Wykres 5. Liczba bezrobotnych do 30-tego roku życia na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Zbadano także liczbę bezrobotnych na 1000 mieszkańców, którzy przekroczyli wiek 50 lat. Pod tym kątem obszar Centrum prezentuje się najgorzej spośród wszystkich jednostek gminy.

Wykres 6. Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa w 2015 roku

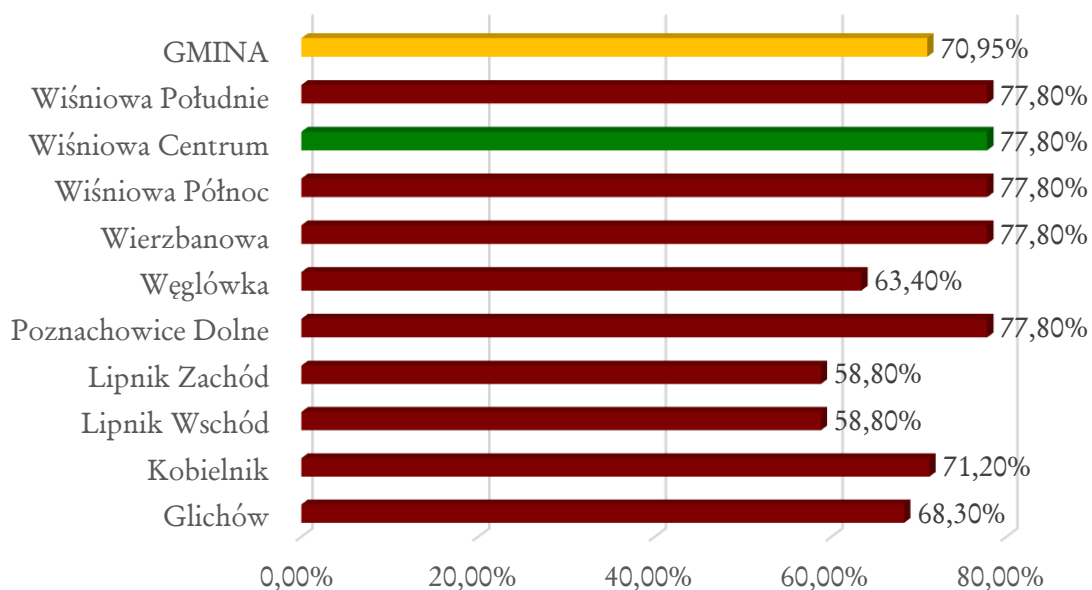
Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Dane pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy wskazują na to, iż na obszarze rewitalizacji koncentrują się problemy związane z wyższym, niż na obszarze gminy, poziomem bezrobocia wśród mieszkańców, którzy przekroczyli wiek 50 lat. Bezrobocie wśród mieszkańców do 30-tego roku życia oscyluje wokół gminnej średniej.

Do wymiernego porównania poziomu edukacji w poszczególnych jednostkach urbanistycznych gminy Wiśniowa posłużono się wskaźnikiem odwołującym się do wyników sprawdzianu szóstoklasistów z języka polskiego i matematyki w roku szkolnym 2015/2016.

Obszar Wiśniowa Centrum należał do jednostek cechujących się najwyższą średnią tego wskaźnika, przekraczającą 77%.

Wykres 7. Średni wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2015/2016 w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa

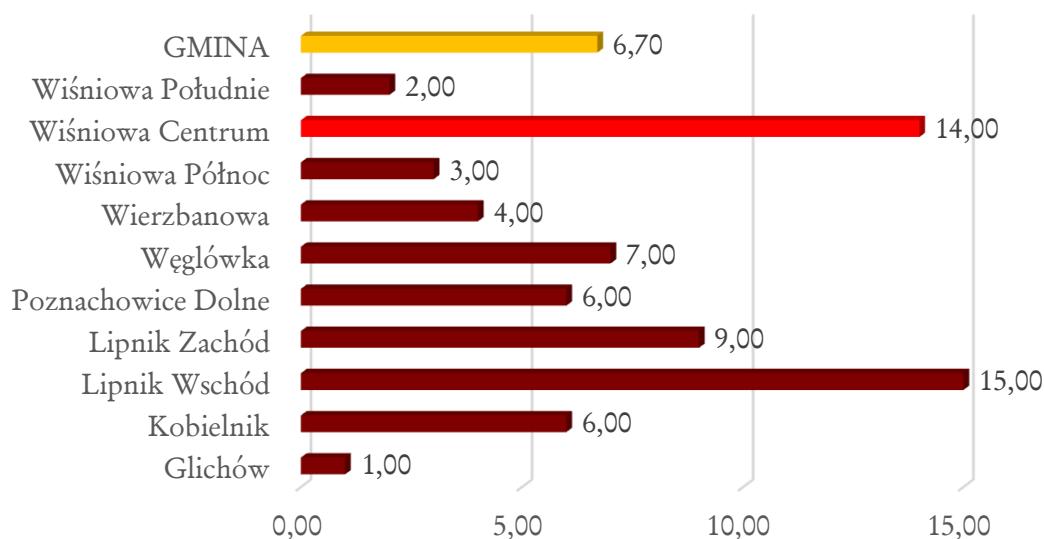

Źródło: Dane gminnych szkół podstawowych

Ustawa o rewitalizacji do głównych problemów sfery społecznej zalicza wysoki poziom przestępczości na danym obszarze. Przystępczość zmniejsza poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, obniża jakość życia, wpływa negatywnie na integrację lokalnej społeczności. Badanie poziomu przestępczości na terenie gminy Wiśniowa oparto o dane pozyskane z Komisariatu Policji.

Wykres 8. Liczba przestępstw w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa w 2015 roku

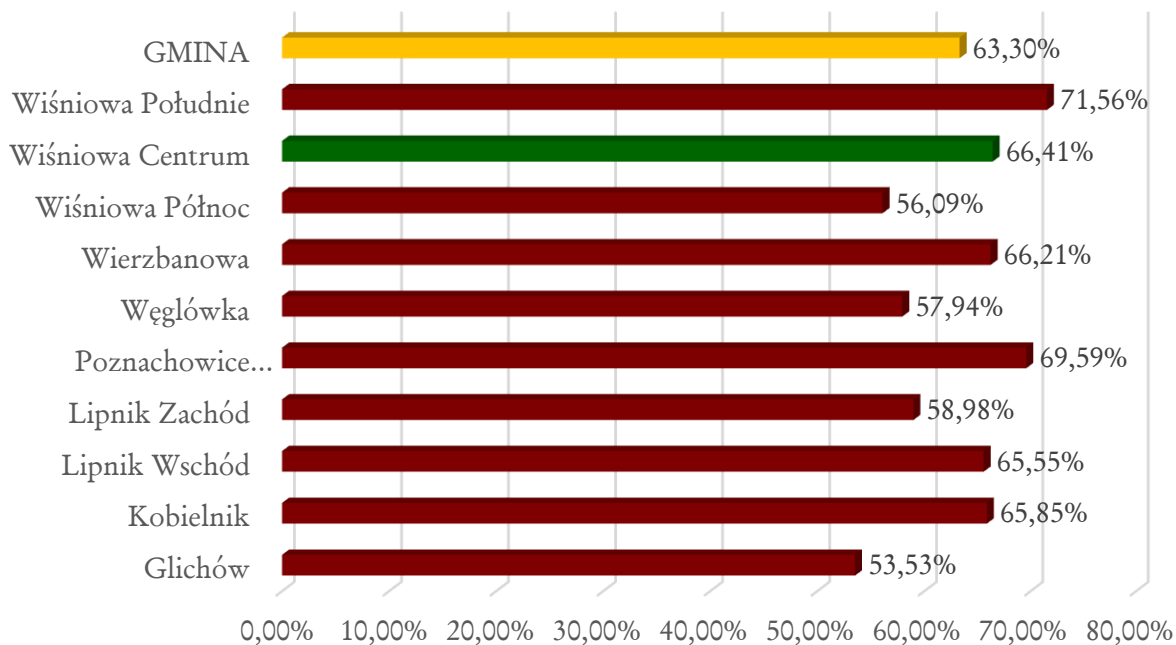

Źródło: Dane Policji

Obszar Lipnik Zachód jest jednostką, w której w 2015 roku odnotowano najwyższą liczbę przestępstw. Do jednostek o wysokim wskaźniku przestępczości należy także obszar Wiśniowa Centrum.

Podstawowym miernikiem poziomu uczestnictwa w życiu publicznym jest frekwencja wyborcza. Na potrzeby diagnozy wykorzystano frekwencję z wyborów samorządowych w 2014 roku. Obszar Centrum należał do jednostek o najwyższej wartości wskaźnika.

Wykres 9. Frekwencja wyborcza w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa w 2014 roku

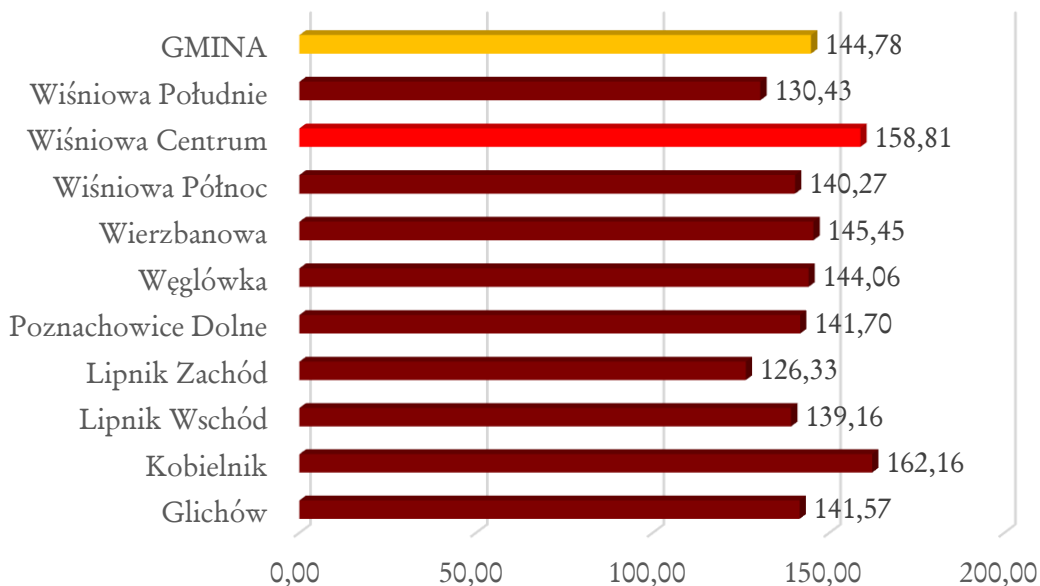

Źródło: Dane UG Wiśniowa

W diagnozie zbadano także wskaźnik obciążenia demograficznego, określony jako liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców. Obszar Wiśniowa Centrum należy do jednostek o najwyższej wartości wskaźnika, znacznie powyżej średniej gminnej.

Wykres 10. Wskaźnik obciążenia demograficznego dla poszczególnych jednostek

Źródło: Dane UG Wiśniowa

Wnioski z analizy wskaźnikowej sfery społecznej:

- Obszar rewitalizacji należy do jednostek o najwyższej wartości wskaźnika „Liczba osób dotkniętych zjawiskiem ubóstwa na 1000 mieszkańców”. Średnia wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji jest wyższa o około 16% od średniej dla gminy;
- Obszar rewitalizacji cechuje się negatywnymi trendami dotyczącymi bezrobocia. Należy do jednostek o najwyższej liczbie bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 1000 mieszkańców (pod tym kątem obszar Centrum prezentuje się najgorzej spośród wszystkich jednostek gminy). Liczba bezrobotnych do 30-tego roku życia na 1000 mieszkańców oscyluje wokół średniej gminnej;
- Wyniki sprawdzaniu szóstoklasistów kształtują się w sposób stosunkowo korzystny – obszar Wiśniowa Centrum należał do jednostek cechujących się najwyższą średnią tego wskaźnika, przekraczającą 77%;
- W obszarze rewitalizacji odnotowano większą liczbę przestępstw, niż wynosi średnia dla gminy. Pod względem liczby przestępstw obszar ustępował jedynie obszarowi Lipnik Zachód;

- Obszar rewitalizacji wyróżnia się pozytywnie na tle gminy pod względem frekwencji wyborczej i należał do jednostek o najwyższej wartości wskaźnika frekwencji w wyborach samorządowych w 2014 roku;
- Obszar rewitalizacji cechuje się wyższym wskaźnikiem obciążenia demograficznego od średniej dla gminy i należy do jednostek o najwyższej wartości tego wskaźnika.

Powyższe wskaźniki posłużyły podczas delimitacji i diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji do zbadania, które jednostki cechują się koncentracją problemów społecznych. Z uwagi na zapisy ustawy, dobór wskaźników nie był w pełni arbitralny, lecz podyktowany koniecznością identyfikacji kryzysu (lub jego braku) we wskazanych w ustawie obszarach rozwoju społecznego. Dodatkowo, z uwagi na różną liczbę mieszkańców w poszczególnych jednostkach urbanistycznych wybrano zmienne w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, tak aby wartości wskaźników były porównywalne.

Do przybliżonego pomiaru kryzysowych zjawisk społecznych w jednostkach urbanistycznych zastosowano taksonomiczną metodę wzorca rozwoju stworzoną przez Z. Hellwiga¹. Metoda ta opiera się na tworzeniu syntetycznego miernika przy użyciu mierników o zestandaryzowanych (znormalizowanych) zmiennych oraz przyjęcia tzw. wzorca rozwoju, w stosunku do którego oblicza się odległości (różnice) od wartości obserwowanych. W badaniach dotyczących oceny terytorialnego zróżnicowania poziomu rozwoju takim wzorcem rozwoju może być jakaś teoretyczna, bądź rzeczywista jednostka terytorialna – w analizowanym przypadku będzie to jednostka urbanistyczna. Wartościami zmiennymi dla przyjętego wzorca rozwoju są maksymalne wartości mierników, które występują w charakterze stymulant, natomiast w przypadku destymulant będą to wartości minimalne.

W celu uzyskania wiarygodnego porównywania jednostek urbanistycznych, wszystkie wykorzystane mierniki są wielkościami względnymi. Mierniki wybrane do analizy wyrażane są w różnych jednostkach, dlatego też należy przeprowadzić ich standaryzację, która prowadzi do ujednoczenia porównywalności cech różnoimiennych.

¹ Z. Hellwig, *Zastosowanie metody taksonomicznej do typologicznego podziału krajów ze względu na poziom ich rozwoju oraz zasady i strukturę wykwalifikowanych kadr*, „Przegląd Statystyczny” z.4/1968, s.307-327.

Szacowanie taksonomicznego miernika rozwoju społecznego rozpoczęto od doboru zestawu odpowiednich zmiennych diagnostycznych, za pomocą których będzie charakteryzowany rozwój. Dobór zmiennych diagnostycznych jest subiektywnym wyborem osoby badającej, natomiast nie jest on zupełnie dowolny. Z jednej strony, zmienne muszą zostać tak dobrane, by możliwe było przeprowadzenie badania w oparciu o dostępny materiał statystyczny. Z drugiej - zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji (art. 9 p. 1) obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany.

Zdecydowano się na metodę wskaźnika syntetycznego z uwagi na fakt, iż w toku diagnozy sfery społecznej konieczne jest porównanie jednostek urbanistycznych pod kątem zjawisk, których nie można porównać ze sobą bezpośrednio, a z których każde wpływa na ocenę obszaru pod kątem koncentracji problemów społecznych.

Zestaw zmiennych diagnostycznych wykorzystanych do konstrukcji taksonomicznego wskaźnika rozwoju przedstawiono w poniższej tabeli. Sprawdzono również korelację pomiędzy poszczególnymi zmiennymi wchodzącymi w skład wskaźnika syntetycznego.

Tabela 3. Zestawienie cech charakteryzujących komponenty wskaźnika syntetycznego

Zmienna	Nazwa
X1	ubóstwo
x11	liczba osób objętych świadczeniami MGOPS
x12	ubóstwo [dochód poniżej określonego kryterium dochodowego]
X2	bezrobocie
x21	bezrobotni do 30 roku życia
x22	bezrobotni powyżej 50 roku życia
X3	przestępczość
x31	liczba przestępstw
X 4	uczestnictwo w życiu publicznym
x41	frekwencja wyborcza w wyborach prezydenckich w 2015 roku (I tura)
X5	poziom edukacji

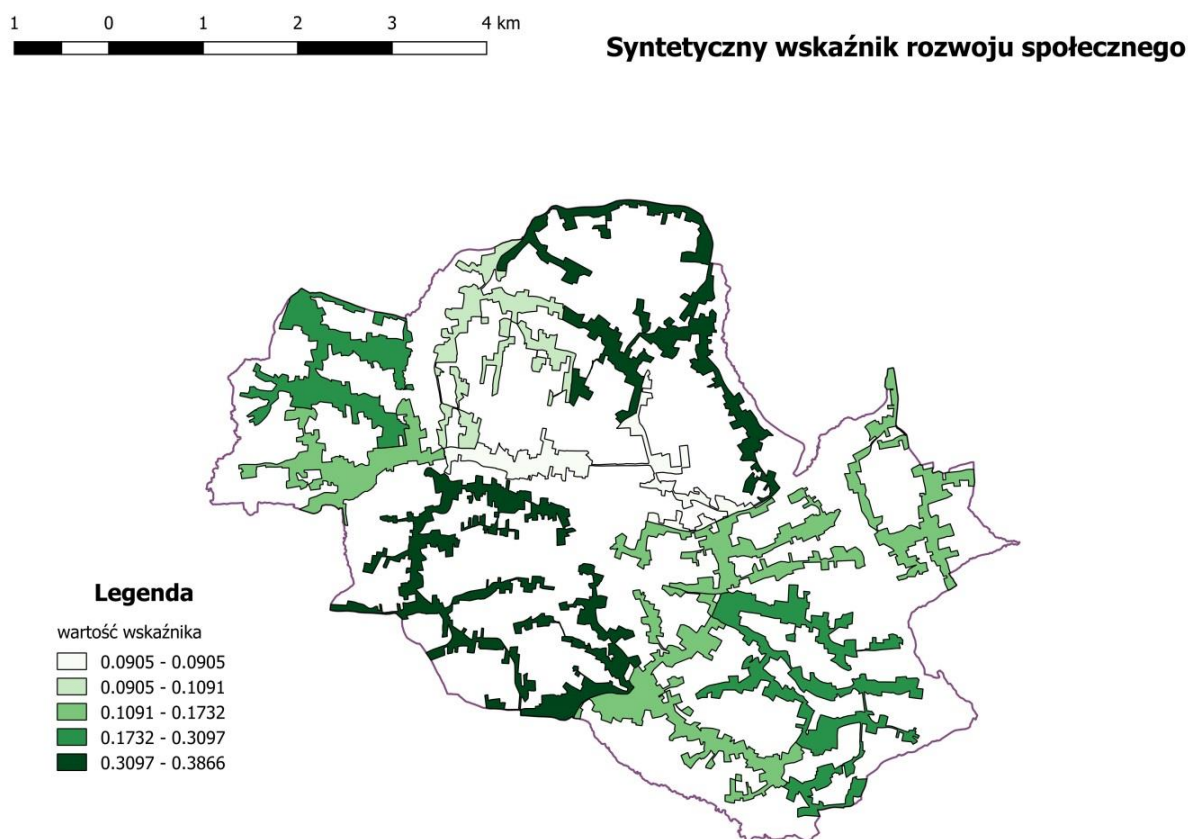
x51	wyniki sprawdzianu szóstoklasistów, język polski i matematyka
x6	obciążenie demograficzne
x61	odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności

Źródło: *Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*

Po wyznaczeniu za pomocą taksonomicznego miernika rozwoju Hellwiga wartości wskaźnika rozwoju społecznego oraz pogrupowaniu jednostek urbanistycznych za pomocą metody Jenksa (obie metody są szerzej opisane w dokumencie *Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*), możliwe było określenie, które jednostki cechują się najniższymi wartościami miernika rozwoju i stanowią obszary koncentracji problemów społecznych. Posłużenie się ww. metodami posłużyło standaryzacji wskaźników i umożliwiło porównanie jednostek pod kątem jednego miernika, który ujął wszystkie opisane wyżej zjawiska społeczne.

Poniższy kartogram prezentuje rozkład wartości wskaźnika syntetycznego w poszczególnych jednostkach urbanistycznych:

Rysunek 6. Kartogram przedstawiający wartości syntetycznego wskaźnika rozwoju społecznego dla poszczególnych jednostek urbanistycznych

Źródło: *Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*

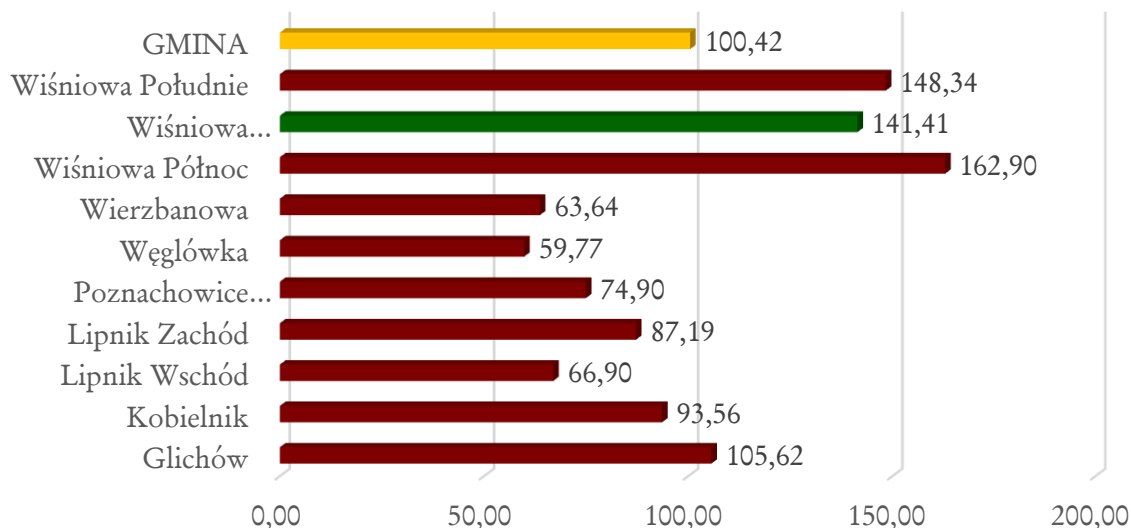
Najniższą wartością wskaźnika cechuje się podobszar Lipnik Zachód. Kolejnym obszarem o niewielkiej wartości wskaźnika jest obszar Wiśniowa Centrum, kryterium niskiej wartości wskaźnika syntetycznego spełnia także obszar Lipnik Wschód. W wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zidentyfikowano te trzy jednostki jako obszary koncentracji problemów społecznych.

Dzięki zastosowaniu tej metody możliwe było zidentyfikowanie obszarów, w których całość badanych zjawisk kształtuje się w sposób negatywny, odbiegający od przeciętnej w skali gminy. Wskaźnik pozwolił na wyłonienie jednostek, w których całokształt funkcjonowania sfery społecznej wykazuje negatywne tendencje, a nie pojedyncze zjawiska tej sfery.

SFERA GOSPODARCZA

Do zbadania aktywności gospodarczej gminy i poszczególnych jednostek urbanistycznych posłużono się wskaźnikiem liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców na koniec 2015 roku. Każdy z podobszarów rewitalizacji cechuje się innymi tendencjami w zakresie kształtowania się tego wskaźnika. Wiśniowa Centrum to jednostka należąca do obszarów o największej liczbie przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, natomiast podobszar Wrząsowice Centrum to jednostka o najniższej wartości wskaźnika.

Wykres 11. Liczba przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa w 2015 roku

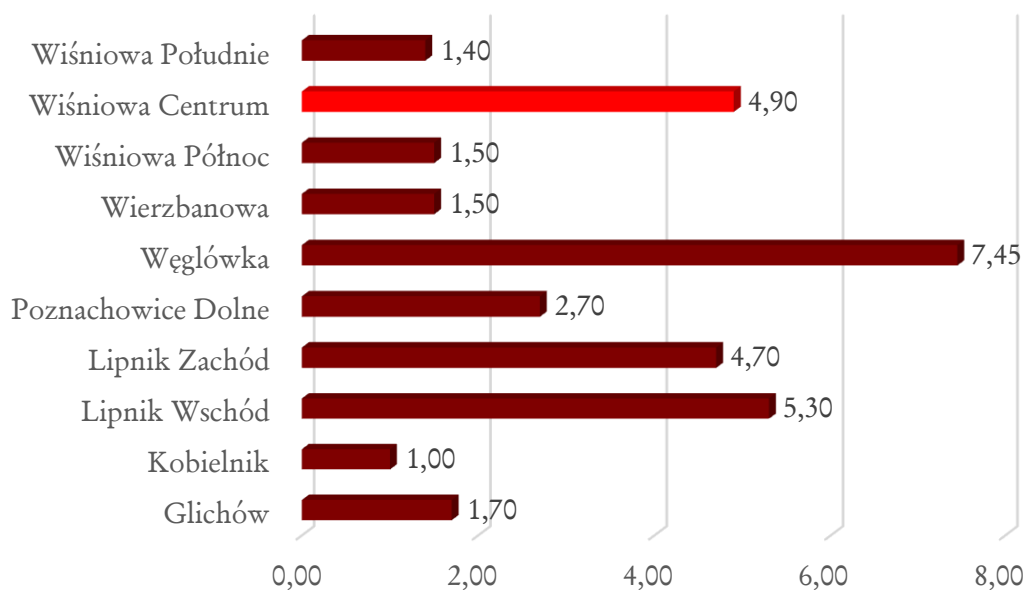
Źródło: Dane UG Wiśniowa

Powyższy wskaźnik jest ściśle związany z funkcją, jaką pełnią poszczególne jednostki. Cała miejscowość Wiśniowa to obszar stanowiący centrum gospodarcze całej gminy, skupiający najwięcej podmiotów gospodarczych w swoich granicach. W pozostałych jednostkach dominuje funkcja mieszkaniowa i funkcje społeczne, z tego względu nie występuje tam koncentracja działalności gospodarczej w takiej skali.

SFERA TECHNICZNA

Jako wskaźnik badający jakość sfery technicznej na terenie gminy przyjęto długość dróg gminnych wymagających remontu. Stan gminnych dróg jest istotny dla mieszkańców i odczuwalny nie tylko przez nich – z dróg korzystają także inne grupy interesariuszy. Jakość sieci drogowej jest jednym z podstawowych wyznaczników stanu infrastruktury technicznej w danym obszarze. Jednocześnie, Władze Gminy mają bezpośredni wpływ na jakość dróg o charakterze gminnym, stąd badaniem objęto wskaźnik dotyczący dróg tego typu.

Wykres 12. Długość dróg gminnych wymagających remontu w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa w 2015 roku

Źródło: Dane UG Wiśniowa

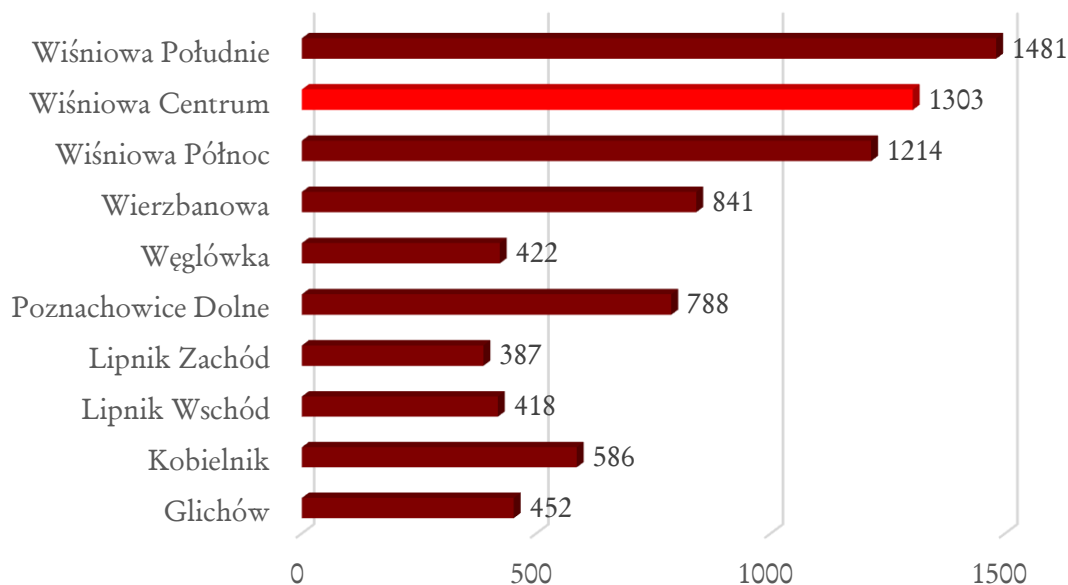
Łącznie, drogi gminne wymagające modernizacji na obszarze rewitalizacji stanowią 15,2 % dróg gminnych będących w stanie niedostatecznym.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Do zbadania funkcjonowania sfery środowiskowej zastosowano wskaźnik dotyczący emisji powierzchniowej PM (kg/rok). Wskaźnik pozyskano z zasobów Małopolskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej. Oba podobszary należą do jednostek o najwyższej emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Wykres 13. Wielkość emisji powierzchniowej PM (kg/rok)

Źródło danych: Małopolska Infrastruktura Informacji Przestrzennej

Trzy jednostki przekroczyły poziom emisji 1000 kg/rok. Są to miejsca o największej koncentracji zabudowy – wszystkie jednostki wyznaczone w obrębie miejscowości Wiśniowa. Wskaźnik potwierdza, iż największą emisję zanieczyszczeń pyłowych odnotowano w miejscach koncentracji zabudowy, ale jednocześnie w miejscowościach położonych przy drodze wojewódzkiej nr 964, co oznacza, iż podstawowym źródłem zanieczyszczeń są źródła niskiej emisji (źródła nieprzekraczające kilkunastu metrów wysokości – kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe) oraz zanieczyszczenia komunikacyjne. Potwierdza to fakt, iż najbardziej niekorzystnie prezentują się jednostki wyznaczone w miejscowościach Wiśniowa oraz Poznachowice Dolne i Wierzbanowa.

Wnioski z analizy wskaźnikowej pozostałych sfer:

- W sferze gospodarczej obszar Wiśniowa Centrum należy do najbardziej aktywnych gospodarczo jednostek, co potwierdza wskaźnik liczby przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców. Cała miejscowość Wiśniowa, z uwagi na pełnione funkcje

pozamieszkaniowe na rzecz mieszkańców całej gminy, jest miejscem koncentracji działalności gospodarczej;

- Badanie sfery technicznej wykazało, iż obszar Wiśniowa Centrum cechuje się wysokim wskaźnikiem dotyczącym długości dróg gminnych wymagających modernizacji;
- Dla obszaru rewitalizacji dużym problemem jest emisja zanieczyszczeń do powietrza. Zanieczyszczenia kumulują się przez aktywność źródeł niskiej emisji oraz duże natężenie ruchu na drodze wojewódzkiej nr 964.

2.2. Analiza zjawisk negatywnych – analiza jakościowa

SFERA SPOŁECZNA

Poza negatywnymi zjawiskami sfery społecznej zidentyfikowanymi za pomocą analizy wskaźnikowej, w obszarze rewitalizacji można także wyodrębnić pewne negatywne zjawiska niedające się ująć w formie liczbowej, natomiast bardzo odczuwalnie wpływające na funkcjonowanie sfery społecznej.

Na obszarze gminy odnotowano wzrost liczby mieszkańców w ostatnich 10 latach, przyrost naturalny i saldo migracji kształtują się na poziomie dodatnim. Z tego względu przewiduje się, iż liczba mieszkańców gminy w dalszym ciągu będzie wzrastała. Te same trendy cechują obszar rewitalizacji. Duży wpływ na zwiększanie się liczby mieszkańców przedmiotowego obszaru ma atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania. W dużej mierze spowodowane jest to ich położeniem w niedalekiej odległości od Krakowa. Powiat myślenicki wchodzi w skład Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego i jest dobrze skomunikowany ze stolicą województwa. Szczególnie korzystne trendy demograficzne zaczęły charakteryzować obszar powiatu wraz z pojawieniem się zjawiska przenoszenia się ludności z dużych miast do ich stref podmiejskich. Wielu mieszkańców Krakowa zdecydowało się na zamieszkanie na terenie powiatu, przy czym Kraków pozostał dla nich miejscem pracy, nauki, prowadzenia działalności. Stały wzrost liczby mieszkańców na obszarze objętym przedmiotowym Programem generuje wysoki popyt na różnorodne usługi oraz wywołuje konieczność zapewnienia wysokiego poziomu rozwoju infrastruktury. Wzrost liczby mieszkańców oznacza konieczność zaspokojenia coraz

większych potrzeb lokalnej społeczności, zarówno bytowych, jak i wyższego rzędu. Obszar rewitalizacji jest centrum gminy, miejscem koncentracji usług publicznych i działalności gospodarczej. Wzrost liczby mieszkańców na terenie całej gminy powoduje, iż instytucje oraz podmioty gospodarcze usytuowane w obszarze Wiśniowa Centrum muszą obsługiwać coraz większą liczbę osób. Niezbędny jest rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, a także poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej, by centrum Wiśniowej pełniło swoje funkcje w sposób właściwy.

Ponadto, gmina Wiśniowa cechuje się także wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, co w połączeniu z bliskością Krakowa i dogodnym dojazdem sprawia, iż na terenie gminy coraz bardziej popularne są domy letniskowe i różne formy czasowego, krótkiego pobytu. Istnieje konieczność włączenia takich mieszkańców w życie lokalnej społeczności i ich integracji z pozostałymi mieszkańcami. Nierzadko trudno jest także zachęcić do wspólnego spędzania czasu wolnego i korzystania z gminnej oferty kulturalnej, społecznej, rekreacyjnej. Rozwój oferty tego typu i organizacja przedsięwzięć o dużych walorach poznawczych, kulturalnych, społecznych, itp. pozwoli na zainteresowanie osób przebywających na terenie gminy czasowo lokalną ofertą i życiem miejscowej społeczności.

Z uwagi na zmianę funkcji obszaru, coraz mniejsze znaczenie rolnictwa w lokalnej gospodarce oraz znaczne zwiększenie w ciągu ostatnich kilkunastu-kilkudziesięciu lat liczby osób utrzymujących się z pracy na etacie zarówno w obszarze rewitalizacji, jak i na terenie całej gminy, do podstawowych potrzeb mieszkańców należą wszelkie usługi umożliwiające godzenie życia zawodowego z prywatnym, w tym przede wszystkim usługi opieki nad dziećmi do lat trzech i w wieku przedszkolnym. Wiele osób pracuje w położonym stosunkowo niedaleko Krakowie, do którego codziennie dojeżdża, co wymaga zapewnienia dzieciom opieki dziennej na wysokim poziomie. Tymczasem na terenie gminy nie funkcjonuje żłobek, a działające w obszarze rewitalizacji publiczne przedszkole cechuje się niedostatkami lokalowymi, co utrudnia świadczenie wysokiej jakości usług i znacznie zmniejsza ich dostępność. Konieczność poprawy warunków świadczenia usług przedszkolnych jest postulowana przez mieszkańców nie tylko obszaru rewitalizacji, ale także całej gminy.

Obszar Wiśniowa Centrum jest miejscem, w którym skoncentrowane są usługi o charakterze społecznym, jednak ich jakość jest uzależniona od warunków lokalowych. Obiekty są nierzadko niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, starszych i z małymi dziećmi, co utrudnia korzystanie z usług o charakterze społecznym i publicznym przez te grupy mieszkańców. Część obiektów publicznych cechuje się niedostatecznym zagospodarowaniem lub trudnościami lokalowymi, co utrudnia pełnienie przez nich funkcji.

Obniżone poczucie bezpieczeństwa zidentyfikowane wśród mieszkańców i innych osób korzystających z przestrzeni publicznych obszaru wynika w dużej mierze z ukształtowania gminnej przestrzeni. Poszczególne miejscowości, w tym także obszar rewitalizacji, cechują się zabudową skoncentrowaną wzdłuż dróg, z usytuowanymi przy nich w różnych miejscach obiektami użyteczności publicznej. Wiele osób, z uwagi na stosunkowo niewielką odległość, dostaje się do nich pieszo. Jednak przy wielu gminnych drogach brakuje chodników, drogi są wąskie, kręte, co znacznie utrudnia korzystanie z nich zarówno kierowcom, jak i pieszym i rowerzystom.

Analiza wskaźnikowa wykazała koncentrację problemów związanych z bezrobociem. Odpowiedzią na nie może być rozwój branży turystycznej. Cała gmina Wiśniowa posiada duży potencjał do rozwoju turystyki, a branża turystyczna należy do branż, w której poszukiwani są różnorodni pracownicy, o różnym doświadczeniu i kwalifikacjach, a także osoby nieposiadające formalnego wykształcenia lub oficjalnie potwierdzonych kwalifikacji, które dobrze radzą sobie z obsługą i kontaktem z klientami lub organizacją pracy. Z tego względu, rozwój branży turystycznej i jej pełniejsze, niż obecnie, wykorzystanie w procesie rozwoju gospodarki, może być odpowiedzią na zidentyfikowane problemy z bezrobociem na obszarze rewitalizacji i na terenie całej gminy.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

W toku analizy jakościowej zidentyfikowano problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych

usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych) w obszarze rewitalizacji.

Poza dokonaną analizą wskaźnikową, porównującą poszczególne jednostki urbanistyczne za pomocą wybranych, obiektywnych mierników, w sposób jakościowy zidentyfikowano problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej. Zdecydowano się na analizę jakościową dla tej sfery ze względu na zróżnicowanie problemów tego typu i brak możliwości dobrania jednego typu wskaźnika, obrazującego te problemy. Badano następujące cechy przestrzeni: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych. W porównaniu poszczególnych jednostek obszar Wiśniowa Centrum został najbardziej niekorzystnie pod tym kątem oceniony, nie tylko z uwagi na stan obecny, lecz także ze względu na pełnione funkcje. Przestrzeń publiczna obszaru koncentruje się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 964, przy której położone są obiekty użyteczności publicznej oraz punkty handlowo-usługowe, świadczące usługi na rzecz mieszkańców całej gminy. Brak chodników, duża gęstość zabudowy przy drodze wojewódzkiej, brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych przy obiektach użyteczności publicznej obniżają jakość przestrzeni i warunki życia mieszkańców. W obrębie obszaru położonych jest kilkanaście obiektów użyteczności publicznej, w których świadczone są usługi na rzecz lokalnej społeczności, jednak część z tych obiektów wymaga realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, by pełniły one swoją funkcję w sposób prawidłowy i zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami. Centrum miejscowości nie jest do końca efektywnie zagospodarowane, istnieje potencjał do zwiększenia jego funkcjonalności. Znajdują się w nim obiekty niezagospodarowane lub nieodpowiednio zagospodarowane pod kątem pełnionych funkcji (np. była „wodomistrzówka”), co wymaga podjęcia interwencji.

2.3. Analiza zjawisk negatywnych – podsumowanie

Poniższa tabela prezentuje zestawienie zjawisk negatywnych dotyczących obszar rewitalizacji, które zostały zidentyfikowane w toku diagnozy:

Tabela 4. Zidentyfikowane zjawiska negatywne w obszarze rewitalizacji

SFERA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA, TECHNICZNA I ŚRODOWISKOWA
<ul style="list-style-type: none">• Niedostatecznie dobra sytuacja materialna części mieszkańców;• Wyższy poziom bezrobocia, szczególnie wśród osób powyżej 50-tego roku życia, także duża grupa bezrobotnych do 30-roku życia;• Niedostateczny rozwój usług opieki nad dziećmi do lat 3 i w wieku przedszkolnym;• Wyższy poziom przestępczości;• Wysokie obciążenie demograficzne – niekorzystna struktura demograficzna;• Duża liczba mieszkańców napływowych, niezwiązanych z miejscem zamieszkania, także przebywających czasowo, w obiektach o charakterze letniskowym, co prowadzi do trudności z integracją lokalnej społeczności;• Niedostateczny poziom rozwoju bazy turystyczno-wypoczynkowej i zbyt małe wykorzystanie walorów do rozwoju turystyki.	<ul style="list-style-type: none">• Wysoka emisja zanieczyszczeń do powietrza;• Obiekty pełniące ważne funkcje publiczne, społeczne i gospodarcze, cechujące się niedostatecznym stanem technicznym i warunkami lokalowymi;• Skupienie wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu, obniżona jakość przestrzeni publicznych;• Zmniejszona funkcjonalność centrum, objętego obszarem rewitalizacji;• Niedostatecznie dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna, pozwalająca na czynne spędzanie czasu wolnego.;• Braki w infrastrukturze technicznej, np. brak chodników przy drodze wojewódzkiej.

2.4. Analiza lokalnych potencjałów

Przeprowadzona diagnoza wykazała, iż obszar rewitalizacji posiada mocne strony i potencjały rozwojowe, które powinny zostać wykorzystane w procesie rewitalizacji, do

rozwiązania lub zminimalizowana skala zidentyfikowanych problemów. Do głównych z nich należą:

- pełnienie funkcji ośrodka administracyjnego oraz lokalnego centrum edukacyjnego, kulturalno-społecznego i gospodarczego,
- działalność instytucji publicznych,
- korzystne położenie,
- wysokie walory środowiska naturalnego,
- istniejące zasoby dziedzictwa kulturowego
- potencjał do rozwoju turystyki,
- wzrost liczby mieszkańców,
- działalność pozarządowych organizacji sfery społecznej,
- lokalna twórczość i kultywowanie tradycji
- funkcjonowanie miejscowych zespołów przy GOKiS.

Główne atuty obszaru rewitalizacji wynikają z jego położenia i pełnionych przez niego funkcji. Pełni on rolę centrum administracyjnego, edukacyjnego, kulturalno-społecznego i gospodarczego. Jest on korzystnie położony, cechuje się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi i korzystnym położeniem, co warunkuje jego atrakcyjność osadniczą i turystyczną.

Obszar rewitalizacji cechuje się dużą aktywnością gospodarczą. Świadczy to o wysokim rozwoju postaw przedsiębiorczych i stanowi dobrą podstawę do wprowadzenia zmian w lokalnej gospodarce (zwiększenia liczby nowych miejsc pracy, zwiększenia dywersyfikacji gospodarki, wykorzystania posiadanych walorów i zasobów do rozwoju branży turystycznej).

W obszarze rewitalizacji zidentyfikowano obiekty, które w chwili obecnej z uwagi na swój stan techniczny nie są wykorzystywane lub są wykorzystywane w sposób niedostateczny, a w przeszłości pełniły ważne funkcje publiczne, społeczne i gospodarcze. Stan obecny tych obiektów należy do głównych problemów funkcjonalno-przestrzennych obszaru, lecz jednocześnie fakt, że gmina posiada takie obiekty stanowi szansę na rozwój życia kulturalnego, społecznego i rekreacyjnego. Odpowiednie zagospodarowanie i

wykorzystanie tych obiektów pozwoli na poszerzenie gminnej oferty i zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego na terenie gminy.

Tabela 5. Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji

Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji	
Spółeczno-gospodarcze	Przestrzenno-funkcjonalne
<ul style="list-style-type: none">• Rosnąca liczba mieszkańców, generująca coraz większe zapotrzebowanie na infrastrukturę i usługi, co stanowi bodziec do zaspokojenia tego zapotrzebowania przez instytucje publiczne i podmioty gospodarcze w odpowiedzi na zwiększony popyt;• Działalność organizacji pozarządowych, których zasięg działania wykracza poza obszar i w wielu przypadkach obejmuje obszar całej gminy;• Przywiązanie do tradycji i jej kultywowanie;• Lokalna twórczość, funkcjonowanie miejscowych zespołów, grup artystycznych i hobbystycznych, dzięki czemu łatwiej rozwijać miejscową ofertę kulturalną, rekreacyjną, społeczną;• Duże zapotrzebowanie na miejscową ofertę kulturalną, społeczną, edukacyjną, rekreacyjną (np. duża chęć wśród mieszkańców całej gminy, by dzieci uczęszczały do miejscowych szkół i przedszkoli).	<ul style="list-style-type: none">• Pełnienie funkcji ośrodka administracyjnego oraz lokalnego centrum edukacyjnego, kulturalno-społecznego i gospodarczego, z którego korzystają mieszkańcy całej gminy, mającego podstawowe znaczenie dla jej rozwoju;• Usytuowanie ważnych instytucji publicznych w obrębie obszaru oraz koncentracja działalności gospodarczej w jego obrębie;• Dogodne położenie w centralnej części gminy, przy głównym szlaku komunikacyjnym, w niedalekiej odległości od Krakowa;• Korzystne ukształtowanie terenu, wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe, obiekty zabytkowe;• Stosunkowo dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną;• Usytuowanie w obrębie obszaru obiektów, które mogą zostać zagospodarowane na rzecz lokalnej społeczności.

3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi Gminy

Gminny Program Rewitalizacji nie jest jedynym dokumentem strategicznym odnoszącym się do przedmiotowego obszaru. Obszar objęty jest także innymi dokumentami strategicznymi, w szczególności bezpośrednio odnoszącymi się do obszaru gminy.

Istotne jest obranie takich celów Gminnego Programu Rewitalizacji, by nie tylko nie wykluczały one działań, jakie mają być podjęte w ramach innych dokumentów strategicznych, lecz by były wobec nich komplementarne i by wzajemnie wzmacniały swoje efekty. Wymienione poniżej dokumenty były brane pod uwagę przy opracowaniu przedmiotowego Programu, jest on w pełni z nimi zgodny i wpisuje się w postulowane w nich kierunki prowadzenia polityki prorozwojowej, co zostanie udowodnione w niniejszym rozdziale.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY WIŚNIOWA

Tabela 6. Zestawienie celów przyjętych w Gminnym Programie Rewitalizacji wraz z powiązanymi z nimi celami i kierunkami działań określonymi w Strategii Rozwoju Gminy

Cele przyjęte w Gminnym Programie Rewitalizacji	Powiązane z nimi cele określone w Strategii Rozwoju Gminy	
CEL STRATEGICZNY I Kreowanie aktywności lokalnej społeczności, integracja mieszkańców, generowanie korzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych Cele operacyjne I.1. Rozwój usług społecznych oraz oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej w celu włączenia mieszkańców	OBSZAR I – ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI LOKALNEJ Cel strategiczny: Aktywizacja gospodarcza i inwestycyjna gminy	I.2 Rozwój aktywności gospodarczej mieszkańców I.3: System edukacji kształtujący cechy przedsiębiorcze I.4 Wykorzystanie potencjału obszarów wiejskich do wzmocnienia gospodarki I
	OBSZAR II – ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO	II.2 Wykorzystanie potencjału kulturowego

<p>w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym;</p> <p>I.2. Działania na rzecz integracji lokalnej społeczności oraz włączania w życie społeczne grup zagrożonych marginalizacją;</p> <p>I.3. Wspieranie aktywnej walki z bezrobociem;</p> <p>I.4 - Rozwój branży turystycznej i okołoturystycznej</p>	<p>Cel strategiczny: Wysoki standard usług publicznych</p>	<p>II.4 Skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych</p>
	<p>OBSZAR III – ROZWÓJ TURYSTYKI I REKREACJI</p> <p>Cel strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej gminy</p>	<p>III.2 Rozwój oferty turystycznej i kulturowej gminy</p>
<p>CEL STRATEGICZNY II</p> <p>Rozwój infrastruktury społecznej oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej oraz wzmocnienie roli obszaru rewitalizacji jako centrum gminy</p> <p>Cele operacyjne</p> <p>II.1. Efektywne zagospodarowanie przestrzeni i zwiększenie jej funkcjonalności;</p> <p>II.2. Wspieranie ochrony środowiska i krajobrazu;</p> <p>II.3. Poprawa stanu infrastruktury społecznej</p>	<p>OBSZAR II – ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO</p> <p>Cel strategiczny: Wysoki standard usług publicznych</p>	<p>II.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej</p>
	<p>OBSZAR III – ROZWÓJ TURYSTYKI I REKREACJI</p> <p>Cel strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej gminy</p>	<p>II.3 Zwiększanie standardów ochrony środowiska</p>
	<p>OBSZAR III – ROZWÓJ TURYSTYKI I REKREACJI</p> <p>Cel strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej gminy</p>	<p>III.1 Rozwój infrastruktury turystycznej, kulturowej i rekreacyjno-sportowej</p>

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Tabela 7. Zestawienie celów przyjętych w Gminnym Programie Rewitalizacji wraz z powiązanymi z nimi celami i kierunkami działań określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Cele przyjęte w Gminnym Programie Rewitalizacji	Powiązane z nimi cele określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	
	<p>Cel strategiczny 2.: Wspieranie rodzin</p>	<p>2. Wzmacnianie rodzin oraz przyczynianie się do osłabienia</p>

CEL STRATEGICZNY I Kreowanie aktywności lokalnej społeczności, integracja mieszkańców, generowanie korzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych Cele operacyjne I.1. Rozwój usług społecznych oraz oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej w celu włączenia mieszkańców w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym; I.2. Działania na rzecz integracji lokalnej społeczności oraz włączania w życie społeczne grup zagrożonych marginalizacją; I.3. Wspieranie aktywnej walki z bezrobociem; I.4 - Rozwój branży turystycznej i okołoturystycznej	i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	istniejących nierówności płci.
		3. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
	Cel strategiczny 3.: Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym	1. Promocja i wspieranie aktywności społecznej osób starszych oraz zapewnienie im właściwej opieki. 2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych
	Cel strategiczny 6.: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego	2. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej. 3. Rozwój współpracy z sektorem pozarządowym i podmiotami ekonomii społecznej, wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Zarówno cele Gminnego Programu Rewitalizacji, jak i wszystkie przedsięwzięcia, które zostały zaplanowane do realizacji w jego ramach, są w pełni zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wiśniowa oraz z ujętymi w nim kierunkami zagospodarowania przestrzennego gminy.

4. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Diagnoza stanu obecnego opisuje, jak w chwili obecnej wygląda obszar rewitalizacji, jakie są jego główne problemy i przyczyny uznania go za obszar zdegradowany oraz jakie walory i czynniki sprzyjają jego rozwojowi.

W toku programowania procesu rewitalizacji, kolejnym etapem tworzenia planu strategicznego jest precyzyjne określenie, jaki ma być efekt przyjętego Programu i za pomocą jakich działań ma on zostać osiągnięty.

Planowanie procesu rewitalizacji, zaczynające się od procesu diagnozy obszaru, składa się z kolejno występujących po sobie, logicznie następujących etapów. Po określeniu wynikającej z przeprowadzonej analizy stanu obecnego wizji, podmiot wdrażający program określa misję, która powinna być wypełniona by zapewnić osiągnięcie pożądanego stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Następnie formułowane są cele długofalowe – strategiczne, które uszczegółowione są przez cele operacyjne.

Wizja jest to określenie, jak przyjęty Program wpłynie na obszar, w jaki sposób go zmieni i jaki się on stanie po przeprowadzeniu rewitalizacji. Innymi słowy, wizja opisuje pożądaną obraz obszaru, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ustalonemu programowi jego rewitalizacji. Wizja jest wynikiem przeprowadzonej wcześniej diagnozy stanu obecnego oraz rezultatów konsultacji społecznych. W przypadku przedmiotowego Programu, wizja rozwoju obszaru została określona następująco:

WIZJA

Obszar rewitalizacji funkcjonalnym centrum gminy, atrakcyjnym dla mieszkańców i odwiedzających, koncentrującym najważniejsze funkcje publiczne i społeczne, zapewniającym wysoką jakość życia i dogodne

warunki do prowadzenia działalności

Wizja została sformułowana w taki sposób, by podkreślić, że działania prorozwojowe będą miały na celu poprawienie funkcjonowania obszaru jako centrum administracyjnego, edukacyjnego, kulturalno-społecznego i gospodarczego. By możliwe było uzyskanie tych efektów obszar musi cechować się funkcjonalną przestrzenią, która stanie się bazą materialną dla zjawisk społecznych oraz dogodnymi warunkami wszechstronnego rozwoju, zarówno społecznego, jak i gospodarczego.

Gmina Wiśniowa, jako podmiot odpowiedzialny za wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji, i co za tym idzie, zobowiązany do prowadzenia polityki prorozwojowej obszaru nim objętego, określa misję, która jest opisem działań, jakie podejmie wraz z innymi podmiotami, by efektywnie przyczynić się do realizacji celów rewitalizacji. Misja jest całościowym, generalnym ujęciem działań, jakie muszą zostać podjęte w gminie, by założona wizja rozwoju została osiągnięta. Wynika z ustalonej wizji, a na jej podstawie określone są cele strategiczne. Misją Gminy Wiśniowa w procesie rewitalizacji jest:

MISJA

Pełne wykorzystanie potencjału obszaru i wzmocnienie jego funkcji poprzez dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb mieszkańców, kreowanie pozytywnych zjawisk społecznych i gospodarczych oraz najbardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni

Misja ma na celu ukierunkowanie podejmowanych działań tak, by przyniosły one oczekiwane rezultaty. Zgodnie z przyjętą misją rozwoju, rewitalizacja prowadzona na

terenie obszaru objętego Programem będzie kładła nacisk na pełne zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Zostaną podjęte działania pobudzające pożądane procesy społeczne i gospodarcze.

Wizja oraz misja gwarantują odpowiednie ukierunkowanie rewitalizacji i jej prowadzenie zgodnie z założeniami i pożądanymi efektami.

5. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań

Cele strategiczne są to logicznie pogrupowane cele długofalowe, jakie mają być osiągnięte w ramach przyjętego Programu. Opisują długookresowe oddziaływanie procesu rewitalizacji. Określają pożądane, trwałe efekty wdrożenia Programu.

Gminny Program Rewitalizacji zakłada osiągnięcie następujących celów strategicznych, przyporządkowanych poszczególnym obszarom:

Tabela 8. Cele strategiczne

SFERA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA, TECHNICZNA I ŚRODOWISKOWA
<p style="text-align: center;">Cel strategiczny I</p> <p>Kreowanie aktywności lokalnej społeczności, integracja mieszkańców, generowanie korzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych</p>	<p style="text-align: center;">Cel strategiczny II</p> <p>Rozwój infrastruktury społecznej oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej oraz wzmocnienie roli obszaru rewitalizacji jako centrum gminy</p>

Cel strategiczny I zakłada kompleksową interwencję w sferze społecznej. Odwołuje się do integracji mieszkańców i zakłada realizację przedsięwzięć umożliwiających aktywizację życia społecznego, integrację mieszkańców i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Zakłada także rozwój gospodarki obszaru. Konieczne jest podejmowanie różnorodnych przedsięwzięć, które wywołają długofalowe efekty: rozwój przedsiębiorczości, wzrost liczby nowych miejsc pracy oraz efektywne wykorzystanie posiadanych przez obszar zasobów i walorów przyrodniczo-krajobrazowych na rzecz wzmocnienia funkcji gospodarczych, przede wszystkim turystyki.

Cel strategiczny II skupia się na zwiększeniu funkcjonalności i jakości przestrzeni publicznej obszaru oraz na poprawie stanu infrastruktury społecznej. Cel ten zakłada

bezpośrednią interwencję w przestrzeń, jej pełniejsze i bardziej funkcjonalne wykorzystanie, poprawę jej estetyki oraz nadanie jej nowych cech i funkcji, przy jednoczesnym rozwoju infrastruktury (przede wszystkim społecznej), co w istotnym stopniu przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców i sprzyjać będzie generowaniu pozytywnych zjawisk społecznych i gospodarczych.

Cele operacyjne przyporządkowane są do poszczególnych celów strategicznych, opisują bezpośrednie efekty wdrażanych działań. Ze względu na swój komplementarny i spójny charakter, przyczynią się do osiągnięcia założonych celów strategicznych i, co za tym idzie, umożliwią wypełnienie misji i osiągnięcie pożądanej wizji obszaru. Określają grupy przedsięwzięć, jakie będą realizowane w ramach rewitalizacji.

Poszczególnym celom strategicznym przyporządkowano następujące cele operacyjne i kierunki działań:

1. Cel strategiczny I: Kreowanie aktywności lokalnej społeczności, integracja mieszkańców, generowanie korzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych:
 - Cel operacyjny I.1. Rozwój usług społecznych oraz oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej w celu włączenia mieszkańców w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym – rozwój usług o charakterze społecznym, wzbogacenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej pozwolą mieszkańcom na pełniejsze skorzystanie z oferty tego typu na terenie gminy i bardziej kompleksowe zaspokojenie potrzeb w tym zakresie;
 - Cel operacyjny I.2. Działania na rzecz integracji lokalnej społeczności oraz włączania w życie społeczne grup zagrożonych marginalizacją – działania tego typu pozwalają na angażowanie mieszkańców w organizację i udział w różnorodnych przedsięwzięciach, wzmocnienie więzi społecznych i zachęcenie do czynnego udziału w życiu lokalnej społeczności;
 - Cel operacyjny I.3. Wspieranie aktywnej walki z bezrobociem –z uwagi na fakt, iż bezrobocie należy do problemów obszaru, pomoc bezrobotnym w znalezieniu pracy lub zmianie kwalifikacji powinna być udzielana nie tylko samodzielnie przez Urząd Pracy, lecz także przy współpracy z

władzami jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi;

- Cel operacyjny I.4 - Rozwój branży turystycznej i okołoturystycznej – wspieranie rozwoju przedsiębiorstw branży turystycznej oraz inwestycje w niezbędną infrastrukturę pozwolą na poprawę jakości obsługi ruchu turystycznego i wykorzystanie istniejącego potencjału do rozwoju turystyki. Wspieranie rozwoju branży oraz inwestycje w bazę turystyczną i okołoturystyczną są konieczne w celu zwiększenia roli turystyki w procesie rozwoju gospodarki;

Podstawowe kierunki działań w ramach celu strategicznego I:

- działania na rzecz aktywizacji lokalnych grup artystycznych, stowarzyszeń, grup hobbystycznych;
 - rozwój usług publicznych o charakterze społecznym, edukacyjnym, rekreacyjnym,
 - rozwój usług na rzecz opieki nad dziećmi do lat 3 i w wieku przedszkolnym;
 - organizacja zajęć kulturalnych, społecznych i integracyjnych dla dorosłych, w tym dla seniorów,
 - przeciwdziałanie wykluczeniom, realizacja działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i seniorów,
 - podejmowanie działań na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
 - wspieranie walki z bezrobociem,
 - promowanie i wspieranie inwestycji w turystykę;
 - wspieranie działań na rzecz obsługi ruchu turystycznego,
 - inwestycje w infrastrukturę turystyczną i okołoturystyczną.
2. Cel strategiczny II. Rozwój infrastruktury społecznej oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej oraz wzmocnienie roli obszaru rewitalizacji jako centrum gminy:

- Cel operacyjny II.1. Efektywne zagospodarowanie przestrzeni i zwiększenie jej funkcjonalności – z uwagi na specyfikę przestrzeni obszaru konieczne jest właściwe zagospodarowanie wszelkich istniejących miejsc mogących pełnić funkcje przestrzeni publicznej, a także w miarę potrzeby pozyskiwanie nowych. Ważną rolę w estetyce przestrzeni pełnią budynki użyteczności publicznej – ich wygląd zewnętrzny oraz zagospodarowanie terenów wokół nich są niezwykle istotne dla ładu przestrzennego;
- Cel operacyjny II.2. Wspieranie ochrony środowiska i krajobrazu – w obszarze rewitalizacji konieczne jest zachowanie zasad ochrony środowiska, co może wyrażać się zarówno w stosowaniu prośrodowiskowych rozwiązań podczas realizacji projektów infrastrukturalnych różnego typu, jak też we wdrażaniu przedsięwzięć ukierunkowanych na ochronę środowiska naturalnego, takich jak wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
- Cel operacyjny II.3. Poprawa stanu infrastruktury społecznej - inwestycje w infrastrukturę edukacyjną, kulturalną i społeczną są niezbędne, by zapewnić bazę materialną do świadczenia wysokiej jakości usług, na rzecz mieszkańców. W celu zapewnienia mieszkańcom wysokiego standardu życia konieczne są także inwestycje w infrastrukturę zapewniającą możliwość aktywnego wypoczynku;

Kierunki działań w ramach celu strategicznego II:

- modernizacja i organizacja otwartych miejsc publicznych (parków, placów, skwerów),
- poprawa stanu infrastruktury społecznej i niwelowanie jej braków zgodnie z istniejącym zapotrzebowaniem;
- organizacja zieleni,
- modernizacja i remonty elewacji budynków użyteczności publicznej oraz funkcjonalne zagospodarowanie terenu wokół nich,
- promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii przez mieszkańców;

- o remonty i modernizacje placówek kulturalnych, edukacyjnych, społecznych,
- o tworzenie placów zabaw dla dzieci;
- o modernizacja boisk i innych obiektów zapewniających możliwość aktywnego spędzenia czasu wolnego.

Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych przedstawiono poniżej:

Tabela 9. Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych

SFERA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA, TECHNICZNA I ŚRODOWISKOWA
<p style="text-align: center;"></p> <p style="text-align: center;">Cel strategiczny I Kreowanie aktywności lokalnej społeczności, integracja mieszkańców, generowanie korzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych</p>	<p style="text-align: center;"></p> <p style="text-align: center;">Cel strategiczny II Rozwój infrastruktury społecznej oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej oraz wzmocnienie roli obszaru rewitalizacji jako centrum gminy</p>
<p style="text-align: center;"></p> <p>Cel operacyjny I.1. Rozwój usług społecznych oraz oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej w celu włączenia mieszkańców w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym;</p> <p>Cel operacyjny I.2. Działania na rzecz integracji lokalnej społeczności oraz włączania w życie społeczne grup zagrożonych marginalizacją;</p> <p>Cel operacyjny I.3. Wspieranie aktywnej walki z bezrobociem;</p> <p>Cel operacyjny I.4 Rozwój branży turystycznej i okołoturystycznej</p>	<p style="text-align: center;"></p> <p>Cel operacyjny II.1. Efektywne zagospodarowanie przestrzeni i zwiększenie jej funkcjonalności;</p> <p>Cel operacyjny II.2. Wspieranie ochrony środowiska i krajobrazu;</p> <p>Cel operacyjny II.3. Poprawa stanu infrastruktury społecznej</p>

6. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

6.1. Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Do podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które realizowane będą w obszarze rewitalizacji w latach obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji należą przedsięwzięcia odpowiadające na zidentyfikowane problemy i wpisujące się w cele procesu rewitalizacji:

Tabela 10. Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Przedsięwzięcie	Opis	Lata realizacji	Cele/wskaźniki	Podmiot realizujący
1.	Rozbudowa z przebudową budynku przedszkola w Wiśniowej (obszar rewitalizacji)	Rozbudowa i przebudowa istniejącego budynku, w którym funkcjonuje przedszkole publiczne w celu poprawy jakości świadczonych usług	2018	Cele: Cel operacyjny II.3. Poprawa stanu infrastruktury społecznej Cel operacyjny I.1. Rozwój usług społecznych oraz oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej w celu włączenia mieszkańców w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym Wskaźniki Wzrost liczby wyremontowanych/zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej, Wzrost liczby dzieci korzystających z usług przedszkoli Wzrost liczby remontów i modernizacji placówek kulturalnych, edukacyjnych,	Gmina Wiśniowa

				społecznych	
2.	Dni Otwarte Przedszkola (obszar rewitalizacji)	Coroczna organizacja (1 do roku) Dni Otwartych nowopowstałego przedszkola gminnego, prezentacja jego oferty, oprowadzanie po budynku, zapoznanie z kadrą, piknik rodzinny	2019- 2023	Cele: Cel operacyjny I.1. Rozwój usług społecznych oraz oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej w celu włączenia mieszkańców w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym; Wskaźniki Wzrost liczby przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, społecznym, integracyjnym	Gmina Wiśniowa, Przedszkole , Rodzice i kadra
3.	Modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Wiśniowej (poza obszarem rewitalizacji jako przedsięwzięcie mające na celu rozwiązanie problemów obszaru rewitalizacji – modernizacja budynku GOKiS i rozwój jego oferty będą miały wpływ na rozwiązanie problemów związanych z niedostateczną integracją lokalnej społeczności oraz sprzyjać będą	<ul style="list-style-type: none">• Remont lub budowa sanitariatów zewnętrznych dla m.in. osób niepełnosprawnych• Powiększenie łazienki na parterze aby zapewnić odpowiedni dostęp podczas organizowanych impresz• Remont schodów i posadzek wewnątrz budynku• Ocieplenie budynku wraz z dachem• Wymiana infrastruktury grzewczej budynku• Dokonanie zmian wewnątrz budynku powodujących zwiększenie efektywnego wykorzystania powierzchni na organizowane imprezy	2017- 2018	Cele: Cel operacyjny II.1. Efektywne zagospodarowanie przestrzeni i zwiększenie jej funkcjonalności Cel operacyjny II.3. Poprawa stanu infrastruktury społecznej Wskaźniki Wzrost liczby wyremontowanych/ zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej Wzrost liczby remontów i modernizacji placówek kulturalnych, edukacyjnych, społecznych	Gmina Wiśniowa

	zwiększeniu jej aktywności)	<ul style="list-style-type: none">• Remont lub zakup sceny zewnętrznej• Rewitalizacja przestrzeni wokół budynku Ośrodka Kultury powodująca udogodnienie do korzystania z infrastruktury dla mieszkańców Gminy, w tym osób niepełnosprawnych i seniorów			
4.	<p>Organizacja przedsięwzięć kulturalnych, hobbystycznych, rekreacyjnych, społecznych dla różnych grup odbiorców w zmodernizowanym budynku GOKIS</p> <p>(poza obszarem rewitalizacji jako przedsięwzięcie mające na celu rozwiązanie problemów obszaru rewitalizacji – modernizacja budynku GOKiS i rozwój jego oferty będą miały wpływ na rozwiązanie problemów związanych z niedostateczną integracją lokalnej społeczności oraz sprzyjać będą zwiększeniu jej aktywności)</p>	<p>Organizacja różnych typów przedsięwzięć dla dzieci i młodzieży, dorosłych, seniorów w zmodernizowanym budynku GOKIS</p>	2019-2023	<p>Cele:</p> <p>Cel operacyjny I.1. Rozwój usług społecznych oraz oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej w celu włączenia mieszkańców w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym;</p> <p>Wskaźniki</p> <p>Wzrost liczby przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, społecznym, integracyjnym</p> <p>Wzrost liczby przedsięwzięć na rzecz aktywizacji seniorów i osób niepełnosprawnych</p>	<p>Gmina Wiśniowa, Gminny Ośrodek Kultury, organizacje pozarządowe</p>

5.	<p>Głęboka termomodernizacja budynku urzędu gminy na działce nr 2031 w Wiśniowej</p>	<p>Poprawa stanu budynku, jego efektywności energetycznej, warunków świadczenia usług przez Urząd Gminy, zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza</p>	<p>2017-2020</p>	<p>Cele:</p> <p>Cel operacyjny II.2. Wspieranie ochrony środowiska i krajobrazu</p> <p>Cel operacyjny II.3. Poprawa stanu infrastruktury społecznej</p> <p>Wskaźniki</p> <p>Wzrost liczby wyremontowanych/zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej</p> <p>Wzrost liczby przedsięwzięć promujących wykorzystanie odnawialnych źródeł energii</p>	<p>Gmina Wiśniowa</p>
10.	<p>Oznaczenie szlaków turystycznych i miejsc o wysokich walorach spójnym systemem oznakowań</p> <p>(cała gmina, w tym obszar rewitalizacji – obszar rewitalizacji należy do obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, przebiegają przez niego szlaki turystyczne,</p>	<p>Zaprojektowanie i wykonanie spójnego systemu oznakowań (kolorystyka, herb gminy, czcionka, logo) miejsc atrakcyjnych turystycznie i szlaków w obrębie obszaru rewitalizacji oraz całej gminy</p>	<p>2018-2021</p>	<p>Cele:</p> <p>Cel operacyjny II.1. Budowa infrastruktury turystycznej i okoła turystycznej</p> <p>Wskaźniki</p> <p>Wzrost liczby przedsięwzięć promujących atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną gminy</p>	<p>Gmina Wiśniowa</p>

	<p>w jego obrębie znajdują się obiekty turystyczne. Utworzenie spójnego systemu oznakowani szlaków i obiektów turystycznych na terenie całej gminy sprawi, iż turystyczne atrakcje obszaru rewitalizacji będą odpowiednio oznakowane jako istotna część gminnych walorów)</p>				
11.	<p>Promocja turystyczna</p> <p>(cała gmina, w tym obszar rewitalizacji - obszar rewitalizacji należy do obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, przebiegają przez niego szlaki turystyczne, w jego obrębie znajdują się obiekty turystyczne. Promocja szlaków i obiektów turystycznych na terenie całej gminy sprawi, iż turystyczne</p>	<p>Prowadzenie ciągłej promocji turystycznej gminy (druk ulotek, folderów, promocja na stronie internetowej gminy i portalach turystycznych)</p>		<p>Cele:</p> <p>I.4 - Rozwój branży turystycznej i około turystycznej</p> <p>Wskaźniki</p> <p>Wzrost liczby przedsięwzięć promujących atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną gminy</p> <p>Wzrost liczby turystów</p>	<p>2018-2023</p> <p>Gmina Wiśniowa</p>

	atrakcje obszaru rewitalizacji będą popularyzowane jako istotna część gminnych walorów, co przełoży się na wzrost liczby odwiedzających)				
12.	<p>Promocja inwestycyjna</p> <p>(cała gmina, w tym obszar rewitalizacji – promowanie dogodnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy przyczyni się do wzrostu zainteresowania prowadzeniem działalności gospodarczej na jej terenie, w tym na terenie obszaru rewitalizacji. Obszar rewitalizacji pełni funkcje centrum gminy, przez co stanowi jeden z najbardziej atrakcyjnych obszarów do prowadzenia działalności. Zwiększone zainteresowanie rozwijaniem przedsiębiorstw na terenie gminy przełoży się na wzrost liczby przedsiębiorstw</p>	<p>Prowadzenie ciągłej promocji inwestycyjnej gminy (druk ulotek, folderów, promocja na stronie internetowej gminy i portalach specjalistycznych)</p>	2018-2023	<p>Cele:</p> <p>I.4 - Rozwój branży turystycznej i okoła turystycznej</p> <p>Wskaźniki</p> <p>Wzrost liczby przedsięwzięć promujących atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną gminy</p> <p>Wzrost liczby przedsiębiorstw, w tym branży turystycznej i okołoturystycznej</p>	Gmina Wiśniowa

	działających w obszarze rewitalizacji)				
13.	<p>Współpraca z przedsiębiorcami na rzecz zwiększenia inwestycji w turystykę</p> <p>(cała gmina, w tym obszar rewitalizacji – zacieśnienie współpracy pomiędzy wskazanymi podmiotami przyczyni się do wzrostu zainteresowania prowadzeniem działalności gospodarczej terenie gminy, w tym na terenie obszaru rewitalizacji. Obszar rewitalizacji pełni funkcje centrum gminy, przez co stanowi jeden z najbardziej atrakcyjnych obszarów do prowadzenia działalności. Zwiększone zainteresowanie rozwijaniem przedsiębiorstw na terenie gminy przełoży się na wzrost liczby przedsiębiorstw działających w obszarze rewitalizacji)</p>	<p>Organizacja współpracy pomiędzy samorządem, przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu w celu zwiększenia inwestycji w turystykę</p>	<p>2017-2023</p>	<p>Cele:</p> <p>I.4 - Rozwój branży turystycznej i około turystycznej</p> <p>Wskaźniki</p> <p>Wzrost liczby przedsiębiorstw ukierunkowanych na obsługę turystów</p> <p>Wzrost liczby przedsięwzięć na rzecz współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, samorządem, organizacjami wspierania biznesu</p> <p>Wzrost liczby turystów</p>	<p>Gmina Wiśniowa</p>

6.2. Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Do przedsięwzięć uzupełniających zaliczono projekty realizowane w obszarze rewitalizacji oraz poza obszarem rewitalizacji, które uzupełniają przedsięwzięcia podstawowe, są do nich komplementarne i umożliwiają włączenie różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji. Przedsięwzięcia uzupełniające wpisują się w cele rewitalizacji oraz wpływają na rozwiązanie problemów zidentyfikowanych w obszarze rewitalizacji.

Tabela 11. Lista uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcie	Opis	Lata realizacji	Cele/wskaźniki	Podmiot realizujący
Organizacja przedsięwzięć umożliwiających wypracowanie atrakcyjnej i unikatowej oferty kulturalnej, opartej o miejscowe tradycje, zwyczaje, historię i dziedzictwo (cała gmina, w tym podobszary rewitalizacji - organizacja przedsięwzięć umożliwiających wypracowanie atrakcyjnej i unikatowej oferty kulturalnej, opartej o miejscowe tradycje, zwyczaje, historię i dziedzictwo obejmowała będzie obszar	Współpraca Gminy i gminnych jednostek z organizacjami pozarządowymi na rzecz zachowania, dokumentowania, upowszechniania i promowania miejscowego dziedzictwa (organizacja wspólnych przedsięwzięć na rzecz rozwoju oferty kulturalnej opartej o miejscową tradycję przez co najmniej przez 5 lat)	2017-2023	Cele: Cel operacyjny I.1. Rozwój usług społecznych oraz oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej w celu włączenia mieszkańców w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym; Wskaźniki Wzrost liczby przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, społecznym, integracyjnym; Wzrost liczby przedsięwzięć na rzecz aktywizacji seniorów i osób niepełnosprawnych.	Gmina Wiśniowa, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Wiśniowej, Biblioteka

całej gminy (będą one realizowane w różnych miejscach, przede wszystkim bazowały one będą o infrastrukturę GOKiS), ale całość wpłynie na poprawę oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej umożliwiającą włączenie mieszkańców obszaru rewitalizacji i całej gminy w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym)				
Likwidacja barier architektonicznych (cała gmina, w tym obszar rewitalizacji – likwidacja barier ma na celu włączenie mieszkańców niepełnosprawnych, w tym osób niepełnosprawnych mieszkających w obszarze rewitalizacji, w czynny udział w lokalnym życiu społecznym i kulturalnym)	Działanie prowadzone w sposób ciągły, mające na celu likwidację barier architektonicznych podczas dokonywania remontów miejsc i obiektów publicznych	2017-2023	Cele: Cel operacyjny II.3. Poprawa stanu infrastruktury społecznej Wskaźniki Wzrost liczby przedsięwzięć na rzecz aktywizacji seniorów i osób niepełnosprawnych	Gmina Wiśniowa
Organizacja spotkań konsultacyjno-informacyjnych dla osób bezrobotnych oraz	Organizacja co najmniej 4 spotkań rocznie o charakterze konsultacyjno-informacyjnym, adresowanych do osób bezrobotnych	2017-2023	Cele: Cel operacyjny I.3. Wspieranie aktywnej walki z bezrobociem;	Gmina Wiśniowa

<p>zainteresowanych otworzeniem działalności gospodarczej</p> <p>(cała gmina, w tym obszar rewitalizacji - organizacja spotkań konsultacyjno-informacyjnych dla osób bezrobotnych oraz zainteresowanych otworzeniem działalności gospodarczej, w szczególności w branży turystycznej będzie miała wpływ na poprawę sytuacji związanej z bezrobociem na terenie całej gminy. Uczestniczyć w nich będą także mieszkańcy obszaru rewitalizacji. W przypadku zbyt dużej liczby chętnych, mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mieli pierwszeństwo podczas zapisów)</p>			<p>Wskaźniki</p> <p>Wzrost liczby działań mających na celu walkę z bezrobociem</p> <p>Spadek liczby bezrobotnych</p>	
<p>Wspieranie działalności indywidualnych artystów, zespołów regionalnych, Kół Gospodyń Wiejskich oraz</p>	<p>Przedsięwzięcie ma na celu zacieśnianie współpracy oraz wspieranie działalności różnorodnych grup artystycznych, artystów, zespołów,</p>	<p>2017-2023</p>	<p>Cele:</p> <p>Cel operacyjny I.1. Rozwój usług społecznych oraz oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej w celu</p>	<p>Gmina Wiśniowa, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Wiśniowej, grupy</p>

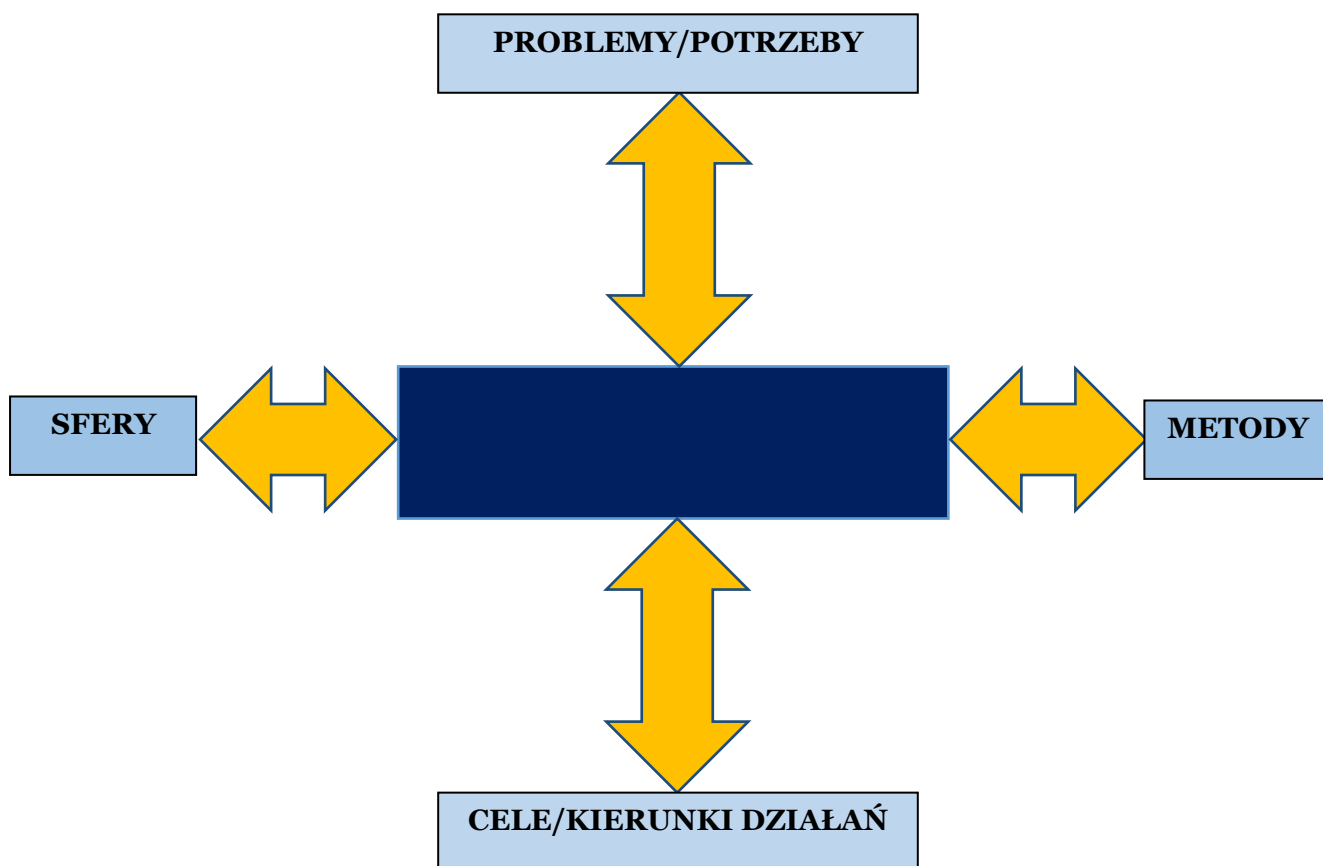
<p>placówek kulturalnych</p> <p>(cała gmina, w tym obszar rewitalizacji – przedsięwzięcie będzie wspierało aktywność podmiotów zajmujących się działalnością kulturalną i społeczną oraz będzie wspierać czynny udział mieszkańców w życiu lokalnej społeczności. Z uwagi na otwarty, społeczny charakter przedsięwzięcia nie można ograniczyć jego zasięgu do obszaru rewitalizacji, jednak jego efekty będą korzystnie oddziaływać na społeczność obszaru rewitalizacji i przyczynią się do jej włączenia w życie gminy)</p>	<p>KGW, placówek i organizacji kulturalnych w działalności na rzecz rozszerzania oferty kulturalnej gminy oraz włączania mieszkańców w czynny udział w przedsięwzięciach kulturalnych</p>		<p>włączenia mieszkańców w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym;</p> <p>Wskaźniki</p> <p>Wzrost liczby przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, społecznym, integracyjnym</p>	<p>artystyczne, zespoły, artyści indywidualni, Koła Gospodyń Wiejskich</p>
--	---	--	--	--

7. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Integracja działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych następuje w kilku aspektach tworzenia planu, w następujących relacjach:

Rysunek 7. Schemat mechanizmu integracji

- **Problemy/potrzeby** - każde z przedsięwzięć ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji odpowiada problemom, którymi charakteryzuje się obszar rewitalizacji (np. niedostateczna aktywność społeczna, trudności z integracją osób przebywających na terenie gminy czasowo – przedsięwzięcia

kulturalne, edukacyjne, rekreacyjne, społeczne mające na celu podniesienie aktywności społecznej i zwiększenie stopnia integracji lokalnej społeczności);

- **Sfery** – Program Rewitalizacji zakłada realizację skoordynowanych, wzajemnie się uzupełniających działań w dwóch sferach: w sferze społeczno-gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej (np. problem z niedostatecznym rozwojem usług opieki nad dziećmi do lat 3 i w wieku przedszkolnym przypisany jest do sfery społecznej, ale działania ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej też będą miały wpływ na zmniejszenie jego skali poprzez zapewnienie infrastruktury umożliwiającej świadczenie wysokiej jakości usług tego typu);
- **Metody** – w Gminnym Programie Rewitalizacji ujęto różne metody rozwiązywania zidentyfikowanych problemów. Przede wszystkim, Program Rewitalizacji obejmuje realizację zarówno działań inwestycyjnych, jak i nieinwestycyjnych, które odnoszą się do tych samych problemów obszaru rewitalizacji (np. modernizacja budynku GOKiS – realizowane po modernizacji budynku działania miękkie);
- **Cele/kierunki działań** – cele i kierunki działań są powiązane z zidentyfikowanymi wcześniej problemami. Każde z przedsięwzięć rewitalizacyjnych wpisuje się w co najmniej jeden cel.

8. Komplementarność działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Komplementarność działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy rozpatrywać w następujących aspektach:

- **Komplementarność przestrzenna:** przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają przede wszystkim na celu rozwiązanie problemów zdiagnozowanych w obrębie obszaru rewitalizacji – przestrzennie wyodrębnionej jednostki, w której zdiagnozowano nasilenie się problemów społecznych. Z uwagi na charakter gminy (gmina wiejska, z zabudową rozciągniętą wzdłuż szlaków komunikacyjnych oraz zboczy wzgórz, gdzie funkcje poszczególnych obszarów nie wszędzie są wyraźnie wyodrębnione, a obiekty pozamieszkaniowe - rozproszone) oraz funkcje pełnione przez obszar rewitalizacji (administracyjne, kulturalne, społeczne i edukacyjne centrum gminy), nie wszystkie przedsięwzięcia będą i nie muszą być usytuowane w obszarze rewitalizacji, jednak ich efekty będą odczuwalne przede wszystkim na obszarze rewitalizacji i przyczynią się do rozwiązania zdiagnozowanych problemów. Szczególny charakter posiadają przedsięwzięcia miękkie, określone jako realizowane na obszarze całej gminy, w tym w obrębie obszaru rewitalizacji, np. organizacja przedsięwzięć umożliwiających wypracowanie atrakcyjnej i unikatowej oferty kulturalnej, opartej o miejscowe tradycje, zwyczaje, historię i dziedzictwo obejmowała będzie obszar całej gminy (będą one realizowane w różnych miejscach, przede wszystkim bazowały one będą o infrastrukturę GOKiS), ale całość wpłynie na poprawę oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej umożliwiającej włączenie mieszkańców obszaru rewitalizacji i całej gminy w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym. Podobny charakter posiadają przedsięwzięcia społeczne, promocyjne, itp. – z uwagi na charakter i zakres przedsięwzięć ich ograniczanie wyłącznie do obszaru rewitalizacji dałoby małe, niespójne efekty, niepowiązane z pozostałymi obszarami. Natomiast

w przypadku objęcia ich zasięgiem całej gminy, obszar rewitalizacji będzie obszarem który w największej mierze skorzysta z ich pozytywnych efektów, z uwagi na funkcje jakie pełni w obrębie gminy (centrum gminy, atrakcyjne miejsce prowadzenia działalności). Koncentracja przestrzenna Programu jest zachowana w aspekcie koncentrowania się na osiągnięciu pożądanych efektów w obszarze rewitalizacji dla każdego z przedsięwzięć, także realizowanych poza obszarem.

- **Komplementarność pod względem problemów**–cele i przedsięwzięcia ujęte w programie rewitalizacji odpowiadają na zidentyfikowane problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji:
 - w sferze społeczno-gospodarczej proces rewitalizacji skupiał się będzie na czterech głównych grupach problemowych: problemami z integracją lokalnej społeczności i niedostateczną aktywnością mieszkańców (na co odpowiedzią ma być rozwój usług społecznych oraz oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej w celu włączenia mieszkańców w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym), problemami z bezrobociem wśród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (przez co podjęta będzie aktywna walka z bezrobociem), problemami z niedostatecznym włączeniem grup zagrożonych marginalizacją w życie lokalnej społeczności (czemu przeciwdziałać będą działania na rzecz integracji lokalnej społeczności oraz włączania w życie społeczne grup zagrożonych marginalizacją) oraz koniecznością pełniejszego wykorzystania potencjału do rozwoju branży turystycznej i okołoturystycznej. Z tego względu wyznaczono cztery cele operacyjne, skupiające działania na rzecz zmniejszania skali ww. grup problemów. Przyjęte cele i przedsięwzięcia wpłyną także na problemy związane z niedostatecznym bezpieczeństwem oraz niekorzystną strukturą demograficzną obszaru: większa aktywność społeczna i wyższe zintegrowanie lokalnej społeczności sprzyja podniesieniu poziomu bezpieczeństwa poprzez większą dbałość o dobro wspólne, większe

zainteresowanie i empatię wobec innych, zwracanie większej uwagi na to, co się dzieje w przestrzeni publicznej, większą chęć do udzielenia pomocy w sytuacjach niebezpiecznych. Ogólna poprawa jakości życia mieszkańców, jaka będzie wynikiem procesu rewitalizacji sprzyja napływowi mieszkańców, szczególnie rodzin z dziećmi i może korzystnie wpłynąć na procesy demograficzne. Jednocześnie rewitalizacja zakłada podejmowanie przedsięwzięć na rzecz zapobiegania marginalizacji seniorów i ich włączenia w udział w życiu społecznym;

- w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej położono nacisk na poprawę stanu infrastruktury społecznej, która jest niezbędna do generowania pozytywnych zjawisk sfery społecznej, umożliwia organizację nowych przedsięwzięć, sprzyja aktywności mieszkańców, zachęca ich do skorzystania z miejscowej oferty kulturalnej, społecznej, rekreacyjnej, edukacyjnej. Ponadto, niezwykle ważna jest także jakość i funkcjonalność przestrzeni publicznej, która stanowi bazę materialną dla zjawisk gospodarczych i społecznych. Zaznaczono także, iż istotne jest wspieranie ochrony środowiska i krajobrazu jako walorów gminy.
- **Komplementarność z dokumentami strategicznymi gminy** – cele i kierunki działań Programu Rewitalizacji odpowiadają celom zawartym w Strategii Rozwoju Gminy Wiśniowa oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, co udowodniono w rozdziale 3 niniejszego dokumentu;
- **Komplementarność względem siebie** – poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają swoje efekty, zarówno w obrębie jednej sfery (np. komplementarność przedsięwzięć mających na celu rozwój gminnej oferty kulturalnej, społecznej, rekreacyjnej, edukacyjnej, komplementarność działań mających na celu rozwój branży turystycznej, zwiększenie aktywności przedsiębiorstw w tym zakresie, komplementarność działań na rzecz rozwoju infrastruktury społecznej zgodnie ze

zdiagnozowanym zapotrzebowaniem), jak też przekrojowo, pomiędzy sferami (np. komplementarność przedsięwzięcia zakładającego modernizację budynku GOKiS z przedsięwzięciami polegającymi na organizacji w nim wydarzeń o charakterze kulturalnym, społecznym, edukacyjnym, komplementarność działań na rzecz zwiększenia aktywności przedsiębiorców w obszarze turystyki z przedsięwzięciami promującymi gminę oraz mającymi na celu podkreślenie atrakcyjności turystycznej gminy);

- **Komplementarność pod względem instytucjonalnym** – podmiotem, który był zarówno odpowiedzialny za opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, jak i za jego wdrożenie jest Gmina Wiśniowa. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne odbywać się będą z jej udziałem. Gmina będzie koordynować poszczególne przedsięwzięcia, będzie zarządzać ich wdrożeniem, będzie inicjować współpracę pomiędzy różnymi grupami interesariuszy, a także dołoży wszelkich starań, by przedsięwzięcia rewitalizacyjne trafiły do jak największej grupy odbiorców;
- **Komplementarność międzyokresowa** – projekty ujęte na liście przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających są w pełni komplementarne w stosunku do projektów realizowanych przez Gminę Wiśniowa w okresie 2007-2013 i wzmacniają ich efekty. Poniższa tabela prezentuje przedsięwzięcia realizowane przy wsparciu środków UE w latach 2007-2013, które są w pełni komplementarne z przedsięwzięciami zawartymi w niniejszym programie rewitalizacji:

Tabela 12. Projekty realizowane przy wsparciu środków UE w latach 2007-2013, komplementarne w stosunku do przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	NAZWA PROJEKTU	ŹRÓDŁO WSPARCIA	Lata realizacji	CEL PROJEKTU	OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH REZULTATÓW
1	„Ty też możesz zostać przedszkolakiem”	POKL POKL/9.1.1/II/08	2009 - 2011	Wydłużenie pracy w 5 przedszkolach z terenu Gminy oraz objęcie wsparciem 130 w wieku przedszkolnym. Ostatecznie zostało objętych wsparciem 184 dzieci, o 54 więcej niż	Wydłużenie pracy w 5 przedszkolach z terenu Gminy oraz objęcie wsparciem 184 w wieku przedszkolnym

				założono we wniosku o dofinansowanie.	
2	„Poprawa estetyki centrum wsi w Wiśniowej”	MRPO 2007-2013 5/2008/6.2.a	2009-2010	W ramach realizacji inwestycji zaadaptowano stary budynek posterunku policji, w którego miejscu powstała biblioteka wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku oraz remontem drogi dojazdowej	W ramach realizacji inwestycji zaadaptowano stary budynek posterunku policji, w którego miejscu powstała biblioteka wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku oraz remontem drogi dojazdowej
3	„Adaptacja budynku starej szkoły na Wiejski Dom Kultury w Glichowie”	PROW	2009-2010	Adaptacja budynku starej szkoły na Wiejski Dom Kultury w Glichowie	Adaptacja budynku starej szkoły na Wiejski Dom Kultury w Glichowie
4	„Poprawa jakości i estetyki przestrzeni publicznej w centrum miejscowości Wiśniowa i Kobielnik”	PROW	2010	W ramach realizacji inwestycji wykonano remont istniejącego parkingu wraz z urządzeniem terenów zielonych w centrum Wiśniowej oraz remont placu i urządzenie terenów zielonych przy budynku remizy OSP w Kobielniku. Równocześnie wybudowano trzy wiaty przystankowe przy szlaku turystycznym na dz. 543/1, 548/1 w Kobielniku oraz remont pokrycia i podłogi przykrytej sceny tanecznej na dz. 543/1 w Kobielniku. Ponadto wybudowano wiatę przystankową przy szlaku turystycznym na dz. 2129 w Wiśniowej.	W ramach realizacji inwestycji wykonano remont istniejącego parkingu wraz z urządzeniem terenów zielonych w centrum Wiśniowej oraz remont placu i urządzenie terenów zielonych przy budynku remizy OSP w Kobielniku. Równocześnie wybudowano trzy wiaty przystankowe przy szlaku turystycznym na dz. 543/1, 548/1 w Kobielniku oraz remont pokrycia i podłogi przykrytej sceny tanecznej na dz. 543/1 w Kobielniku. Ponadto wybudowano wiatę przystankową przy szlaku turystycznym na dz. 2129 w Wiśniowej.
5	„Astronomiczna ścieżka dydaktyczna - utworzenie ścieżki”	PROW	2010	Utworzono astronomiczną ścieżkę dydaktyczną składającą się z 8 tablic dydaktyczno-turystycznych oraz 8 ławek.	Utworzono astronomiczną ścieżkę dydaktyczną składającą się z 8 tablic dydaktyczno-turystycznych oraz 8 ławek.
6	„Budowa drewnianej altany obserwacyjnej na górze Lubomir na działce nr 4123/1 w Węglówce”	PROW	2010	Budowa drewnianej altany obserwacyjnej	Budowa drewnianej altany obserwacyjnej

7	„Kultywowanie i promocja dziedzictwa kulturowego poprzez zakup strojów regionalnych dla KGW z Gminy Wiśniowa i ich promocja na dożynkach gminnych oraz degustacja tradycyjnych potraw regionalnych charakterystycznych dla Gminy Wiśniowa podczas Dożynek Gminnych“	PROW	2010	Zakupiono 24 komplety stroju regionalnego wiśniowskiego, zgodnie z miarą pobraną od członkiń Kół Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Wiśniowa na jeden komplet składa się: gorset, spódnica, bluzka, korale.	Zakupiono 24 komplety stroju regionalnego wiśniowskiego, zgodnie z miarą pobraną od członkiń Kół Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Wiśniowa na jeden komplet składa się: gorset, spódnica, bluzka, korale.
8	„Zaspokojenie potrzeb lokalowych aktywnej społeczności poprzez zakup wyposażenia Wiejskiego Domu Kultury w Glichowie“	PROW	2012	Zakupiono zestaw mebli kuchennych, Stół kuchenny, 4 krzesła, kuchnie gazowo – elektryczną, okap kuchenny, chłodziarkę, wieszak ubraniowy, szafę ubraniową, 6 stołów, telewizor, odtwarzacz dvd, stolik pod telewizor, butlę gazową, 55 krzeseł oraz 1 stół do Wiejskiego Domu Kultury w Glichowie	Zakupiono zestaw mebli kuchennych, Stół kuchenny, 4 krzesła, kuchnie gazowo – elektryczną, okap kuchenny, chłodziarkę, wieszak ubraniowy, szafę ubraniową, 6 stołów, telewizor, odtwarzacz dvd, stolik pod telewizor, butlę gazową, 55 krzeseł oraz 1 stół do Wiejskiego Domu Kultury w Glichowie
9	„Zagospodarowanie centrum wsi Lipnik“	PROW	2012	W ramach realizacji inwestycji zaplanowano wybudowanie dwóch parkingów wraz z oświetleniem w centrum miejscowości Lipnik. Ponadto zaplanowano scenę wielofunkcyjną.	W ramach realizacji inwestycji wybudowano dwa parkingi wraz z oświetleniem w centrum miejscowości Lipnik. Ponadto wybudowano scenę wielofunkcyjną.
10	„Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych z Gminy Wiśniowa“	POKL projekt systemowy bez nr konkursu	2012-2013	160 - uczniów SP z Glichowa, Kobielnika, Lipnika, Węglówki, Wiśniowej z Gminy Wiśniowa objętych działaniami projektowymi	184 - uczniów SP z Glichowa, Kobielnika, Lipnika, Węglówki, Wiśniowej z Gminy Wiśniowa objętych działaniami projektowymi
11	„Promocja Gminy Wiśniowa kluczem do wzrostu“	PROW	2013-2014	Nagranie prezentacji filmowej o atrakcjach turystyczno-rekreacyjnych Gminy	Nagranie czterech filmów promocyjnych

	potencjału turystyczno-rekreacyjnego - prezentacja filmowa”			Wiśniowa	
12	Remont ogólnodostępnego przyszkolnego boiska sportowego w Węglówce	PROW	2014	Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego	Wybudowano jedno ogólnodostępne boisko sportowe

- **Komplementarność międzyfunduszowa** – w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji opracowano plan działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, które są realizowane ze środków zewnętrznych lub zostaną zgłoszone do dofinansowania ze środków zewnętrznych. Głównym źródłem dofinansowania zewnętrznego są fundusze unijne. W zakres przedsięwzięć rewitalizacyjnych wchodzi przedsięwzięcia planowane do dofinansowania z EFRR (głównie w ramach RPO Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020), Gmina będzie także w miarę możliwości i dostępnych środków realizować komplementarne z nimi przedsięwzięcia dofinansowane z EFS. W chwili obecnej zaplanowano realizację następujących przedsięwzięć tego typu:

- Projekt „Pionierzy zmiany - Razem Wygramy Siebie” (RPMP.09.01.01-12-0045/15), realizowany w ramach Osi priorytetowej nr 9 Region spójny społecznie, Działania 9.1 Aktywna integracja, Poddziałania 9.1.1 Aktywna integracja - projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR. Celem głównym projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa 50 osób (rodzin) zamieszkałych na terenie gminy Wiśniowa, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w latach 2016-2019. Projekt skierowany jest do mieszkańców Gminy Wiśniowa i obejmuje wsparciem 50 osób, którzy korzystają ze świadczeń pomocy społecznej lub kwalifikujących się do objęcia taką pomocą, zagrożonych wykluczeniem społecznym - niezależnie od statusu na rynku pracy, w tym min 5 osób niepełnosprawnych. Projekt jest dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w

ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020;

- „Wiśniowa gra” – realizowany przez Systema Sp. z o.o. w partnerstwie z Gminą Wiśniowa, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020 w ramach 10. Osi Priorytetowej Wiedza i kompetencje, Działanie 10.1 Rozwój kształcenia ogólnego, Poddziałanie 10.1.3 Edukacja w szkołach prowadzących kształcenie ogólne. Projekt ma na celu rozwój kluczowych kompetencji wśród uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Wiśniowa.

9. Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

9.1. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

Tabela 13. Koszty podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcie	Koszty	Inwestora		Zewnętrzne	
		Środki publiczne	Środki prywatne	Fundusze UE	Środki krajowe
Rozbudowa z przebudową budynku przedszkola w Wiśniowej (planowane dofinansowanie zewnętrzne: EFRR)	4 175 175,82	2175175,82	0,00	2 000 000,00	0,00
Dni Otwarte Przedszkola	1 000,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00
Modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Wiśniowej (planowane dofinansowanie zewnętrzne: EFRR)	376 537,29	181 148,35	0,00	195 388,94	0,00
Organizacja przedsięwzięć kulturalnych, hobbystycznych, rekreacyjnych, społecznych dla różnych grup odbiorców w zmodernizowanym budynku GOKIS	30 000,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00
Głęboka termomodernizacja budynku urzędu gminy na działce nr 2031	873 847,58	655 336,66	0,00	218 510,92	0,00

w Wiśniowej (planowane dofinansowanie zewnętrzne: EFRR)					
Oznaczenie szlaków turystycznych i miejsc o wysokich walorach spójnym systemem oznakowani	30 000,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00
Promocja turystyczna (cała gmina, w tym obszar rewitalizacji)	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00
Promocja inwestycyjna (cała gmina, w tym obszar rewitalizacji)	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00
Współpraca z przedsiębiorcami na rzecz zwiększenia inwestycji w turystykę (cała gmina, w tym obszar rewitalizacji)	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00
Łącznie	5 518 560,69	3 104 660,83	0,00	2 413 899,86	0,00

9.2. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Podstawowym źródłem finansowania inwestycji realizowanych przez Gminę jest budżet gminny, jednak ze względu na jego ograniczenia i konieczność sfinansowania innych zadań, konieczne jest wykorzystywanie możliwości zewnętrznego wsparcia poszczególnych przedsięwzięć założonych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

Do głównych zewnętrznych źródeł finansowania należą fundusze unijne oraz środki krajowe.

Finansowe wsparcie Unii Europejskiej przysługuje państwom członkowskim Unii Europejskiej i podmiotom działającym na jej terenie oraz (w określonych przypadkach) krajom nienależącym do Unii Europejskiej (np. państwom starającym się o przyjęcie, korzystającym z tzw. funduszy przedakcesyjnych, itp.).

W okresie rozliczeniowym 2014-2020 Polska jest największym beneficjentem pomocy unijnej – łącznie otrzyma 82,5 mld euro. Głównym kryterium podziału środków finansowych Unii na poszczególne państwa członkowskie jest poziom produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca. Regiony o poziomie PKB na mieszkańca w granicach 75% - 90% średniego poziomu unijnego zaliczane są do regionów w okresie przejściowym, a bardziej rozwinięte to te, których PKB na mieszkańca osiąga 90% lub więcej średniej unijnej. Poziom PKB Polski na mieszkańca osiąga niecałe 70% średniego poziomu UE. Tylko województwo mazowieckie przekroczyło granicę 75% i znalazło się w grupie regionów lepiej rozwiniętych. Było to jednym z podstawowych powodów przyznania Polsce pomocy unijnej w ostatecznej wysokości. Ponadto, poza obiektywnym kryterium podziału funduszy, jakim jest poziom PKB na mieszkańca, wielkość przyznanych danemu państwu środków zależy od wielu innych czynników i zawsze jest przedmiotem negocjacji z Komisją Europejską.

Perspektywa na lata 2014-2020 będzie wdrażana w Polsce poprzez 6 krajowych programów operacyjnych zarządzanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz 16 programów regionalnych zarządzanych przez Urzędy Marszałkowskie.

Podstawowym programem unijnym, o którego środki planuje ubiegać się Gmina Wiśniowa jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Środki krajowe umożliwiające wsparcie różnorodnych gminnych inwestycji, pochodzą z budżetu Państwa. Są rozdysponowywane przez Ministerstwa, Wojewodów, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, itp.

Dofinansowanie można uzyskać w postaci dotacji z budżetu państwa. Ich przyznanie uregulowane jest ustawą o finansach publicznych. Dotację taką można otrzymać na finansowanie bądź też dofinansowanie zadań zarówno z zakresu administracji rządowej jak i innych zadań zleconych, bądź też bieżących zadań własnych poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Dotację taką mogą także otrzymać fundacje i stowarzyszenia, jako jednostki nie zaliczane do sektora finansów publicznych. Dotacje z budżetu państwa można podzielić na celowe, podmiotowe i przedmiotowe. Dotacja celowa przeznaczana jest na zadanie określone przez ustawę o finansach publicznych. Dotacja podmiotowa przyznawana jest na finansowanie działalności określonego podmiotu, zaś przedmiotowa na dopłaty dla określonych wyrobów bądź usług. Dotację z budżetu państwa mogą też otrzymać nowo powstałe gospodarstwa pomocnicze czy budżetowe na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe.

Istnieją także programy finansowane ze środków krajowych, w ramach których można ubiegać się o realizację różnych typów inwestycji.

Wyżej opisane źródła finansowania (zarówno krajowe, jak i zagraniczne) stanowią szansę zarówno dla władz gminnych, jak również mieszkańców i innych podmiotów prowadzących działalność na terenie gminy, na pozyskanie zewnętrznego wsparcia dla różnego rodzaju przedsięwzięć, jakie są zaplanowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

10. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji jest konieczne do kontrolowania stopnia jego wdrożenia, osiągnięcia określonych w nim celów i kierunków działań oraz wpływu efektów jego realizacji na obszar objęty rewitalizacją oraz na rozwój całej gminy.

Z uwagi na charakter procesu rewitalizacji, zarządzanie jego wdrożeniem odbywać się będzie w kilku płaszczyznach, jednak najistotniejsze z punktu widzenia Gminy - operatora Programu, będzie zarządzanie formalne jako narzędzie gwarantujące prawidłowy przebieg wdrożenia GPR.

Podmiotem zarządzającym i koordynującym Gminny Program Rewitalizacji jest gmina Wiśniowa. Gmina jest jednostką samorządu terytorialnego, działającą na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 1990 Nr 16 poz. 95 z późn. zm.), innych ustaw oraz Statutu Gminy.

Bezpośrednio wykonanie Programu nadzorować będzie Wójt Gminy Wiśniowa wraz z wyznaczonymi pracownikami Urzędu Gminy. Po przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji, powołany zostanie Zespół ds. Rewitalizacji. Zespół składał się będzie z pracowników Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych, które ze względu na swoją specyfikę będą zaangażowane w proces rewitalizacji.

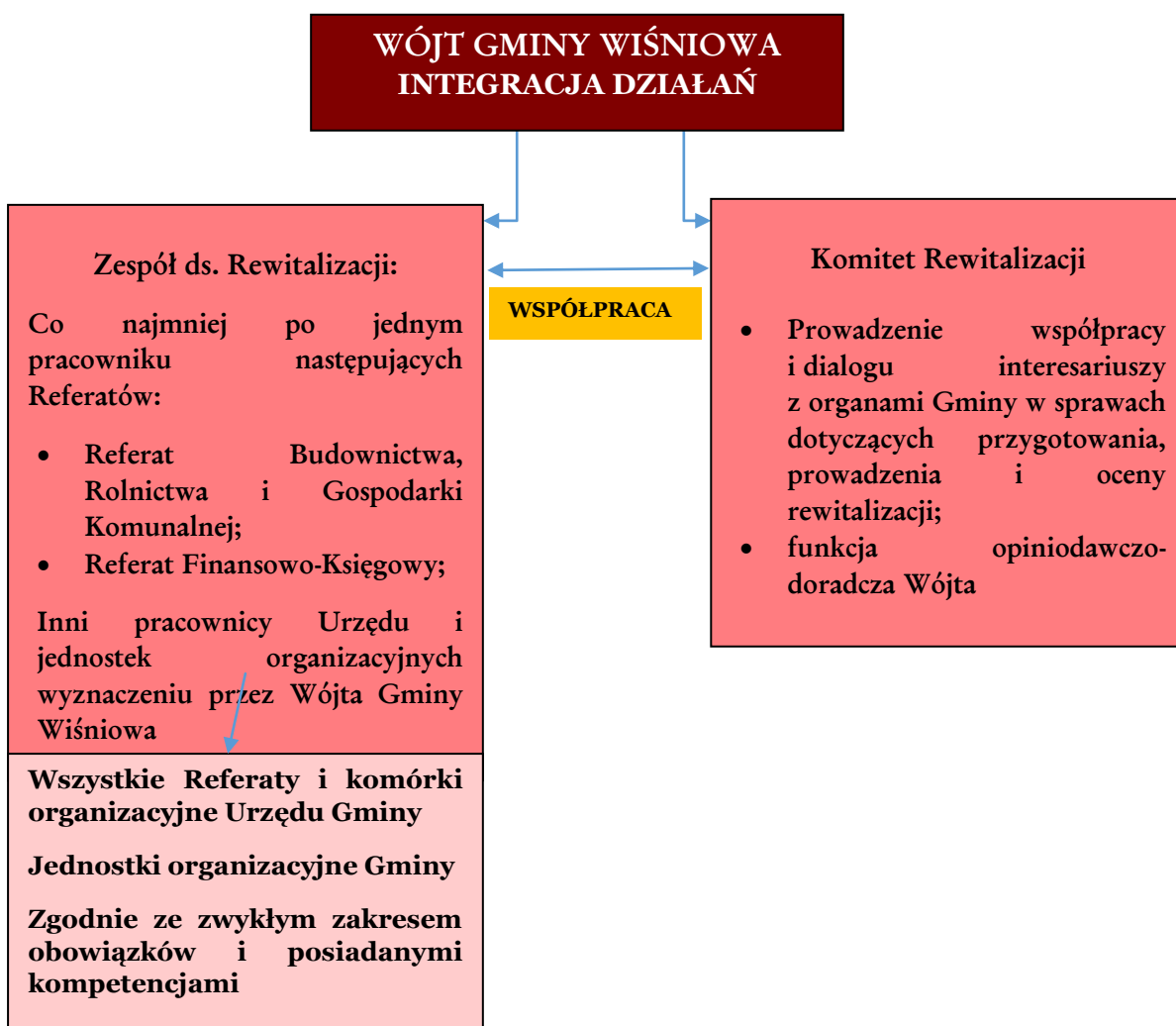
Członkowie Zespołu będą bezpośrednio odpowiedzialni za wdrożenie GPR oraz realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych, za które odpowiedzialna będzie Gmina. Zadania odnoszące się do zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji odbywać się będą w ramach obowiązków poszczególnych Referatów Urzędu Gminy. W sprawach związanych z procesem rewitalizacji Zespołowi ds. Rewitalizacji podlegać będą wszystkie komórki organizacyjne Urzędu Gminy oraz jednostki organizacyjne, które będą włączane w proces rewitalizacji zgodnie ze zwykłym zakresem obowiązków, pełnionymi funkcjami i posiadanymi kompetencjami.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane na podstawie przyjętej uchwałą Rady Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz budżetu Gminy.

Po przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji powołany zostanie Komitet Rewitalizacji, który zgodnie z art. 7 ust. 1 stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta. Uchwała Rady określi zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji współpracował będzie z Zespołem ds. Rewitalizacji.

Rysunek 8. Schemat zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

Gmina Wiśniowa jako operator Programu Rewitalizacji posiada odpowiednie zasoby kadrowe oraz organizacyjne do jego wdrożenia i zarządzania. Program wdrażany będzie w oparciu o istniejące struktury, zgodnie z przyjętą w Urzędzie Gminy Wiśniowa metodą realizacji programów strategicznych i przedsięwzięć inwestycyjnych. Organizacja pracy Urzędu, posiadanie odpowiednich struktur, wydziałów i kadr, wypracowane procedury wdrażania inwestycji oraz przepisy prawne i regulaminy warunkujące funkcjonowanie Urzędu stanowią gwarancję właściwego wdrożenia zaplanowanych przedsięwzięć.

Zarówno w zarządzaniu poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, jak również w procesie zarządzania całym Programem udział będą mogli brać mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, pozostałe grupy interesariuszy. Podstawowym organem koordynującym udział tych podmiotów w procesie zarządzania będzie Komitet Rewitalizacji. Będzie on przyjmował zgłoszenia chętnych do udziału w procesie zarządzania, oceniał ich deklaracje, weryfikował i nadzorował zakres obowiązków, jaki przyjmą na siebie te podmioty w procesie zarządzania. Pośredniczył będzie także w komunikacji pomiędzy grupami interesariuszy a Wójtem i pracownikami Urzędu Gminy zaangażowanymi w prowadzenie procesu rewitalizacji. Dzięki temu możliwe będzie zapewnienie skoordynowanego i efektywnego udziału grup interesariuszy w zarządzaniu Programem i poszczególnymi przedsięwzięciami.

Sposób zarządzania i jego efekty będą poddane ocenie w ramach systemu monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, co zostanie ujęte w rocznym raporcie z realizacji Programu Rewitalizacji.

11. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

Podmiotem nadzorującym prawidłowe wykonanie zadań, jakie zostały ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji oraz przebieg całego procesu rewitalizacji jest Gmina Wiśniowa jako operator Programu. Bezpośrednio, monitorowaniem i oceną Programu zajmować się będzie Zespół ds. Monitorowania i Oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, w skład którego wchodzić będą członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji oraz Komitetu Rewitalizacji. Pracami Zespołu ds. Monitorowania i Oceny przewodniczyć będzie Wójt Gminy Wiśniowa.

Posiedzenia Zespołu będą zwoływane przez Wójta Gminy Wiśniowa. Będą się one odbywały co najmniej raz w roku. Na bazie sprawozdań i wniosków Zespołu, Wójt Gminy, zgodnie z art. 22. Ust. 1. Ustawy o rewitalizacji dokona oceny aktualności i stopnia realizacji Programu. Ocena sporządzona przez Wójta podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dodatkowo, spośród członków Zespołu ds. Monitorowania i Oceny Gminnego Programu Rewitalizacji wyznaczona zostanie osoba odpowiedzialna za przygotowanie rocznych sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej, ocena poszczególnych projektów będzie dokonywana zarówno przed realizacją (ex-ante), w trakcie jej trwania oraz po zakończeniu realizacji. W ramach standaryzacji oceny oraz zestawienia wymiernych efektów Programu, przyjęto wskaźniki osiągnięcia celu. Ich wartości będą podstawą do dokonania ewaluacji poszczególnych zadań, a tym samym i realizacji całego Programu. Ocenie będą także podlegały niewymierne skutki programu, których nie można opisać za pomocą wskaźników i wartości liczbowych. Podstawą jej dokonania będą konsultacje społeczne, w formie badania ankietowego, których wyniki nie tylko pozwolą na rzetelną ocenę procesu rewitalizacji i jego wpływu na życie mieszkańców, lecz także umożliwią określenie

kierunków działań na lata następne. Kompleksowy system oceny pozwoli na minimalizację ryzyka niepowodzenia lub nieosiągnięcia wszystkich zaplanowanych efektów.

Przyjęte wskaźniki oceny i monitorowania Programu Rewitalizacji dla poszczególnych celów. Wartość bazowa zostanie przyjęta w momencie rozpoczęcia procesu rewitalizacji lub rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego. Wskaźnikom nie przypisano określonej wartości docelowej, badana będzie ich zmiana w stosunku do wartości początkowej (wzrost lub spadek).

Tabela 14. Zestawienie wskaźników monitorujących efekty rewitalizacji

SFERA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA, TECHNICZNA I ŚRODOWISKOWA
<p>WSKAŹNIKI</p> <ul style="list-style-type: none">○ Wzrost liczby przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, społecznym, integracyjnym;○ Wzrost liczby przedsięwzięć na rzecz aktywizacji seniorów i osób niepełnosprawnych;○ Wzrost liczby dzieci korzystających z usług przedszkoli;○ Wzrost liczby działań mających na celu walkę z bezrobociem;○ Spadek liczby bezrobotnych,○ Wzrost liczby przedsięwzięć promujących atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną gminy;○ Wzrost liczby przedsiębiorstw ukierunkowanych na obsługę turystów;○ Wzrost liczby przedsięwzięć na rzecz współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, samorządem, organizacjami wspierania biznesu;○ Wzrost liczby turystów.	<p>WSKAŹNIKI</p> <ul style="list-style-type: none">○ Wzrost liczby wyremontowanych/zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej,○ Wzrost liczby obiektów zagospodarowanych na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, rekreacyjno-sportowe;○ Wzrost liczby przedsięwzięć promujących wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;○ Wzrost liczby remontów i modernizacji placówek kulturalnych, edukacyjnych, społecznych,○ Wzrost liczby obiektów zapewniających możliwość aktywnego spędzenia czasu wolnego,○ Wzrost liczby miejsc wyposażonych w infrastrukturę rekreacyjną i turystyczną;

Za wykonanie poszczególnych zaleceń po dokonanej ocenie odpowiedzialny będzie Zespół ds. Rewitalizacji.

W przypadku zakłóceń procesu rewitalizacji, spośród członków wyłoniony zostanie zespół kryzysowy, mający na celu zidentyfikowanie przyczyn zaistniałych utrudnień oraz wdrożenia odpowiednich procedur. Przed podjęciem decyzji o zastosowaniu nadzwyczajnych środków, konieczne będzie ich skonsultowanie z pozostałymi podmiotami zaangażowanymi w wykonanie poszczególnych działań.

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, w przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy uchyla uchwałę w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta.

12. Partycypacja społeczna

Zgodnie z zapisami Art. 5. 1. Ustawy o rewitalizacji, partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Ustawa precyzuje, jakie co najmniej formy partycypacji i konsultacji powinny zostać przeprowadzone i wdrożone na etapie opracowania i realizacji Programu.

Z uwagi na fakt, iż rewitalizacja ma służyć przede wszystkim rozwiązaniu problemów społecznych na obszarze ich koncentracji, niezbędne jest włączenie społeczności objętej rewitalizacją w przygotowanie i wdrożenie procesu. Zaangażowanie społeczności pozwala na pełniejsze zdiagnozowanie problemów oraz przygotowanie przedsięwzięć w sposób kompleksowy odpowiadających na istniejące potrzeby. Ponadto, dzięki włączeniu różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji, łatwiej zaangażować społeczność do aktywnego włączania się w proces i branie za niego odpowiedzialności. Dzięki temu, efekty rewitalizacji powinny być trwalsze i bardziej kompleksowe.

Pierwszy etap konsultacji miał miejsce podczas wyznaczania obszar zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Przedmiotem prowadzonych konsultacji społecznych był projekt Uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Wiśniowa wraz z załącznikami. Podmiotami przeprowadzonych konsultacji społecznych byli wszyscy mieszkańcy i interesariusze obszaru Gminy Wiśniowa.

Celem przeprowadzonych konsultacji społecznych było poddanie do zaopiniowania mieszkańcom oraz interesariuszom terenów Gminy Wiśniowa proponowanego zasięgu obszaru zdegradowanego (OZ) oraz obszaru rewitalizacji (OR), z możliwością zgłaszania uwag.

Konsultacje przeprowadzone były w okresie od dnia 27 października 2016 r. do dnia 28 listopada 2016 r. w formie:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej za pomocą formularzy;
- zbierania uwag ustnych;
- ankiety.

Projekt uchwały wraz z załącznikami był dostępny od dnia 27 października 2016 na stronie podmiotowej Gminy Wiśniowa w Biuletynie Informacji Publicznej (<http://bip.malopolska.pl/Download/get/id,1493891.html>), stronie internetowej Gminy (Projekt uchwały w sprawie wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Wiśniowa) oraz w pokoju nr 23 Urzędu Gminy Wiśniowa. Formularz zgłaszania uwag i ankieta były dostępne od dnia 27 października 2016 na stronie podmiotowej Gminy Wiśniowa w Biuletynie Informacji Publicznej (<http://bip.malopolska.pl/Download/get/id,1493889.html>), stronie internetowej Gminy Wiśniowa (Formularz zgłaszania uwag) oraz w pokoju nr 23 Urzędu Gminy Wiśniowa. Formularz i ankietę można było również pobrać w Urzędzie Gminy Wiśniowa w pokoju nr 23.

Wypełnione formularze i ankiety można było przesłać na adres poczty elektronicznej info@ug-wisniowa.pl (z dopiskiem „Ankieta konsultacyjna”, \"Formularz zgłaszania uwag\") lub złożyć na dzienniku podawczym Urzędu Gminy Wiśniowa (32-412 Wiśniowa 441) w godzinach pracy Urzędu w nieprzekraczalnym terminie do dnia 28 listopada 2016 r. Składanie uwag ustnych było możliwe w każdą środę i czwartek w godzinach od 8.00 do 10.00 w okresie od 27 października do 28 listopada 2016 roku.

Gotowy projekt Programu Rewitalizacji został poddany konsultacjom zgodnie z zapisami Ustawy. Konsultacje społeczne Gminnego Programu Rewitalizacji rozpoczęły się 04.03.2017, poprzedzone zostały zawiadomieniem o rozpoczęciu konsultacji z dnia 24.02.2017.

Mieszkańcy oraz interesariusze wyznaczonych obszarów rewitalizacji mogli podzielić się swoją opinią dotyczącą projektu Gminnego Programu Rewitalizacji w trakcie konsultacji, których formy były następujące:

- zbieranie uwag do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wiśniowa w formie papierowej. Uwagi można było składać na dzienniku podawczym Urzędu

Gminy Wiśniowa lub przesłać pocztą na adres Urząd Gminy Wiśniowa w nieprzekraczalnym terminie do 27.03.2017;

- zbieranie uwag do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wiśniowa w formie elektronicznej na adres e-mail: info@ug-wisniowa.pl w terminie do dnia 27.03.2017 r.
- zbieranie uwag ustnych. Składanie uwag ustnych możliwe było w pokoju 23 Urzędu Gminy Wiśniowa w godzinach 7.30 do 15.30 w okresie od 4 marca do 27 marca 2017 roku;
- ankiety dotyczące opinii na temat projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wiśniowa. Ankiety można było składać na dzienniku podawczym Urzędu Gminy Wiśniowa lub przesłać pocztą na adres Urząd Gminy Wiśniowa w nieprzekraczalnym terminie do 27.03.2017.

Za pomocą formularza uwag zostały zgłoszone uwagi Wójta Gminy Wiśniowa, dotyczyły one:

- a. Uzupelnienia analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej i analizy jakościowej;
- b. Uszczegółowienia komplementarności międzyfunduszowej i międzyokresowej poprzez wskazanie projektów komplementarnych do przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- c. Poprawy błędnie wpisanych kwot przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- d. Konieczności uzupełnienia obligatoryjnego załącznika graficznego w rozdziale 15, dostosowania obligatoryjnego załącznika graficznego do ostatecznej listy przedsięwzięć, usunięcia go z dokumentu głównego w formie rozdziału 15 oraz dołączenia go do dokumentu głównego jako odrębny załącznik.

Ponadto, wykorzystano także materiały i wnioski ze spotkań i warsztatów, które zorganizowano w trakcie opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wiśniowa, którego niniejszy dokument stanowi uzupełnienie i dostosowane do wymogów Ustawy.

Mechanizm włączania mieszkańców w projekty rewitalizacyjne

Z uwagi na fakt, iż proces rewitalizacji ma przede wszystkim służyć lokalnej społeczności, zaplanowano szeroki zakres działań mających na celu informowanie, promowanie, konsultowanie oraz włączanie mieszkańców w działania rewitalizacyjne. Z uwagi na zakres i charakter poszczególnych przedsięwzięć, konieczne jest określenie innych mechanizmów włączania mieszkańców w procesy rewitalizacyjne dla działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych.

W przypadku przedsięwzięć inwestycyjnych, zaplanowano przede wszystkim szeroką akcję informacyjną, opisującą, czego dotyczy dana inwestycja, jakie będą jej efekty i czemu ma służyć powstała/zmodernizowana w wyniku przedsięwzięcia infrastruktura. Zaplanowano publikowanie informacji na temat inwestycji na stronie internetowej Gminy Wiśniowa, w lokalnej prasie, ogłoszenia na tablicach ogłoszeń i w zwyczajowo przyjęte sposoby rozpowszechniania informacji gminnych (np. ogłoszenia w parafiach, informacje na zebraniach wiejskich, informacje przekazywane przez sołtysów). Ponadto, przewiduje się przeprowadzenie ankiety internetowej w przypadku, gdy środki finansowe Gminy nie pozwolą na realizację wszystkich przedsięwzięć w danym roku i konieczne będzie wskazanie inwestycji bardziej oczekiwanej przez społeczność mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W przypadku przedsięwzięć nieinwestycyjnych, miękkich, mieszkańcy będą włączani w czynny udział zarówno w planowaniu przedsięwzięć, jak i w ich przeprowadzeniu. Zaplanowano przeprowadzenie badania wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, jakie przedsięwzięcia miękkie o charakterze kulturalnym, edukacyjnym, społecznym, integracyjnym, rekreacyjnym są przez nich najbardziej oczekiwane, możliwe będzie także zgłaszanie przez mieszkańców przedsięwzięć tego typu. Badanie zostanie przeprowadzone zarówno w formie elektronicznej poprzez stronę internetową, jak również dystrybuowane będą poprzez sołtysów w poszczególnych miejscowościach ankiety i formularze zgłoszeń. Po ustaleniu ostatecznej liczby i zakresu przedsięwzięć, zorganizowane zostaną cykle spotkań z mieszkańcami, w celu włączenia ich w organizację przedsięwzięć. Mieszkańcy będą mogli także na bieżąco zgłaszać kolejne pomysły, uwagi i opinie na temat prowadzonych przedsięwzięć, by możliwa była ich bieżąca korekta i lepsze

dostosowanie do istniejących potrzeb. Mieszkańcy będą mieli zapewnione warunki do aktywnego uczestnictwa w ustaleniu zakresu przedsięwzięć oraz ich organizacji.

13. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Zgodnie z artykułem 21. Ustawy o rewitalizacji, Rada Gminy wprowadza przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.). Jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie będą wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, Rada Gminy wprowadzi przedsięwzięcia do tego załącznika niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.

W Gminnym Programie Rewitalizacji nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia października 2015 r.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 Ustawy o rewitalizacji, do 3 miesięcy od daty uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji uchwałą Rady Gminy powołany zostanie Komitet Rewitalizacji. Zgodnie z art. 7 ust. 1 stanowi on forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta. Na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji uwzględniono Komitet Rewitalizacji w Systemie oceny i monitorowania oraz w Opisie struktury zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji.

14. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji nie wymaga wprowadzania zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Gminny Program Rewitalizacji nie wymaga wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji nie wymaga uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

SPIS TABEL

Tabela 1. Wynik przeprowadzonej delimitacji i diagnozy obszaru zdegradowanego	8
Tabela 2. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji	9
Tabela 3. Zestawienie cech charakteryzujących komponenty wskaźnika syntetycznego ...	27
Tabela 4. Zidentyfikowane zjawiska negatywne w obszarze rewitalizacji	37
Tabela 5. Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji	39
Tabela 6. Zestawienie celów przyjętych w Gminnym Programie Rewitalizacji wraz z powiązаныmi z nimi celami i kierunkami działań określonymi w Strategii Rozwoju Gminy	40
Tabela 7. Zestawienie celów przyjętych w Gminnym Programie Rewitalizacji wraz z powiązаныmi z nimi celami i kierunkami działań określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	41
Tabela 8. Cele strategiczne	46
Tabela 9. Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych	50
Tabela 10. Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	52
Tabela 11. Lista uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych	59
Tabela 12. Projekty realizowane przy wsparciu środków UE w latach 2007-2013, komplementarne w stosunku do przedsięwzięć rewitalizacyjnych	68
Tabela 13. Koszty podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	73
Tabela 14. Zestawienie wskaźników monitorujących efekty rewitalizacji	81

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie powiatu myślenickiego na tle województwa małopolskiego	11
Rysunek 2. Schematyczna mapa powiatu myślenickiego	12
Rysunek 3. Mapa Gminy Wiśniowa	13
Rysunek 4. Jednostki urbanistyczne gminy Wiśniowa	15
Rysunek 5. Obszar Wiśniowa Centrum	16
Rysunek 6. Kartogram przedstawiający wartości syntetycznego wskaźnika rozwoju społecznego dla poszczególnych jednostek urbanistycznych	28
Rysunek 7. Schemat mechanizmu integracji	63
Rysunek 8. Schemat zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji	78

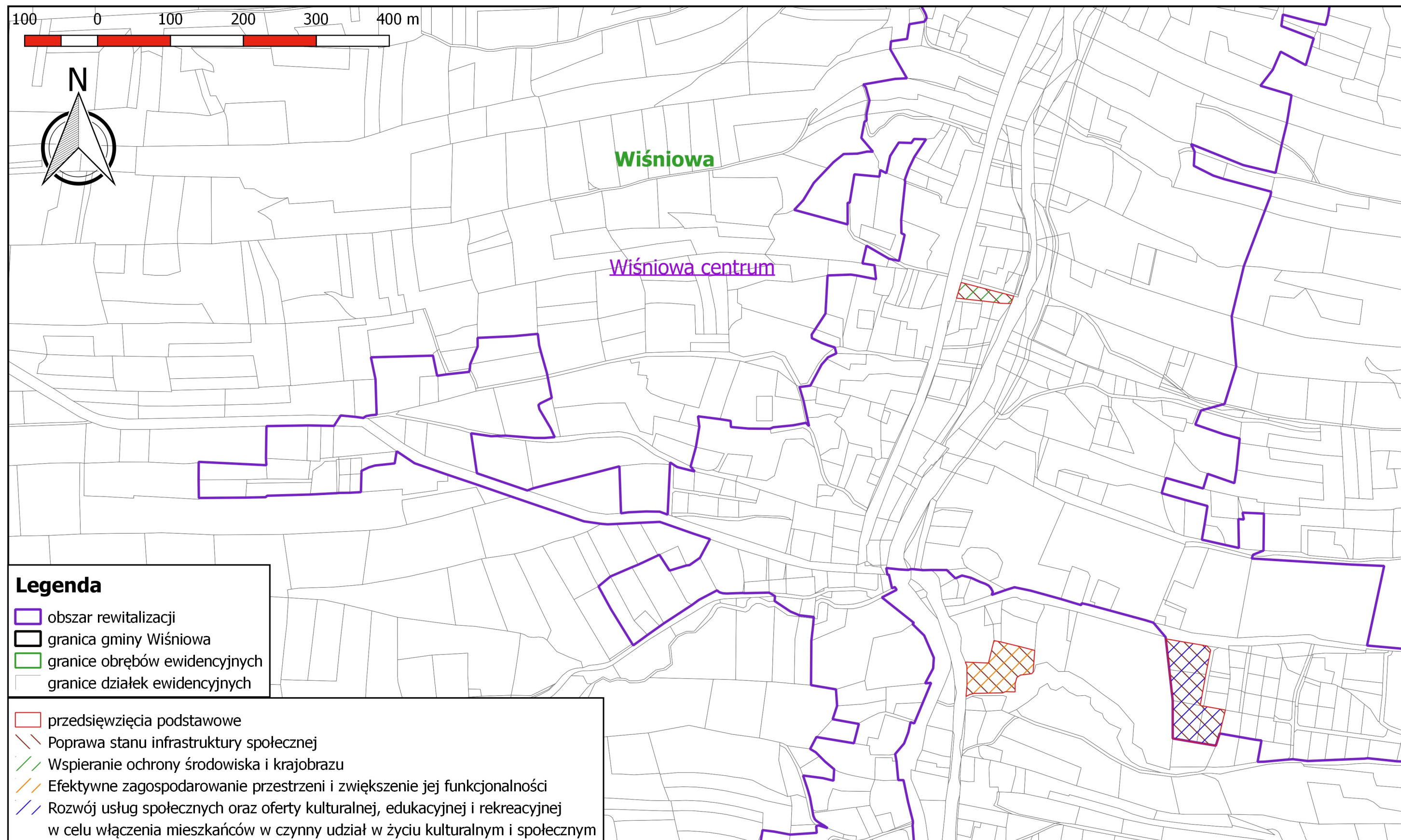

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba ludności w poszczególnych jednostkach urbanistycznych gminy Wiśniowa w 2015 roku.....	17
Wykres 2. Udział mieszkańców obszaru rewitalizacji i pozostałej części gminy w liczbie ludności ogółem w 2015.....	17
Wykres 3. Liczba osób objętych świadczeniami GOPS na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach w 2015 roku.....	19
Wykres 4. Liczba osób dotkniętych zjawiskiem ubóstwa na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa.....	19
Wykres 5. Liczba bezrobotnych do 30-tego roku życia na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa.....	20
Wykres 6. Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa w 2015 roku.....	21
Wykres 7. Średni wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2015/2016 w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa.....	22
Wykres 8. Liczba przestępstw w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa w 2015 roku.....	23
Wykres 9. Frekwencja wyborcza w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa w 2014 roku.....	23
Wykres 10. Wskaźnik obciążenia demograficznego dla poszczególnych jednostek.....	25
Wykres 11. Liczba przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa w 2015 roku.....	29
Wykres 12. Długość dróg gminnych wymagających remontu w poszczególnych jednostkach gminy Wiśniowa w 2015 roku.....	30
Wykres 13. Wielkość emisji powierzchniowej PM (kg/rok).....	32

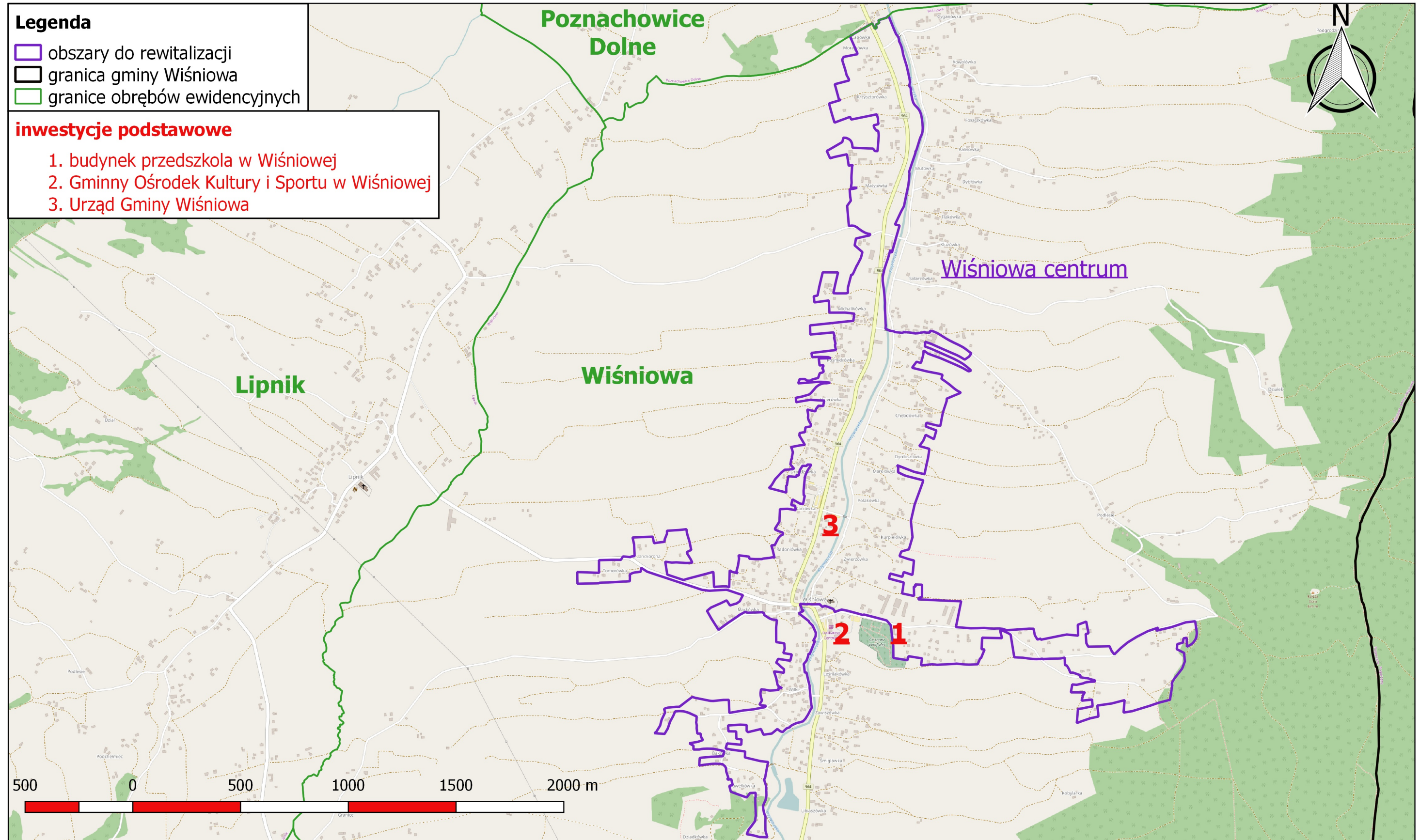
Mapa pokazująca podstawowe kierunki zmian funkcjonalno - przestrzennych

skala 1:5 000

Mapa lokalizacji inwestycji

skala 1:24 000

Gmina Wiśniowa

*Diagnoza i delimitacja obszaru
zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*

Wiśniowa 2016

SPIS TREŚCI

I. PROCEDURA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	3
II. WYZNACZANIE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH.....	4
III. WYZNACZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	19
IV. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI	34
SPIS TABEL	37
SPIS RYSUNKÓW	37

I. PROCEDURA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Przyjęta w niniejszym opracowaniu procedura delimitacji opiera się na procedurze stworzonej przez Instytut Rozwoju Miast i spełnia wymogi Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (poz. 1777). Procedura ta składa się z kilku następujących po sobie etapów:

- A) Etap I polega na wyznaczeniu tzw. jednostek urbanistycznych (zamieszkałych), które zgodnie z definicją Instytutu Rozwoju Miast określa się jako najmniejsze, niepodzielne na kolejnych etapach postępowania obszary gminy, dla których możliwe jest pozyskanie danych dotyczących w szczególności zjawisk społecznych (art. 9 ustawy), a także gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych. Podział na jednostki urbanistyczne opiera się na szeregu zdefiniowanych czynników, został on skonsultowany i zatwierdzony przez Władze Gminy.
- B) W kolejnym etapie pozyskano niezbędne dane statystyczne oraz przeprowadzono analizę wskaźnikową wyznaczonych uprzednio jednostek urbanistycznych. Analiza dotyczyła przede wszystkim sfery społecznej, jednak zgodnie z zapisami ustawy zebrano również informacje dotyczące negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Analizę dla sfery społecznej przeprowadzono z wykorzystaniem wskaźnika syntetycznego.
- C) Ostatnim etapem jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Za obszar zdegradowany uznano te jednostki urbanistyczne, w których w wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zdiagnozowano kryzys z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz zidentyfikowano problemy w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Spośród zdegradowanych jednostek urbanistycznych wybrano obszar rewitalizacji.

II. WYZNACZANIE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH

Identyfikacja obszarów znajdujących się w sytuacji kryzysowej z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz występowania problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej poprzedzona jest wyznaczeniem jednostek urbanistycznych, zgodnie z art. 9.1. ustawy o rewitalizacji.

Jednostki urbanistyczne są to obszary spójne, dające się wyodrębnić jako pewne całości pod względem społecznym, morfologicznym, funkcjonalnym i przestrzennym. Nie pokrywają się one z granicami administracyjnymi, choć funkcjonują w ich obrębie. Istniejący podział na jednostki administracyjne i jednostki statystyczne (obwody spisowe, okręgi wyborcze, rejony szkolne, itp.) nie zawsze odzwierciedla zróżnicowanie gminnej przestrzeni i wykształcające się w jej obrębie obszary funkcjonalno-przestrzenne, których społeczność jest ze sobą zintegrowana. Podział na jednostki urbanistyczne pozwala na zaprezentowanie nieformalnych struktur i powiązań pomiędzy poszczególnymi obszarami oraz umożliwia opracowanie pełniejszej diagnozy tych obszarów, gdyż sytuacje kryzysowe oraz problemy poszczególnych sfer przenikają się w obrębie miejsc powiązanych ze sobą pod względem społecznym, funkcjonalnym i przestrzennym.

Cechą charakterystyczną jednostek urbanistycznych jest fakt, iż obejmują one wyłącznie obszary zamieszkałe. Dzięki temu obejmują one tereny, których główną cechą jest koncentracja zabudowy mieszkaniowej jako podstawowej formy użytkowania. Dzięki objęciu podziałem na jednostki urbanistyczne wyłącznie obszarów zamieszkałych, unika się prowadzenia diagnozy dla obszarów użytkowanych w inny sposób, gdzie funkcja mieszkaniowa ma dużo mniejsze znaczenie lub nie występuje w ogóle (np. lasy, pola, zieleń zorganizowana), w związku z czym nie koncentrują się w nich zjawiska społeczne. Z uwagi na fakt, iż rewitalizacja ma przede wszystkim służyć społeczności nią objętej, wyznaczenie jednostek urbanistycznych jako obszarów zamieszkałych pozwala na skupienie się na obszarach w których zachodzą procesy społeczne.

Gmina Wiśniowa została podzielona na jednostki urbanistyczne na podstawie poniższych czynników:

- granic jednostek administracyjnych i statystycznych;
- granic obszarów zabudowanych i niezabudowanych;

- form użytkowania gruntów;
- funkcji pełnionej przez poszczególne obszary;
- granic naturalnych (np. rzeka);
- cech przestrzeni;
- stopnia integracji lokalnych społeczności.

Na podstawie analizy powyższych czynników wyznaczono 10 jednostek urbanistycznych:

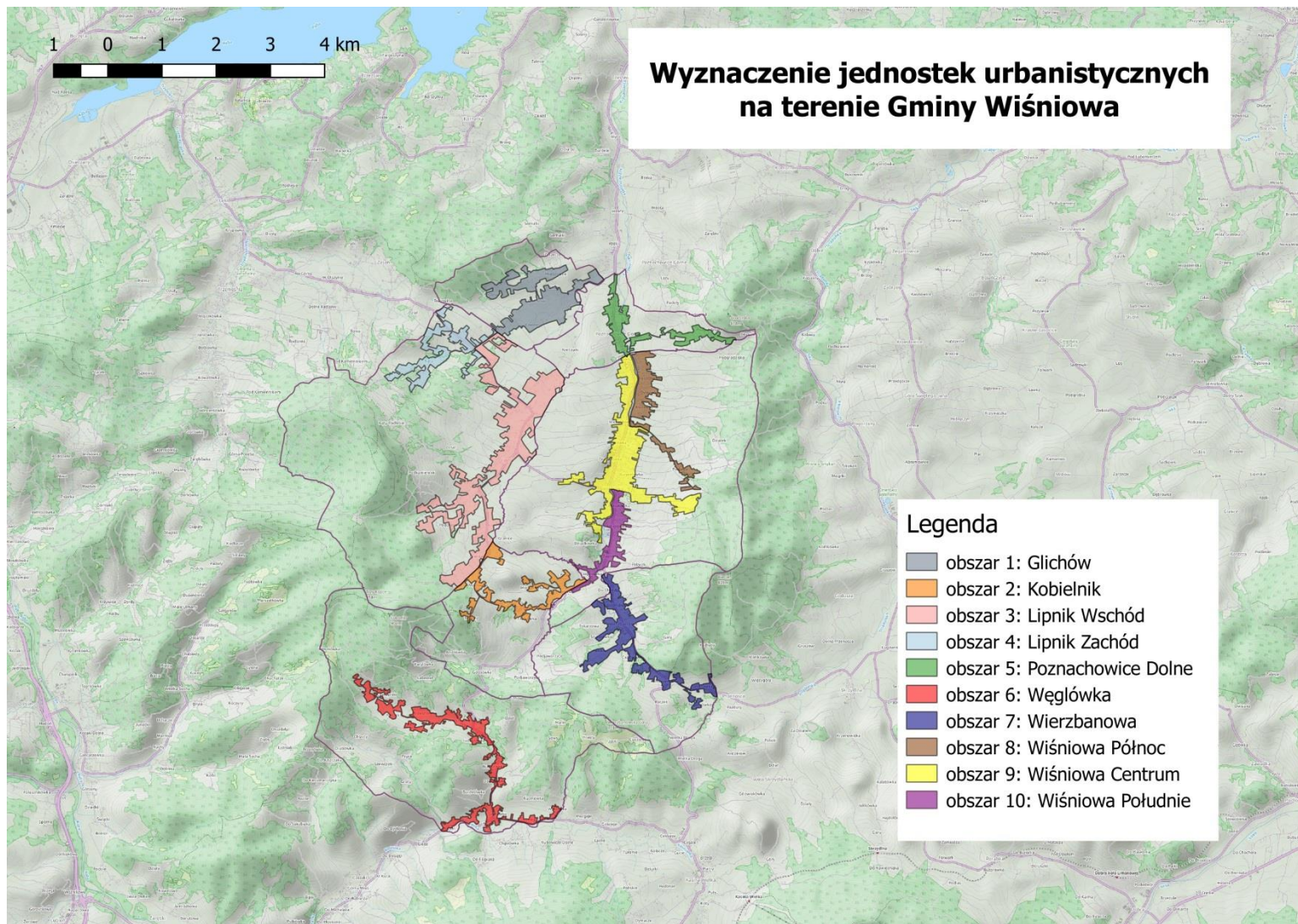
Tabela 1. Podział gminy Wiśniowa na jednostki urbanistyczne

LP	Nazwa obszaru	Liczba ludności	% całości ludności gminy	Powierzchnia w km ²	% powierzchni gminy
1.	Glichów	445	6,11%	1,12	1,67%
2.	Kobielnik	481	6,61%	0,58	0,87%
3.	Lipnik Wschód	1121	15,40%	2,28	3,40%
4.	Lipnik Zachód	562	7,72%	0,62	0,92%
5.	Poznachowice Dolne	494	6,79%	0,55	0,82%
6.	Węglówka	1305	17,93%	0,98	1,46%
7.	Wierzbanowa	660	9,07%	0,92	1,38%
8.	Wiśniowa Północ	442	6,07%	0,56	0,83%
9.	Wiśniowa Centrum	1379	18,94%	1,46	2,18%
10.	Wiśniowa Południe	391	5,37%	0,43	0,65%

Jednostką urbanistyczną największą pod względem liczby ludności jest obszar Wiśniowa Centrum. Największy pod względem powierzchni jest obszar Lipnik Wschód. Najmniejszą powierzchniowo jednostką jest Wiśniowa Południe, jest to również najmniejszy obszar pod względem liczby ludności.

Rysunek 1. Podział Gminy Wiśniowa na jednostki urbanistyczne

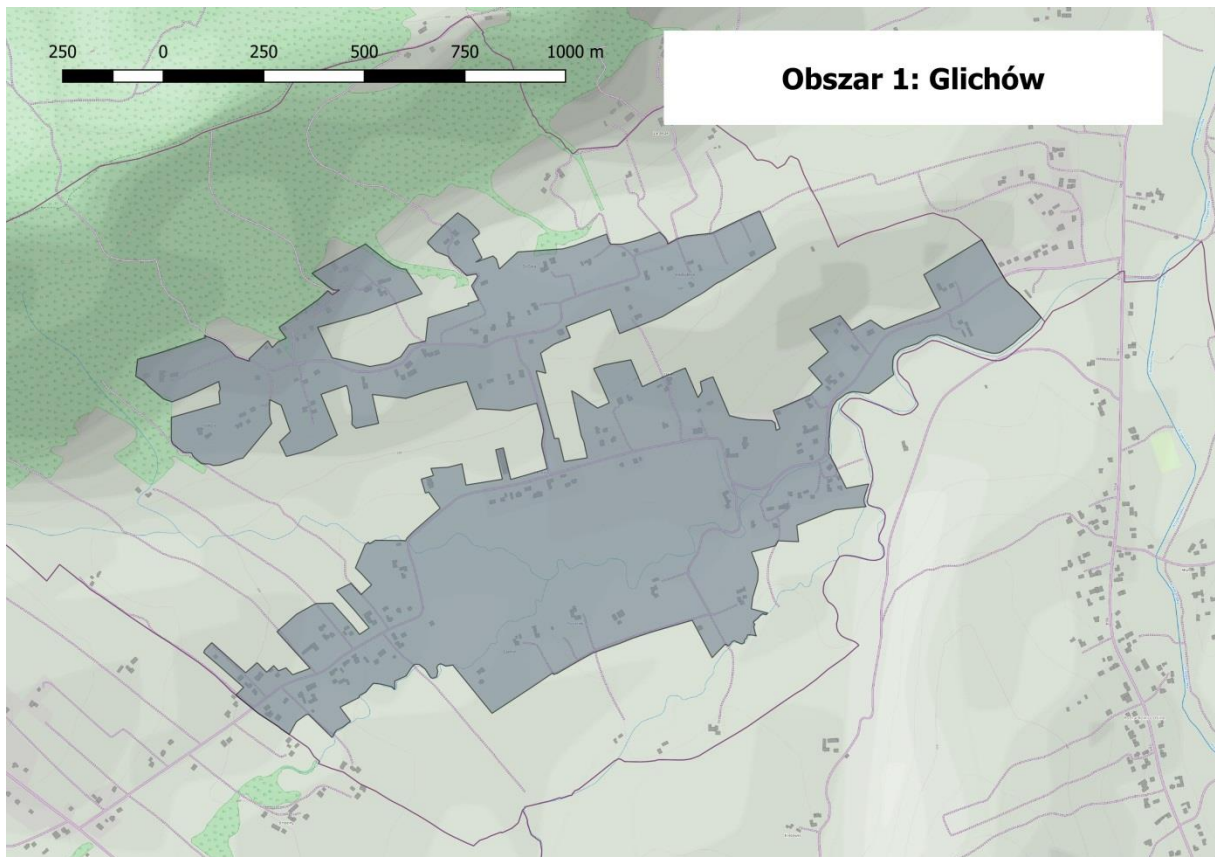

Obszar 1. Glichów

Obszar Glichów obejmuje tereny koncentracji zabudowy położone w obrębie sołectwa Glichów. Jest to wysunięta najbardziej na północ jednostka urbanistyczna gminy. Jest położona w tzw. Kotlinie Wiśniowej, nad potokiem Czerwin. Dominującą funkcją obszaru jest funkcja mieszkaniowa, podstawowym typem zabudowy jest zabudowa jednorodzinna i zagrodowa. Duży wpływ na przestrzeń jednostki ma ukształtowanie terenu. Zabudowa jednorodzinna jest rozproszona, domy stoją w luźnych skupiskach, koncentrując się wzdłuż drogi powiatowej K 1930 oraz mniejszych dróg lokalnych. Główną osią obszaru jest droga powiatowa K 1930, wokół której koncentruje się większość zabudowy jednorodzinnej Glichowa oraz ważne dla mieszkańców obiekty publiczne: siedziba Zespołu Placówek Oświatowych im. Marii Konopnickiej, w sąsiedztwie „stara szkoła”, w której obecnie mieści się Wiejski Dom Kultury, remiza Ochotniczej Straży Pożarnej, kaplica pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego.

Przestrzeń wzdłuż drogi powiatowej przebiegającej przez Glichów, łącząca wyżej wymienione obiekty, stanowi funkcjonalne centrum miejscowości, miejsce koncentracji życia społecznego i kulturalnego wsi.

Rysunek 2. Obszar 1. Glichów

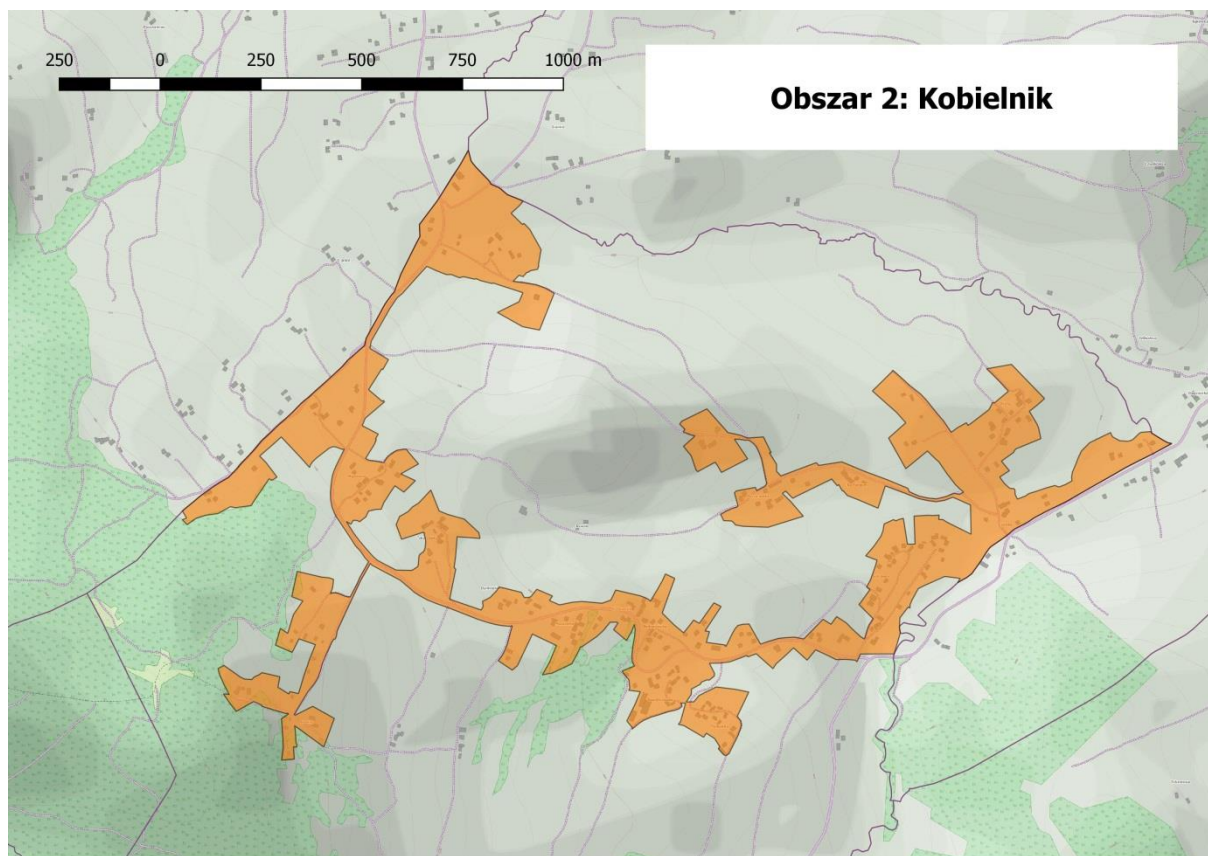

Obszar nr 2. Kobielnik

Jednostka Kobielnik obejmuje zamieszkały obszar sołectwa Kobielnik, położonego u podnóża wschodnich stoków Lubomira i Wierzbanowskiej Góry. Obszar jest usytuowany w centralnej części gminy. Kobielnik w przeszłości był typową miejscowością o charakterze rolniczym, jednak obecnie coraz większą rolę odgrywa jego funkcja typowo osadnicza (jego mieszkańcy pracują poza Kobielnikiem) i turystyczna (wieś jest coraz chętniej odwiedzana ze względu na walory krajobrazowo-przyrodnicze). W obrębie jednostki usytuowanych jest wiele domów letniskowych.

Jednostka przestrzennie skoncentrowana jest wzdłuż drogi powiatowej K1926, która determinuje kształt i charakter przestrzeni publicznej. Droga tworzy oś wokół której koncentruje się zabudowa mieszkalna oraz ważne obiekty użyteczności publicznej wsi: siedziba Zespołu Placówek Oświatowych oraz budynek Ochotniczej Straży Pożarnej. Przy siedzibie OSP znajduje się plac wykorzystywany jako miejsce spotkań mieszkańców, organizacji imprez plenerowych, deptak rekreacyjny. Przy placu znajduje się scena i parking, bezpośrednio przylegające do budynku OSP, który jest ważnym obiektem społecznym i kulturalnym miejscowości.

Rysunek 3. Obszar 2. Kobielnik

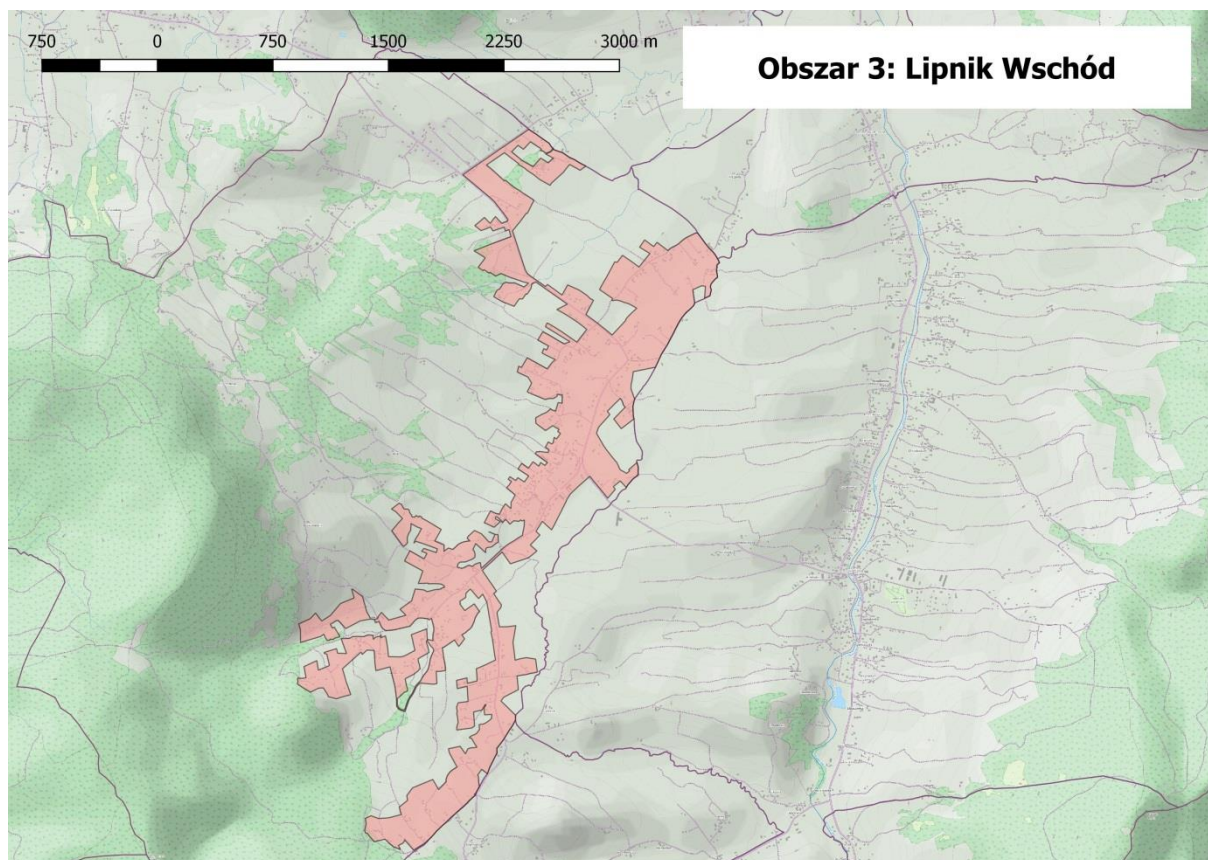
Obszar 3. Lipnik Wschód

Obszar obejmuje wschodnią część sołectwa Lipnik. Jego główną osią jest droga powiatowa nr K1928 łącząca Myślenice z Wiśniową. Jest to obszar o charakterze rolniczym, jednak coraz większą rolę odgrywa jego funkcja jako osiedla mieszkalnego dla osób pracujących poza rolnictwem, a także jako miejscowości letniskowej i turystycznej. Układ przestrzenny jednostki posiada cechy typowo wiejskie – zabudowa jest jednorodzinna, w większości luźna, skoncentrowana wzdłuż przebiegających przez Lipnik szlaków komunikacyjnych. Na terenie jednostki brakuje wyodrębnionego przestrzennie centrum, którego funkcje przejmują place i deptaki przy obiektach użyteczności publicznej.

Na terenie obszaru położone są obiekty użyteczności publicznej:

- budynek Zespołu Placówek Oświatowych w Lipniku, w którym mieści się szkoła podstawowa, gimnazjum i przedszkole,
- budynek Ochotniczej Straży Pożarnej,
- kościół p.w. Świętej Jadwigi Królowej.

Rysunek 4. Obszar 3. Lipnik Wschód

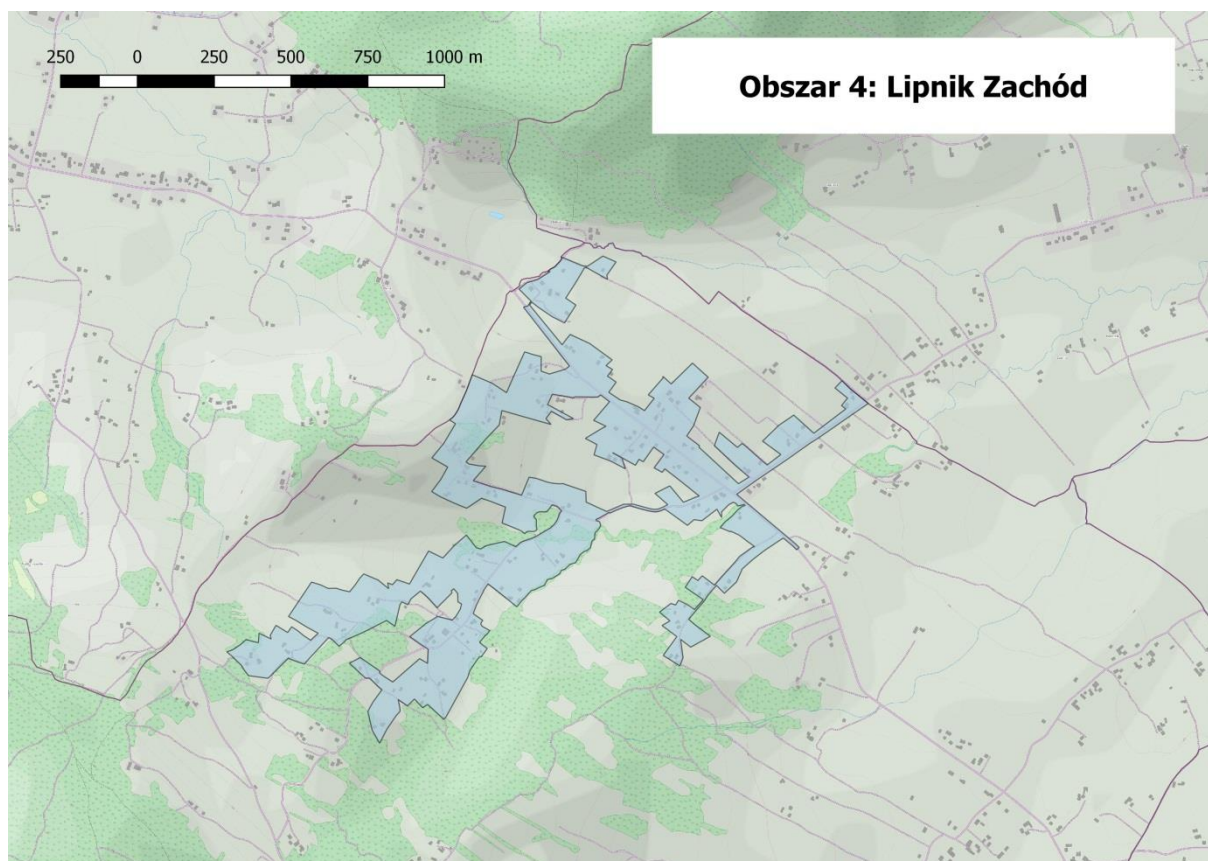

Obszar 4. Lipnik Zachód

Obszar obejmuje tereny koncentracji zabudowy zachodniej części sołectwa Lipnik, sąsiaduje z miejscowością Zasań (gmina Myślenice). Jest to obszar dosyć peryferyjnie położony, pełniący przede wszystkim funkcje mieszkalne i rolnicze. Przebiega przez niego fragment drogi powiatowej nr K1928 Myślenice-Wiśniowa. Przez obszar przebiega kilka dróg, nie jest więc ona typową ulicówką i wpisuje się w typ zabudowy wielodrożnicy, jako wieś o nieregularnym kształcie, położona wzdłuż kilku ciągów komunikacyjnych.

Rysunek 5. Obszar 4. Lipnik Zachód

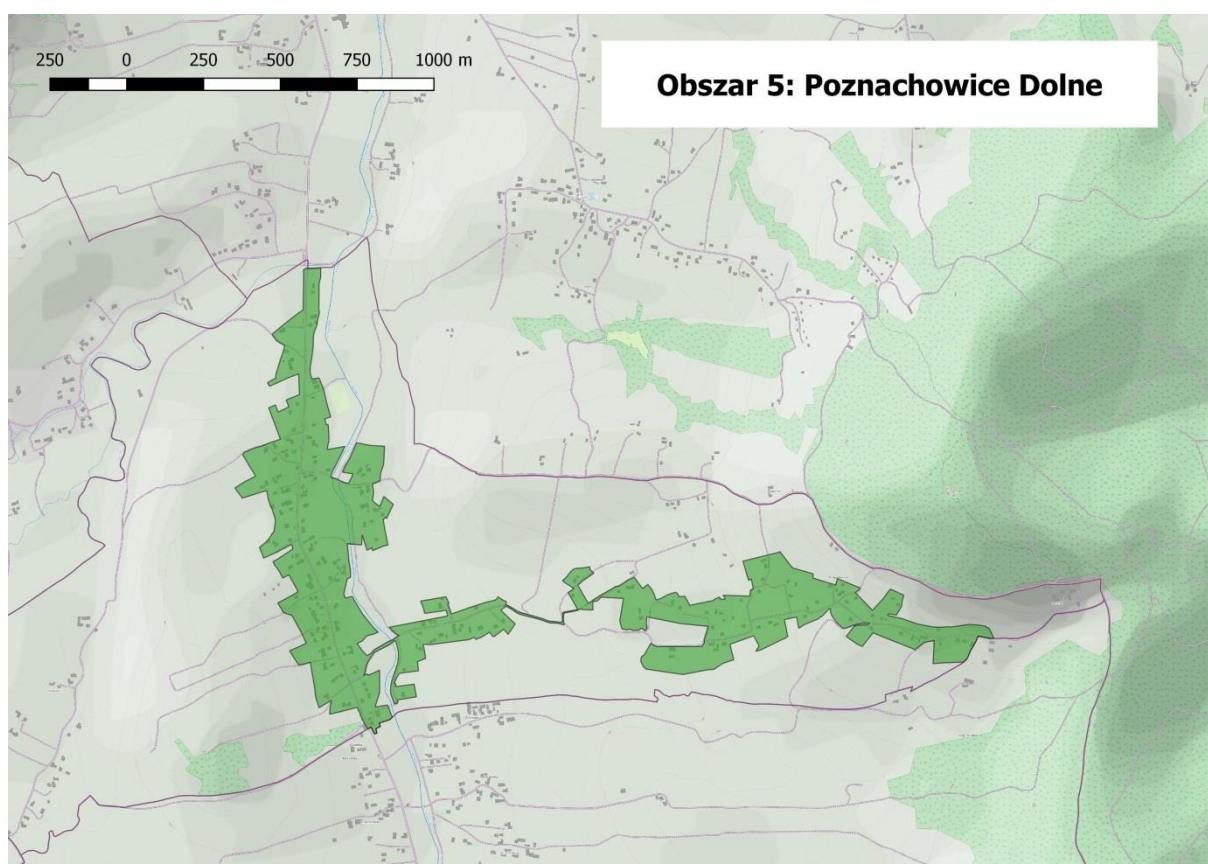

Obszar 5. Poznachowice Dolne

Obszar Poznachowice Dolne obejmuje obszar koncentracji zabudowy sołectwa Poznachowice Dolne. Zabudowa koncentruje się wzdłuż dwóch głównych dróg: drogi wojewódzkiej nr 964 Kasina Wielka-Biskupice Radłowskie oraz drogi gminnej biegnącej w kierunku wschodnim. Poza pełnieniem funkcji osadniczej oraz rolniczej, obszar w coraz większym stopniu pełni funkcję turystyczną. Ponadto, w jego obrębie znajdują się obiekty użyteczności publicznej – remiza Ochotniczej Straży Pożarnej, boisko piłkarskie.

Rysunek 6. Obszar 5. Poznachowice Dolne

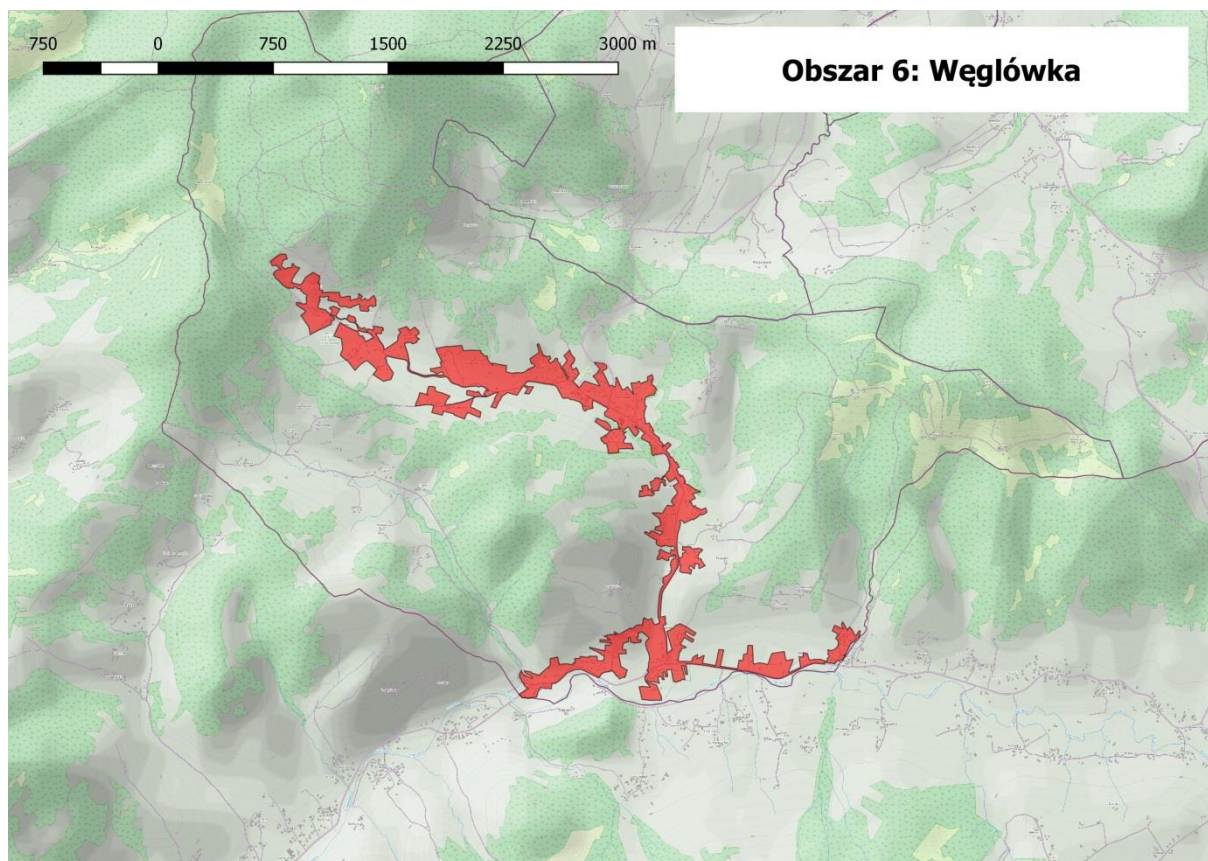

Obszar 6. Węglówka

Obszar tworzony jest przez miejsca koncentracji zabudowy sołectwa Węglówka. Miejscowość położona jest w dolinie potoku Niedźwiadek oraz na stokach Pasma Lubomira i Łysiny. Zabudowę obszaru tworzą budynki jednorodzinne oraz zabudowa zagrodowa. Z uwagi na walory przyrodniczo-krajobrazowe, obszar posiada potencjał do rozwoju turystyki. Wiele domów ma charakter letniskowy. Budynki mieszkalne i obiekty użyteczności publicznej koncentrują się wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Przez teren jednostki przebiegają dwie drogi powiatowe; nr K1924 Pcim-Wiśniowa oraz K1925 Wiśniowa-Węglówka. Na terenie obszaru znajdują się następujące obiekty użyteczności publicznej: Zespół Placówek Oświatowych w Węglówce oraz kościoły: starszy - kościół (filialny) pod wezwaniem Matki Boskiej Anielskiej znajduje się w górnej części wsi, u podnóża Lubomira; młodszy – kościół parafialny pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy, znajduje się w centrum wsi. Na terenie jednostki siedzibę posiada także OSP Węglówka.

W pobliżu obszaru, na górze Lubomir działa Obserwatorium Astronomiczne im. Tadeusza Banachiewicza.

Rysunek 7. Obszar 6. Węglówka

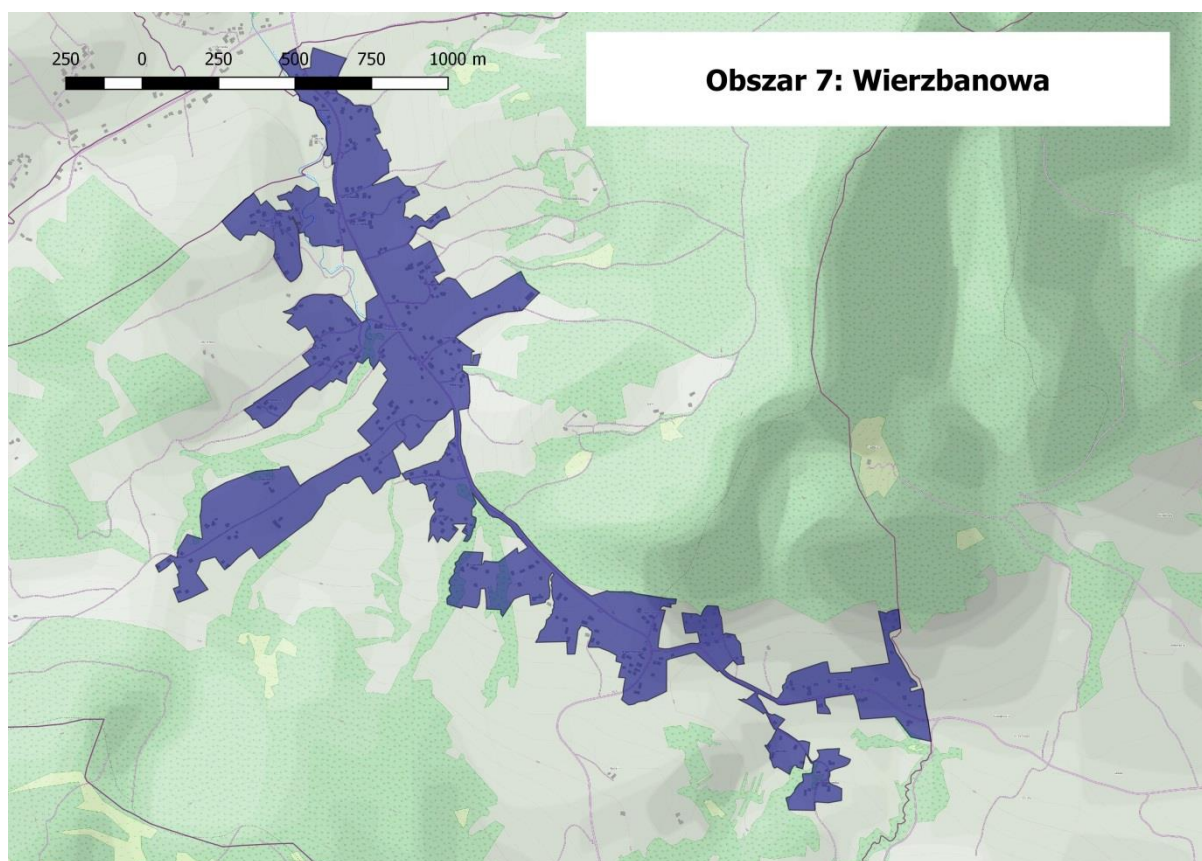

Obszar 7. Wierzbanowa

Obszar Wierzbanowa to jednostka obejmująca tereny zabudowane położone w obrębie sołectwa Wierzbanowa. Jest to obszar którego zabudowa koncentruje się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 964 oraz odchodzących od niej ulic. Dominują budynki jednorodzinne i zabudowa zagrodowa, przestrzeń publiczna wykształciła się przy ciągach komunikacyjnych. Na terenie jednostki swoją siedzibę posiada OSP w Wierzbanowej. Obszar pełni przede wszystkim funkcję osadniczą oraz rolniczą, jednak z uwagi na walory krajobrazowe, ma także duży potencjał do rozwoju funkcji turystycznej.

Rysunek 8. Obszar 7. Wierzbanowa

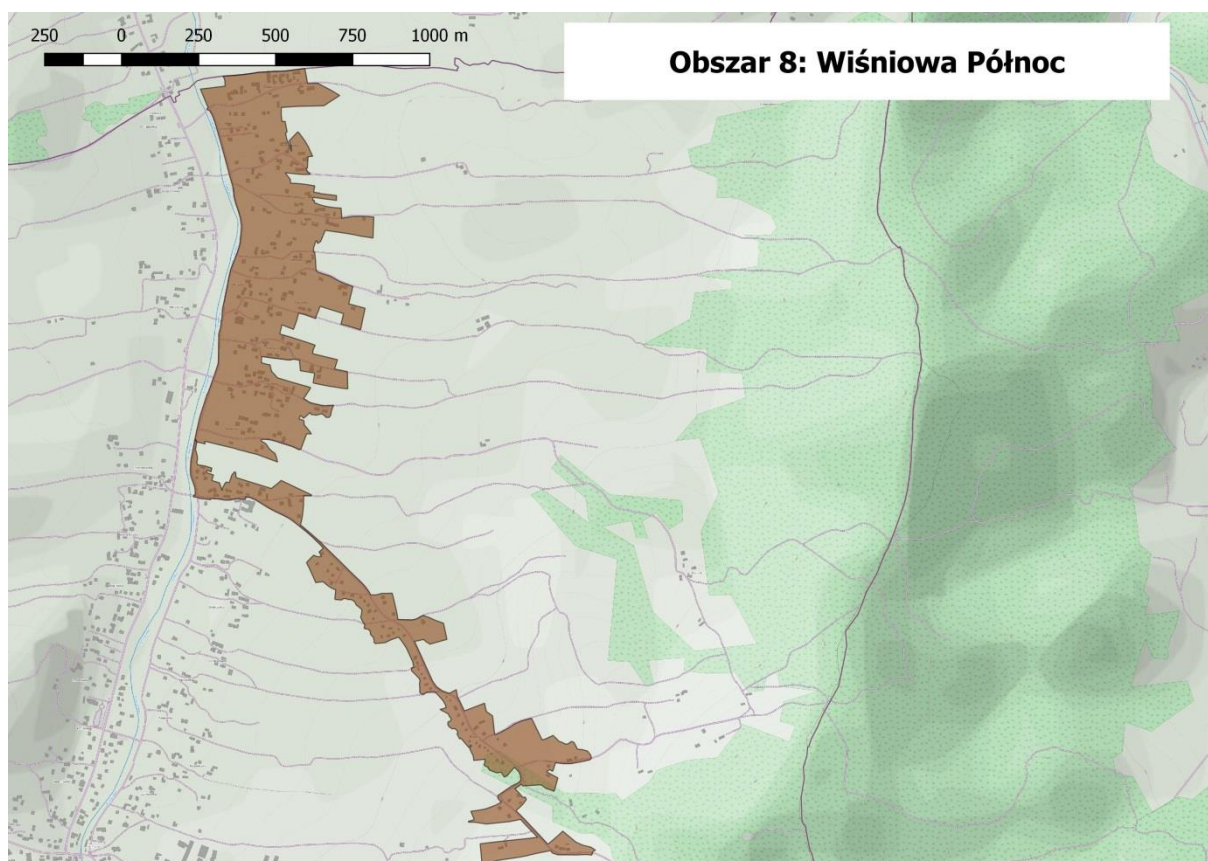

Obszar 8. Wiśniowa Północ

Obszar tworzą tereny koncentracji zabudowy w północno-wschodniej części miejscowości Wiśniowa. Położony jest w niedalekiej odległości od stanowiącej główną oś miejscowości drogi wojewódzkiej nr 964, jednak nie przylega do niej bezpośrednio. Naturalną granicę jednostki od strony zachodniej, dzięki której zabudowa obszaru nie jest położona przy głównej drodze, jest Krzyworzeka. Dzięki pewnemu oddaleniu od drogi wojewódzkiej, zwiększa się komfort zamieszkania w obrębie obszaru przy zachowaniu jego wysokiej dostępności komunikacyjnej. Obszar pełni głównie funkcję osadniczą oraz rolniczą, z uwagi na walory krajobrazowe i korzystne położenie posiada potencjał do rozwoju funkcji turystycznej. Jest to także obszar koncentracji działalności gospodarczej w jego obrębie działa stosunkowo dużo przedsiębiorstw, głównie mikro i małych o charakterze usługowym, w tym świadczących usługi turystyczne (agroturystyka, noclegi, itp).

Rysunek 9. Obszar 8. Wiśniowa Północ

Obszar 9. Wiśniowa Centrum

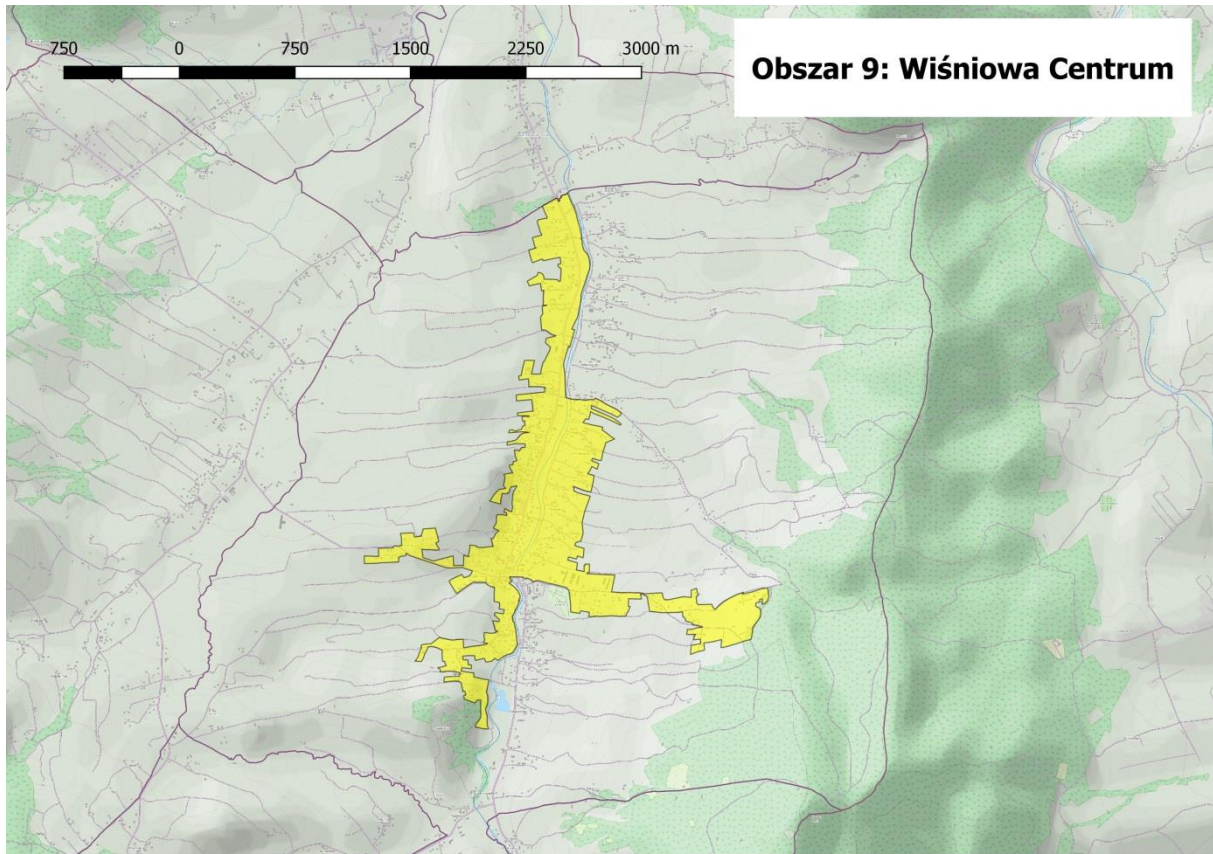
Obszar Centrum obejmuje tereny koncentracji zabudowy i obiektów użyteczności publicznej w centralnej części miejscowości Wiśniowa. Z uwagi na pełnione przez Wiśniową funkcje jest to obszar istotny dla funkcjonowania i rozwoju całej gminy. Wiśniowa stanowi administracyjne, kulturalne, społeczne i edukacyjne centrum gminy – na jej obszarze znajduje się siedziba władz gminy, funkcjonują szkoły i placówki kulturalne. Wiśniowa położona jest na obszarze o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Obszar Centrum obejmuje tę część miejscowości Wiśniowa, na terenie której skupione są siedziby instytucji publicznych, sklepy i punkty usługowe, przestrzenie pełniące funkcję publiczną. W obszarze tym zawierają się także położone najbliżej centrum osiedla zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej. Jednostka urbanistyczna Wiśniowa Centrum cechuje się dużym skoncentrowaniem zabudowy oraz pełnieniem istotnych funkcji pozamieszkańczych (gospodarczych, społecznych, administracyjnych) na rzecz mieszkańców gminy. W jej obrębie położone są m.in. Urząd Gminy, Zespół Placówek Oświatowych, hala sportowa, Kościół Parafialny p.w. Św. Marcina.

Główną osią obszaru jest droga wojewódzka nr 964, która stanowi komunikacyjne połączenie z Krakowem. Przy niej skupiona jest większość obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc koncentracji funkcji gospodarczych. Jednocześnie postępuje rozwój osiedli położonych przy drogach gminnych, odchodzących od drogi głównej. Jednostka posiada place i skwery pełniące funkcje przestrzeni publicznych.

Rysunek 10. Obszar 9. Wiśniowa Centrum

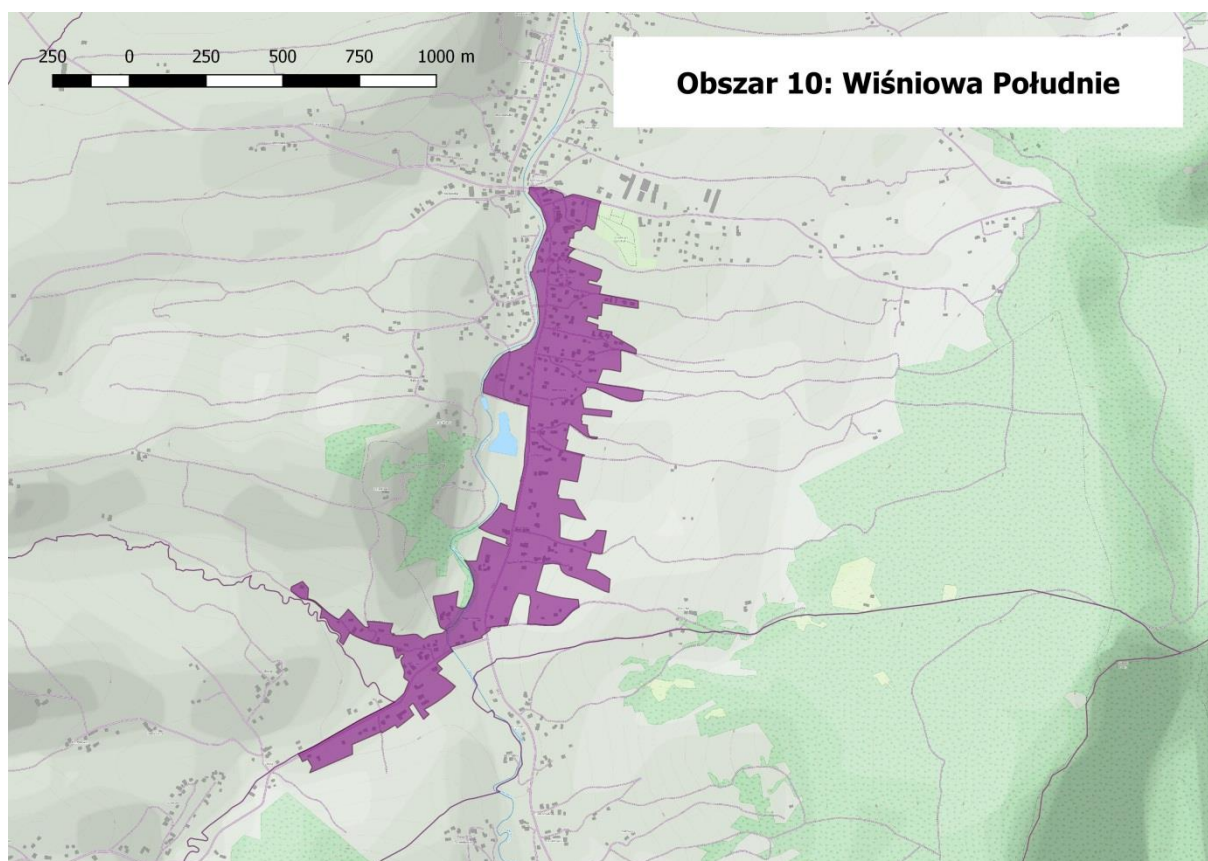

Obszar 10. Wiśniowa Południe

W skład obszaru wchodzi teren koncentracji zabudowy południowej części miejscowości Wiśniowa. Zabudowa położona jest wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 964 i odchodzących od niej dróg o charakterze lokalnym. Główną funkcją obszaru jest funkcja osadnicza oraz rolnicza, jednak pełni on także funkcje publiczne. W obrębie jednostki usytuowana jest między innymi siedziba Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu oraz Gminnej Biblioteki Publicznej. W obrębie jednostki znajduje się także plac położony w niedalekim sąsiedztwie Kościoła Parafialnego p.w. Św. Marcina, przy Gminnej Bibliotece Publicznej. Częściowo znajduje się przy nim parking, do którego przylegają cmentarz, budynek remizy OSP oraz siedziba Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Wiśniowej.

Rysunek 11. Obszar 10. Wiśniowa Południe

III. WYZNACZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Definicja obszaru zdegradowanego znajduje się w artykule 9.1. Ustawy o rewitalizacji. Zgodnie z jego zapisami, obszar zdegradowany to obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, cechujący się występowaniem na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Diagnozę stanu obecnego poszczególnych jednostek urbanistycznych gminy Wiśniowa przeprowadzono w oparciu o analizę wskaźnikową, pozwalającą na obiektywne porównanie poszczególnych obszarów za pomocą zestawu wskaźników. Dane statystyczne, niezbędne do określenia wartości poszczególnych wskaźników pozyskano z Urzędu Gminy Wiśniowa, gminnych jednostek organizacyjnych, Komendy Powiatowej Policji w Myślenicach oraz Powiatowego Urzędu Pracy Myślenicach.

Empiryczna kwantyfikacja obszarów zdegradowanych opiera się na różnorodnych procedurach badawczych, w których główną rolę odgrywają wskaźniki i mierniki cząstkowe, grupowe, bądź syntetyczne. Zagadnienie związane z porządkowaniem liniowym obiektów wielocechowych jest bardzo obszernie omawiane w specjalistycznej literaturze przedmiotu. Badacze mają do dyspozycji wiele rozmaitych kryteriów konstrukcyjnych oraz metod wykorzystywanych dla celów porządkowania i klasyfikacji danych statystycznych¹.

W niniejszym opracowaniu do przybliżonego pomiaru kryzysowych zjawisk społecznych w jednostkach urbanistycznych zastosowano taksonomiczną metodę wzorca rozwoju stworzoną przez Z. Hellwiga². Metoda ta opiera się na tworzeniu syntetycznego miernika przy użyciu mierników o zestandaryzowanych (znormalizowanych) zmiennych oraz przyjęcia tzw. wzorca rozwoju, w stosunku do którego oblicza się odległości (różnice) od wartości obserwowanych. W badaniach dotyczących oceny terytorialnego zróżnicowania poziomu rozwoju takim wzorcem rozwoju może być jakaś teoretyczna, bądź rzeczywista jednostka terytorialna – w analizowanym przypadku będzie to jednostka urbanistyczna.

¹ J. Lira, W. Wagner, F. Wysocki, *Mediana w zagadnieniach standaryzacji, unitaryzacji i normalizacji obiektów wielocechowych*, materiały z IV Konferencji Naukowej „Statystyka regionalna w służbie samorządu lokalnego i biznesu, Poznań-Kiekrz 5-7 VI 2000.

² Z. Hellwig, *Zastosowanie metody taksonomicznej do typologicznego podziału krajów ze względu na poziom ich rozwoju oraz zasady i strukturę wykwalfikowanych kadr*, „Przegląd Statystyczny” z.4/1968, s.307-327.

Wartościami zmiennymi dla przyjętego wzorca rozwoju są maksymalne wartości mierników, które występują w charakterze stymulant, natomiast w przypadku destymulant będą to wartości minimalne.

Metoda Hellwiga posiada pewne charakterystyczne cechy, do których zaliczyć należy przede wszystkim:

- uwzględnianie kwadratów odchyłeń wartości cechy między dwoma porównywanymi obiektami wielocechowymi,
- pod uwagę brana jest suma tych kwadratów odchyłeń,
- nie można adekwatnie ustalić jaki jest udział poszczególnych odchyłeń w łącznej ich sumie,
- występowanie dla danego obiektu jednej wysokiej wartości może znacząco podwyższyć rangę dla tego obiektu w końcowej klasyfikacji³.

Szacowanie taksonomicznego miernika rozwoju społecznego (d_i) należy rozpocząć od doboru zestawu odpowiednich zmiennych diagnostycznych $\{x_1, x_2, \dots, x_k\}$, za pomocą których będzie charakteryzowany rozwój. Dobór zmiennych diagnostycznych zawsze pozostaje sprawą dyskusyjną i zależy przede wszystkim od subiektywnej oceny badacza, jakie cechy posiadają największy wpływ na ocenę poziomu zróżnicowania terytorialnego w poziomie rozwoju. Należy podkreślić ponadto fakt, iż dobór ten musi zostać przeprowadzony w oparciu o dostępny materiał statystyczny, co także nie pozostaje bez wpływu na końcowy wynik. Zestaw zmiennych diagnostycznych wykorzystanych w niniejszym opracowaniu do konstrukcji taksonomicznego wskaźnika rozwoju przedstawiono w poniższej tabeli. Sprawdzone również korelację pomiędzy poszczególnymi zmiennymi wchodzącymi w skład wskaźnika syntetycznego. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji (art. 9 p. 1) obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany. Z powodu uwagi na zapisy ustawy dobór wskaźników nie był w pełni arbitralny, lecz podyktowany koniecznością identyfikacji kryzysu (lub jego braku) we wskazanych powyżej obszarach rozwoju społecznego. Dodatkowo, z uwagi na różną liczbę mieszkańców w poszczególnych jednostkach urbanistycznych wybrano zmienne w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

³ J. Lira, W. Wagner, F. Wysoki, op. cit.

Tabela 2. Zestawienie cech charakteryzujących komponenty wskaźnika syntetycznego

Zmienna	Nazwa
X ₁	ubóstwo
X ₁₁	liczba osób objętych świadczeniami MGOPS
X ₁₂	ubóstwo [dochód poniżej określonego kryterium dochodowego]
X ₂	bezrobocie
X ₂₁	bezrobotni do 30 roku życia
X ₂₂	bezrobotni powyżej 50 roku życia
X ₃	przestępczość
X ₃₁	liczba przestępstw
X ₄	uczestnictwo w życiu publicznym
X ₄₁	frekwencja wyborcza w wyborach prezydenckich w 2015 roku (I tura)
X ₅	poziom edukacji
X ₅₁	wyniki sprawdzianu szóstoklasistów, język polski i matematyka
X ₆	obciążenie demograficzne
X ₆₁	odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności

Źródło: Opracowanie własne.

W poniższej tabeli zaprezentowano wartości powyżej wskazanych zmiennych dla poszczególnych jednostek urbanistycznych.

Tabela 3. Wartości zmiennych dla zdefiniowanych jednostek urbanistycznych

LP.	Nazwa obszaru	X ₁₁	X ₁₂	X ₂₁	X ₂₂	X ₃₁	X ₄₁	X ₅₁	X ₆₁
1.	Glichów	31,46	26,97	17,98	6,74	1,00	68,30%	53,53%	142
2.	Kobielnik	126,82	87,32	4,16	4,16	6,00	71,20%	65,85%	162
3.	Lipnik Wschód	132,02	76,72	14,27	7,14	15,00	58,80%	65,55%	139
4.	Lipnik Zachód	201,07	104,98	8,90	7,12	9,00	58,80%	58,98%	126
5.	Poznachowice Dolne	76,92	48,58	20,24	6,07	6,00	77,80%	69,59%	142
6.	Węglówka	116,48	60,54	8,43	4,60	7,00	63,40%	57,94%	144
7.	Wierzbanowa	130,30	77,27	9,09	13,64	4,00	77,80%	66,21%	145
8.	Wiśniowa Północ	108,60	70,14	13,57	9,05	3,00	77,80%	56,09%	140
9.	Wiśniowa Centrum	105,15	81,22	10,15	13,78	14,00	77,80%	66,41%	159

10.	Wiśniowa Południe	40,92	35,81	7,67	7,67	2,00	77,80%	71,56%	130
-----	-------------------	-------	-------	------	------	------	--------	--------	-----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych przez UG Wiśniowa oraz danych GUS.

Aby porównywanie jednostek urbanistycznych było bardziej wiarygodne wszystkie wykorzystane mierniki są wielkościami względnymi. Mierniki zaprezentowane w powyższej tabeli wyrażane są w różnych jednostkach, dlatego też należy przeprowadzić ich standaryzację, która prowadzi do ujednoczenia porównywalności cech różnoimiennych. Standaryzację realizacji j-tej zmiennej w i-tej jednostce terytorialnej przeprowadza się według poniższego wzoru:

$$z_j = \frac{x_{ij} - \bar{x}_i}{S_{x_j}}; \quad (i=1,2,\dots,n; j=1,2,\dots,m) \quad (\text{wzór 1})$$

gdzie:

x_{ij} – empiryczna wartość j-tego miernika w i-tej jednostce terytorialnej,

\bar{x}_j - średnia arytmetyczna w rozkładzie miernika x_j ,

S_{x_j} - odchylenie standardowe w rozkładzie miernika x_j .

Wartości zmiennych dla wzorca rozwoju wynoszą odpowiednio:

$$z_{0j} = \begin{cases} \max(z_{ij}) & \text{jeżeli } x_j \text{ jest stymulantą} \\ \min(z_{ij}) & \text{jeżeli } x_j \text{ jest destymulantą} \end{cases} \quad (\text{wzór 2})$$

Tabela 4. Wartości zmiennych po standaryzacji

LP.	Nazwa obszaru	X ₁₁	X ₁₂	X ₂₁	X ₂₂	X ₃₁	X ₄₁	X ₅₁	X ₆₁
1.	Glichów	-1,6292	-1,7495	1,3847	-0,3984	-1,2617	-2,2932	-2,2963	0,7464
2.	Kobielnik	0,4282	0,8910	-1,5440	-1,2160	-0,1549	-2,2925	-2,2937	1,1906
3.	Lipnik Wschód	0,5404	0,4273	0,5985	-0,2716	1,8372	-2,2952	-2,2938	0,6944
4.	Lipnik Zachód	2,0301	1,6637	-0,5395	-0,2779	0,5091	-2,2952	-2,2952	0,4176
5.	Poznachowice Dolne	-0,6484	-0,8040	1,8636	-0,6107	-0,1549	-2,2911	-2,2929	0,7492
6.	Węglówka	0,2051	-0,2807	-0,6391	-1,0766	0,0664	-2,2942	-2,2954	0,8001
7.	Wierzbanowa	0,5032	0,4513	-0,4993	1,7884	-0,5976	-2,2911	-2,2936	0,8301
8.	Wiśniowa Północ	0,0351	0,1394	0,4501	0,3337	-0,8190	-2,2911	-2,2958	0,7183
9.	Wiśniowa Centrum	-0,0394	0,6241	-0,2746	1,8328	1,6159	-2,2911	-2,2936	1,1183

10.	Wiśniowa Południe	-1,4251	-1,3627	-0,8002	-0,1036	-1,0404	-2,2911	-2,2925	0,5060
	średnia arytmetyczna	106,9740	66,9550	11,4460	7,9970	6,7000	0,7095	0,6317	142,9940
	odchylenie standardowe	46,3513	22,8553	4,7188	3,1553	4,5177	0,0771	0,0576	10,4212

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych przez UG Wiśniowa oraz danych GUS.

Następnym krokiem jest wyznaczenie odległości pomiędzy i -tą jednostką terytorialną a wzorcem rozwoju oznaczoną jako c_{0i} :

$$c_{0i} = \sqrt{\sum_{j=1}^m (z_{ij} - z_{0j})^2} \quad (\text{wzór 3})$$

Zmienna utworzona według przedstawionej powyżej metody nie jest jednak unormowana. Aby spełnić ten postulat konstruowany jest tzw. względny taksonomiczny miernik rozwoju dla i -tej jednostki terytorialnej, który oblicza się według poniższej formuły:

$$d_i = 1 - \frac{c_{0i}}{c_0} \quad (\text{wzór 4}),$$

gdzie:

$$c_0 = \bar{c}_0 + 2S_0 \quad (\text{wzór 5}).$$

Taksonomiczny miernik rozwoju Hellwiga przyjmuje wartości większe dla jednostek terytorialnych będących na wyższym poziomie rozwoju ($d_i \in [0;1]$ dla $i=1,2,\dots,n$). Symbol \bar{c}_0 występujący we wzorze 5 jest oznaczeniem dla średniej arytmetycznej badanych odległości, natomiast S_0 oznacza odchylenie standardowe ciągu c_{0i} . Wielkości te oblicza się według poniżej przedstawionych wzorów:

$$\bar{c}_0 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n c_{0i} \quad (\text{wzór 6}), \text{ oraz}$$

$$S_0 = \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (c_{0i} - \bar{c}_0)^2} \quad (\text{wzór 7}).$$

Na podstawie wzoru 4 z uwzględnieniem parametrów scharakteryzowanych w tabeli 1 przeprowadzono obliczenia dla wszystkich jednostek urbanistycznych, a otrzymane wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Wartości wskaźnika syntetycznego

Lp.	Nazwa obszaru	Syntetyczny wskaźnik Hellwiga	Uiszeregowanie jednostek względem rozwoju (najniższy wskaźnik = 1)
1.	Glichów	0,5186	8
2.	Kobielnik	0,4319	6
3.	Lipnik Wschód	0,2192	3
4.	Lipnik Zachód	0,1369	1
5.	Poznachowice Dolne	0,3870	5
6.	Węglówka	0,5473	9
7.	Wierzbanowa	0,2940	4
8.	Wiśniowa Północ	0,4324	7
9.	Wiśniowa Centrum	0,1695	2
10.	Wiśniowa Południe	0,7753	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych przez UG Wiśniowa oraz danych GUS.

Najniższym wskaźnikiem cechuje się obszar Lipnik Zachód, co oznacza, iż prezentuje się on najbardziej niekorzystnie pod kątem dobranych kryteriów sfery społecznej. Ponadto, negatywnie wyróżniają się także obszary Wiśniowa Centrum i Lipnik Wschód, dla których wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie poniżej 0,25.

W procedurze grupowania jednostek urbanistycznych wykorzystano tzw. metodę Jenksa z uwagi na fakt, iż metoda równych przedziałów daje najlepsze rezultaty dla danych o równomiernym rozkładzie, kiedy zachodzi podobna liczebność obserwacji we wszystkich klasach. W analizowanym przypadku poza danymi demograficznymi rozkład normalny nie występuje, co utrudnia odczytania z poszczególnych map całego spektrum zróżnicowania wartości wśród prezentowanych jednostek przestrzennych. Natomiast metoda Jenksa spełnia następujące założenia:

- dane o zbliżonych wartościach znajdują się w jednej klasie (przedziale wartości),
- każda klasa zawiera pewną liczbę wartości,
- każda jednostka urbanistyczna musi być przypisana do jednej z klas,
- żadna z klas nie może być zbiorem pustym.

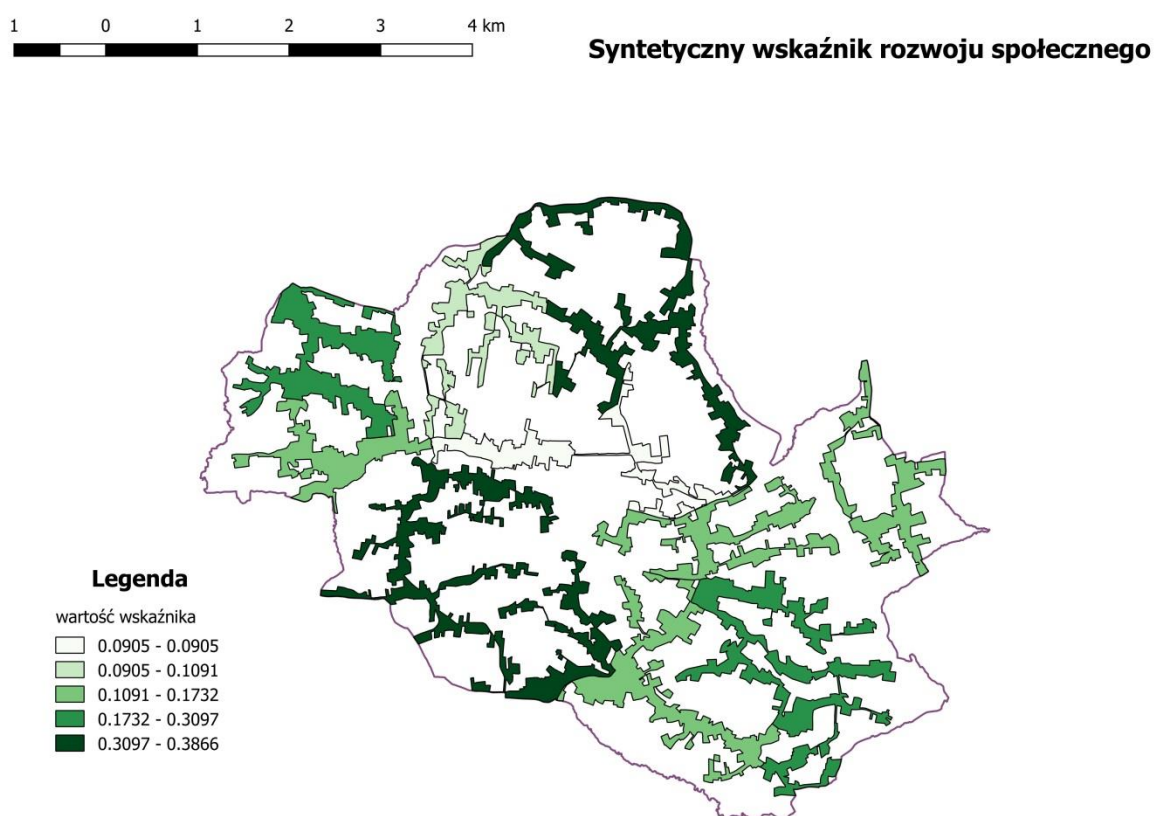
Metoda Jenksa opiera się na tzw. naturalnych granicach podziału i polega na minimalizowaniu sumy kwadratów odchyleń wartości w danej klasie od jej średniej,

w obrębie zadanej liczby klas. Metoda ta została zastosowana do wyznaczania przedziałów w niniejszym opracowaniu.

Poniższy kartogram prezentuje rozkład wartości wskaźnika syntetycznego w poszczególnych jednostkach urbanistycznych:

Rysunek 12. Kartogram przedstawiający wartości syntetycznego wskaźnika rozwoju społecznego dla poszczególnych jednostek urbanistycznych

Wskazania obszarów zdegradowanych po przeprowadzeniu analizy wskaźnikowej dla sfery społecznej dokonano za pomocą miar obserwacji: pierwszy kwartył (notacja: Q1) tzn. dolny kwartył (kwantyl rzędu $\frac{1}{4}$) określający, iż 25% obserwacji jest położonych poniżej. Następnie dokonano również analizy problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej i technicznej, przy czym dla każdej sfery przyjęto jeden wskaźnik. Zbiorcze wyniki zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 6. Wartości wskaźników dla poszczególnych jednostek urbanistycznych z zaznaczeniem wartości minimalnej i maksymalnej

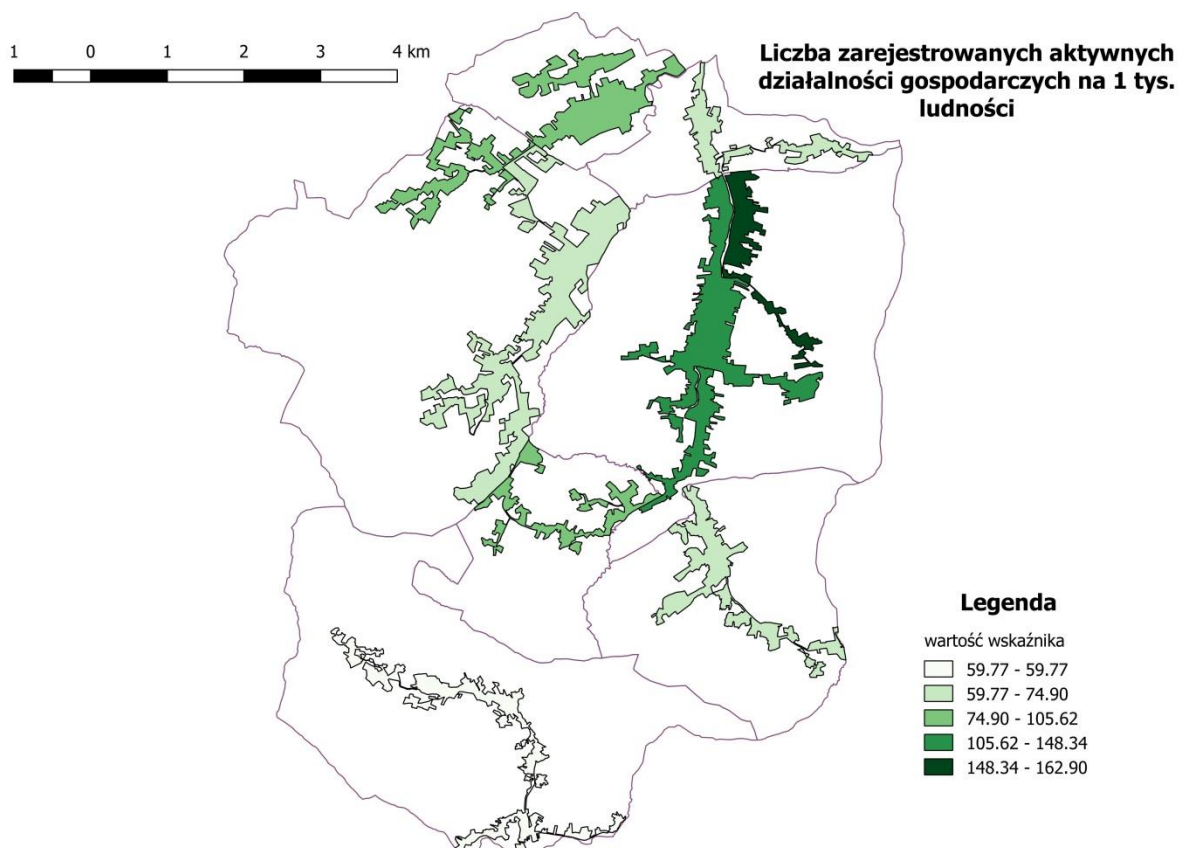
Lp.	Nazwa obszaru	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera techniczna
		Syntetyczny wskaźnik Hellwiga	liczba zarejestrowanych aktywnych działalności gospodarczych na 1 tys. ludności	emisja powierzchniowa PM (kg/rok)	długość dróg gminnych wymagających modernizacji (km)
1.	Glichów	0,5186	105,62	452	1,70
2.	Kobielnik	0,4319	93,56	586	1,00
3.	Lipnik Wschód	0,2192	66,90	418	5,30
4.	Lipnik Zachód	0,1369	87,19	387	4,70
5.	Poznachowice Dolne	0,3870	74,90	788	2,70
6.	Węglówka	0,5473	59,77	422	7,45
7.	Wierzbanowa	0,2940	63,64	841	1,50
8.	Wiśniowa Północ	0,4324	162,90	1214	1,50
9.	Wiśniowa Centrum	0,1695	141,41	1303	4,90
10.	Wiśniowa Południe	0,7753	148,34	1481	1,40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych przez UG Wiśniowa oraz danych MIIP.

Poniższe kartogramy obrazują wskaźniki dla sfery gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej:

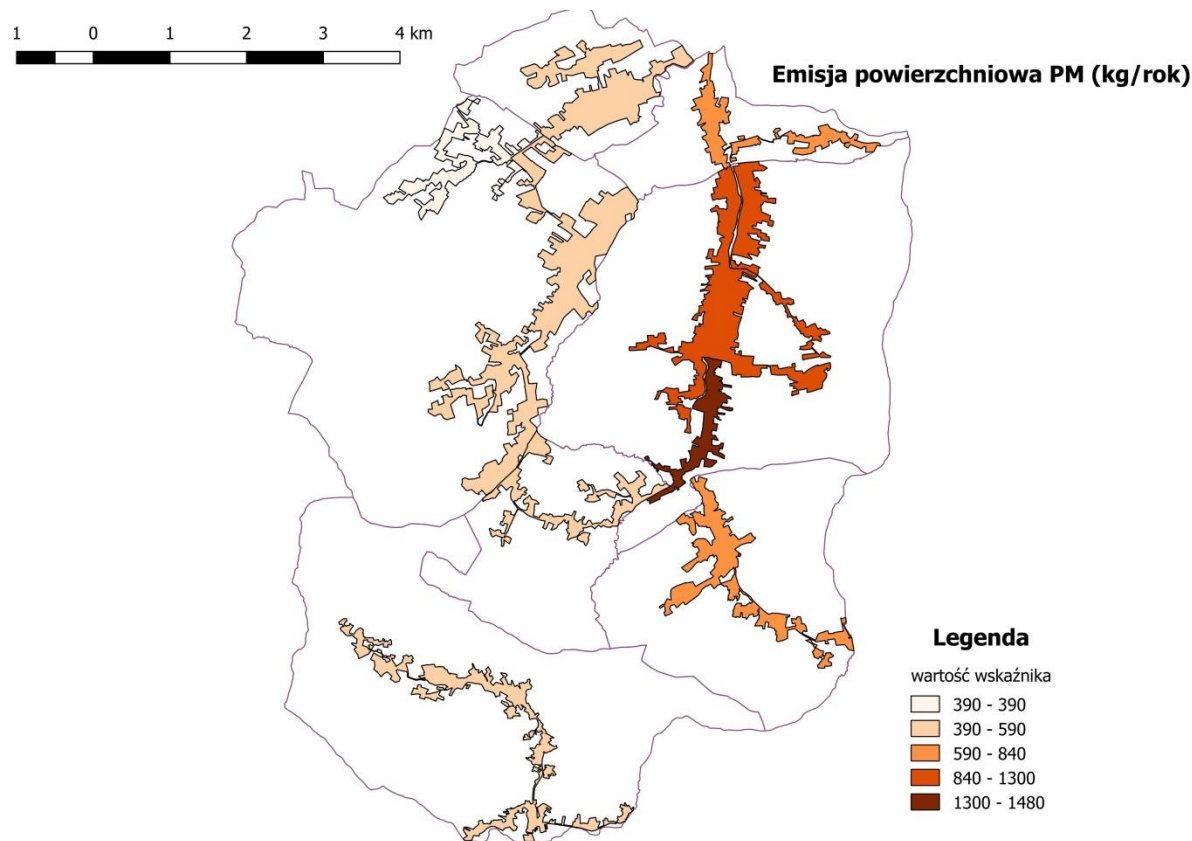
Rysunek 13. Kartogram przedstawiający wartości wskaźnika dla sfery gospodarczej w poszczególnych jednostkach urbanistycznych

Rozkład przestrzenny wartości wskaźnika odzwierciedla funkcję gospodarczą poszczególnych obszarów. Obszar Wiśniowa Północ cechuje się największą liczbą przedsiębiorstw. Jest to obszar koncentracji działalności gospodarczej głównie usługowej, prowadzonej przez mikro i małe przedsiębiorstwa. Kolejnym wyróżniającym się obszarem jest obszar Centrum, który cechuje się skupieniem działalności gospodarczej głównie wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 964, gdzie funkcjonuje wiele przedsiębiorstw handlowo-usługowych i przemysłowych. W pozostałych obszarach dominuje funkcja mieszkaniowa, więc liczba przedsiębiorstw jest w nich zdecydowanie mniejsza.

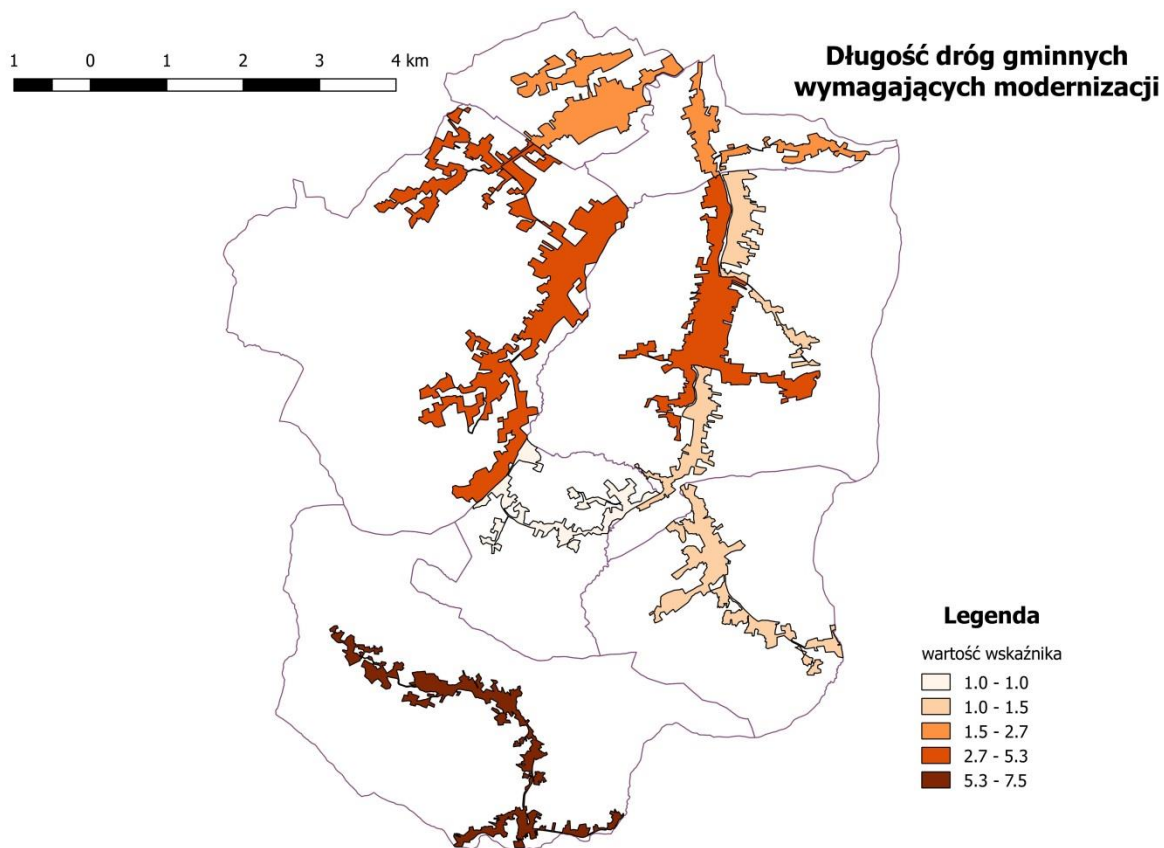
Rysunek 14. Kartogram przedstawiający wartości wskaźnika dla sfery środowiskowej w poszczególnych jednostkach urbanistycznych

Wskaźnik ten obrazuje wielkość emisji pyłu do atmosfery. Został on pozyskany z zasobów Małopolskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej. Wskaźnik potwierdza, iż największą emisję zanieczyszczeń pyłowych odnotowano w miejscach koncentracji zabudowy (najwyższe wartości przyjmuje on na obszarze Wiśniowej, stanowiącej najbardziej zaludnioną miejscowość) oraz przy głównych szlakach komunikacyjnych, co oznacza, iż podstawowym źródłem zanieczyszczeń są źródła niskiej emisji (źródła nieprzekraczające kilkunastu metrów wysokości – kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe) i zanieczyszczenia komunikacyjne.

Rysunek 15. Kartogram przedstawiający wartości wskaźnika dla sfery technicznej w poszczególnych jednostkach urbanistycznych

W zobrazowaniu problemów sfery technicznej posłużono się wskaźnikiem długości dróg gminnych przeznaczonych do remontu lub modernizacji. Pod tym kątem najbardziej niekorzystnie prezentuje się obszar Węglówka, gdzie łączna długość dróg gminnych wymagających remontu wynosi 7,45 km.

Poza dokonaną powyżej analizą wskaźnikową, porównującą poszczególne jednostki urbanistyczne za pomocą wybranych, obiektywnych mierników, w sposób jakościowy zidentyfikowano problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej. Zdecydowano się na analizę jakościową dla tej sfery ze względu na zróżnicowanie problemów tego typu w poszczególnych obszarach i brak możliwości dobrania jednego typu wskaźnika, obrazującego te problemy. Badano następujące cechy przestrzeni poszczególnych obszarów: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych. W porównaniu poszczególnych obszarów najbardziej niekorzystnie pod tym kątem oceniony został obszar Wiśniowa Centrum, nie tylko z uwagi na stan obecny, lecz także ze względu na pełnione funkcje. Przestrzeń publiczna obszaru koncentruje się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 964, przy której położone są obiekty użyteczności publicznej oraz punkty handlowo-usługowe, świadczące usługi na rzecz mieszkańców całej gminy. Brak chodników, duża gęstość zabudowy przy drodze wojewódzkiej, brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych przy obiektach użyteczności publicznej obniżają jakość przestrzeni i warunki życia mieszkańców. Podobne problemy, w mniejszej skali, występują także w innych jednostkach, których przestrzeń publiczna koncentruje się wzdłuż dróg, a w miejscowości nie ma placów ani innych miejsc tego typu: Lipnik Zachód, Lipnik Wschód, Wierzbanowa.

Na podstawie zestawienia powyższych czynników dokonano wyboru obszaru zdegradowanego. Zgodnie z ustawą, jest to obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, cechujący się występowaniem na nich ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. W poniższej tabeli dokonano podsumowania powyższej analizy, zaznaczając znakiem „X” jednostki, w których zidentyfikowane problemy poszczególnych sfer występują.

Tabela 7. Podsumowanie analizy wskaźników dla poszczególnych sfer i jednostek urbanistycznych

Jednostka	Nazwa obszaru	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Jednostka zdegradowana
1.	Glichów	-	-	-	-	-	-
2.	Kobielnik	-	-	-	-	-	-
3.	Lipnik Wschód	X	X	-	X	X	X
4.	Lipnik Zachód	X	-	-	X	X	X
5.	Poznachowice Dolne	-	-	-	-	-	-
6.	Węglówka	-	X	-	-	X	-
7.	Wierzbanowa	-	X	X	X	-	-
8.	Wiśniowa Północ	-	-	X	-	-	-
9.	Wiśniowa Centrum	X	-	X	X	X	X
10.	Wiśniowa Południe	-	-	X	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne.

By możliwe było uznanie jednostki urbanistycznej za obszar zdegradowany, musi ona cechować się koncentracją problemów sfery społecznej. Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała, iż na terenie gminy Wiśniowa znajdują się trzy takie jednostki:

Tabela 8. Jednostki urbanistyczne cechujące się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych

Jednostka	Nazwa obszaru	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Jednostka zdegradowana
3.	Lipnik Wschód	X	X	-	X	X	X
4.	Lipnik Zachód	X	-	-	X	X	X
9.	Wiśniowa Centrum	X	-	X	X	X	X

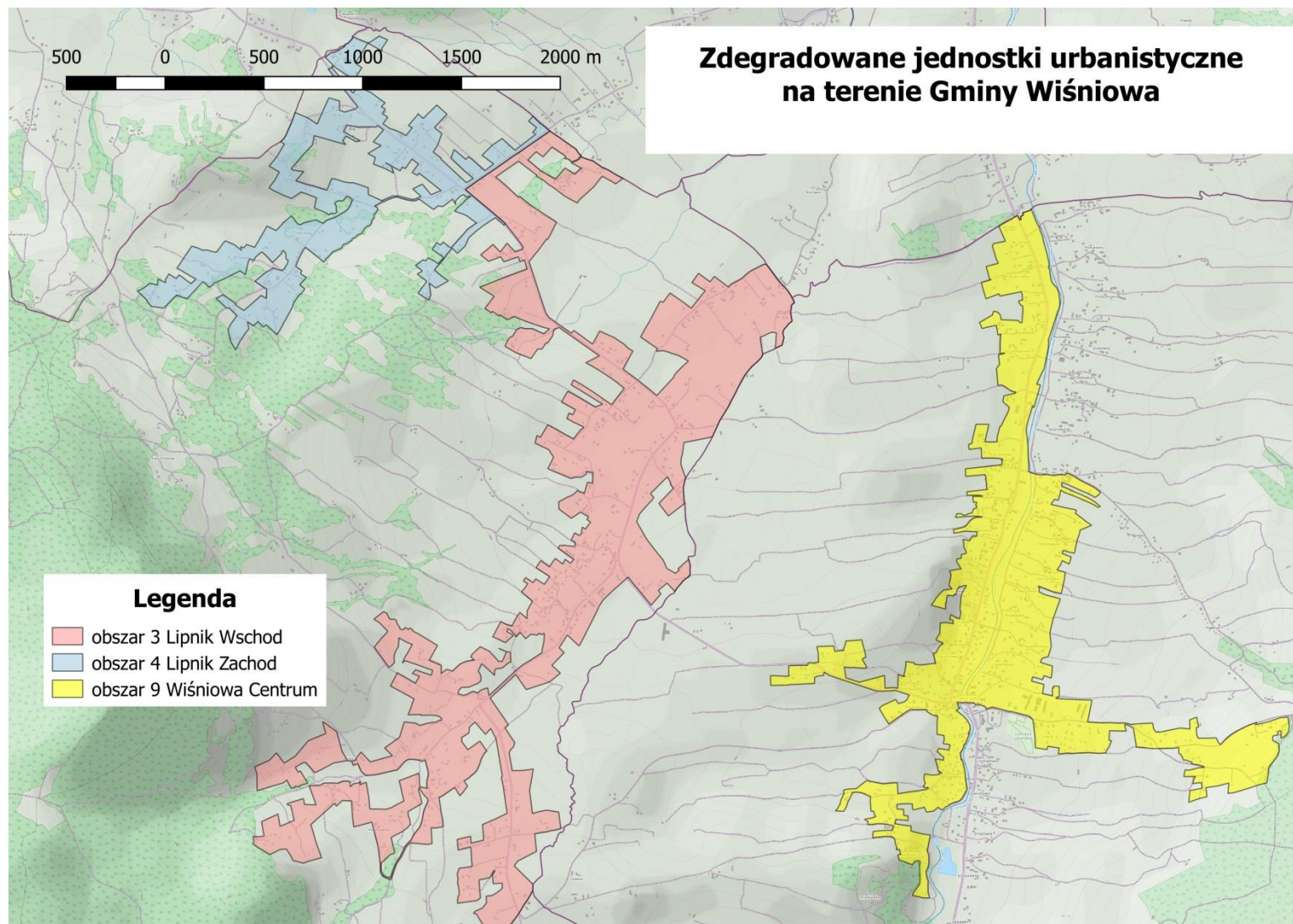
Źródło: Opracowanie własne.

Z uwagi na to, iż każda z tych jednostek cechuje się także występowaniem co najmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji stanowią one zamieszkały obszar zdegradowany gminy.

Rysunek 16. Obszar zdegradowany

IV. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Obszary zamieszkałe

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji jest to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Wyznaczone w wyniku przeprowadzonej diagnozy i analizy obszary zdegradowane przekraczają ograniczenia ustawowe, zgodnie z którymi obszar rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy i obejmować więcej niż 30% mieszkańców. Trzy jednostki urbanistyczne tworzące obszar zdegradowany posiadają łączną powierzchnię około 6,5% gminy, co nie przekracza 20 %, natomiast mieszka w nich 42,06 % mieszkańców. Z tego względu całość obszaru zdegradowanego zamieszkałego nie może zostać uznana za obszar rewitalizacji.

Zdecydowano się na zmniejszenie obszaru rewitalizacji w stosunku do obszaru zdegradowanego, biorąc pod uwagę przede wszystkim specyfikę zdegradowanych jednostek urbanistycznych. Obszar 9. Wiśniowa Centrum jest to obszar ważny z punktu widzenia rozwoju całej gminy. Cechuje się dużym skoncentrowaniem zabudowy oraz pełnieniem istotnych funkcji pozamieszkańciovych (gospodarczych, społecznych, administracyjnych) na rzecz mieszkańców gminy. Uznanie tej jednostki za obszar rewitalizacji jest uzasadnione.

Obszary Lipnik Wschód i Lipnik Zachów także cechują się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych i problemami występującymi w pozostałych sferach, jednak ze względu na ich specyfikę, uzasadnione jest wyłączenie ich z obszaru rewitalizacji. Obszary są położone w niedalekiej odległości od obszaru Wiśniowa Centrum, nie posiadają wyraźnych miejsc koncentracji usług publicznych i funkcji gospodarczych, pełnią głównie funkcję osadniczą i rolniczą. Ze względu na bliską odległość Lipnika od Wiśniowej oraz duży wpływ jednostki Wiśniowa Centrum na obszar całej gminy, podjęcie działań rewitalizacyjnych w obszarze Wiśniowa Centrum będzie miało także korzystny wpływ na jednostki Lipnik Wschód i Lipnik Zachód.

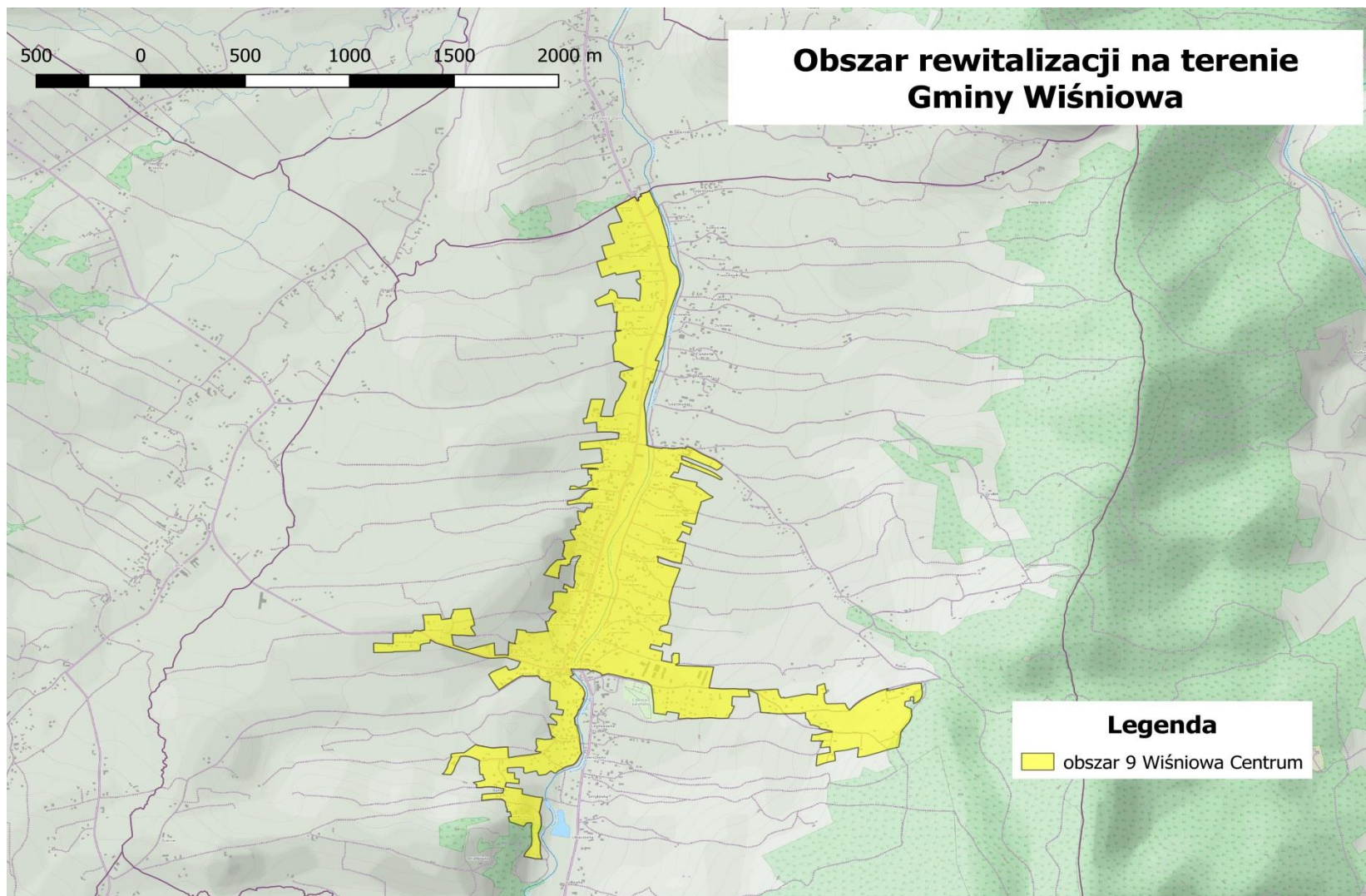

Tabela 9. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji

	Liczba ludności	% ludności gminy	Powierzchnia	% powierzchni gminy
Wiśniowa Centrum	1379	18,94%	1,46	2,18%
RAZEM OBSZAR REWITALIZACJI	1379	18,94%	1,46	2,18%

Rysunek 17. Obszar rewitalizacji

SPIS TABEL

Tabela 1. Podział gminy Wiśniowa na jednostki urbanistyczne	5
Tabela 2. Zestawienie cech charakteryzujących komponenty wskaźnika syntetycznego	21
Tabela 3. Wartości zmiennych dla zdefiniowanych jednostek urbanistycznych	21
Tabela 4. Wartości zmiennych po standaryzacji	22
Tabela 5. Wartości wskaźnika syntetycznego	24
Tabela 6. Wartości wskaźników dla poszczególnych jednostek urbanistycznych z zaznaczeniem wartości minimalnej i maksymalnej	26
Tabela 7. Podsumowanie analizy wskaźników dla poszczególnych sfer i jednostek urbanistycznych	31
Tabela 8. Jednostki urbanistyczne cechujące się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych	31
Tabela 9. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji	35

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Podział Gminy Wiśniowa na jednostki urbanistyczne	6
Rysunek 2. Obszar 1. Glichów	7
Rysunek 3. Obszar 2. Kobielnik	9
Rysunek 4. Obszar 3. Lipnik Wschód	10
Rysunek 5. Obszar 4. Lipnik Zachód	11
Rysunek 6. Obszar 5. Poznachowice Dolne	12
Rysunek 7. Obszar 6. Węglówka	13
Rysunek 8. Obszar 7. Wierzbanowa	14
Rysunek 9. Obszar 8. Wiśniowa Północ	15
Rysunek 10. Obszar 9. Wiśniowa Centrum	17
Rysunek 11. Obszar 10. Wiśniowa Południe	18
Rysunek 12. Kartogram przedstawiający wartości syntetycznego wskaźnika rozwoju społecznego dla poszczególnych jednostek urbanistycznych	25
Rysunek 13. Kartogram przedstawiający wartości wskaźnika dla sfery gospodarczej w poszczególnych jednostkach urbanistycznych	27
Rysunek 14. Kartogram przedstawiający wartości wskaźnika dla sfery środowiskowej w poszczególnych jednostkach urbanistycznych	28
Rysunek 15. Kartogram przedstawiający wartości wskaźnika dla sfery technicznej w poszczególnych jednostkach urbanistycznych	29
Rysunek 16. Obszar zdegradowany	33
Rysunek 17. Obszar rewitalizacji	36

UZASADNIENIE

W związku z zamiarem ubiegania się o dofinansowanie dla projektów wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji między innymi ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, konieczne jest, aby Gminny Program Rewitalizacji został wpisany do wykazu programów rewitalizacji prowadzonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. Gmina Wiśniowa złożyła wniosek o wpis do wykazu przyjętego w dniu 25 maja 2017 r. przez Radę Gminy Wiśniowa *Gminnego Programu Rewitalizacji do 2023 roku*. W związku z powyższym złożony GPR został poddany ocenie przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, który zgłosił swoje uwagi/zastrzeżenia, których poprawa warunkuje wpisanie do wykazu, co wiąże się z koniecznością zmiany *Gminnego Programu Rewitalizacji do 2023 roku*. Wprowadzone zmiany nie powodują konieczności przeprowadzenia konsultacji społecznych.